
Istungidokument

A9-0179/2020

7.10.2020

RAPORT

soovitustega komisjonile ELi õigusraamistiku kohta ELi põhjustatava ülemaailmse raadamise peatamiseks ja tagasipööramiseks (2020/2006(INL))

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

Raportöör: Delara Burkhardt

(Algatus – kodukorra artikkel 47)

Arvamuse koostaja (*):

Karin Karlsbro, rahvusvahelise kaubanduse komisjon

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 57

SISUKORD

	Lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
RESOLUTSIOONI ETTEPANEKU LISA:.....	26
SELETUSKIRI.....	37
RAHVUSVAHELISE KAUBANDUSE KOMISJONI ARVAMUS	45
ARENGUKOMISJONI ARVAMUS	52
TÖÖSTUSE, TEADUSUURINGUTE JA ENERGEETIKAKOMISJONI ARVAMUS	59
PÕLLUMAJANDUSE JA MAAELU ARENGU KOMISJONI ARVAMUS.....	66
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS	78
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS	79

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

soovitustega komisjonile ELi õigusraamistiku kohta ELi põhjustatava ülemaailmse raadamise peatamiseks ja tagasipööramiseks (2020/2006(INL))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 225,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 114 lõiget 3 ja artikli 192 lõiget 1,
- võttes arvesse komisjoni 21. mai 2003. aasta teatist „Metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahaldus ja puidukaubandus (FLEGT): ELi tegevuskava ettepanek“ (COM(2003)0251),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta määrust (EL) nr 995/2010, milles sätestatakse puitu ja puittooteid turule laskvate ettevõtjate kohustused („ELi puidumäärus“)¹,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2020. aasta määrust (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik²,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1905/2006, millega luuakse arengukoostöö rahastamisvahend³,
- võttes arvesse ÜRO 2030. aasta kestliku arengu eesmäärke, eelkõige eesmärki nr 12, mis käsitleb säästvat tarbimist ja tootmist, ja eesmärki nr 15, mille kohaselt tuleb kaitsta ja taastada maismaa ökosüsteeme ning propageerida nende säästvat kasutamist, majandada metsi säästvalt, võidelda kõrbestumisega ning peatada ja pöörata ümber pinnase halvenemine ja bioloogilise mitmekesisuse hävimine,
- võttes arvesse ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 21. istungjärgul (COP21) sõlmitud Pariisi kokkulepet,
- võttes arvesse komisjoni õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraadi tellitud uuringut hoolsuskohustuse nõuete kohta tarneahelas (2020),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi uuringuteenistuse (EPRS) 2020. aasta septembri uuringut „ELi õigusraamistik ELi põhjustatava ülemaailmse raadamise peatamiseks ja tagasipööramiseks – Euroopa lisaväärtuse hinnang“⁴,

---

¹ ELT L 295 12.11.2010, lk 23.

² ELT L 198, 22.6. 2020, lk 13.

³ ELT L 378, 27.12.2006, lk 41.

⁴ EPRS, „An EU legal framework to halt and reverse EU-driven global deforestation – European added value assessment“, PE 654.174, september 2020

- võttes arvesse nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste 16. detsembri 2019. aasta järeldusi, milles käsitletakse komisjoni teatist „Ulatuslikumad ELi meetmed maailma metsade kaitseks ja taastamiseks“,
- võttes arvesse 7. detsembri 2015. aasta Amsterdami deklaratsiooni „Teeme lõpu Euroopa riikide põllumajandustoorme tarneahelatest tingitud metsaraadamisele“,
- võttes arvesse raadamisest ja metsade seisundi halvenemisest tulenevate heitkoguste vähendamist käsitleva ÜRO programmi (REDD+) mehhanismi,
- võttes arvesse ÜRO metsanduse strateegilist kava aastateks 2017–2030, milles on määratletud kuus metsandusalast eesmärki ja 26 nendega seotud sihti, mis tuleb saavutada aastaks 2030,
- võttes arvesse ÜRO kõrbestumise tõkestamise konventsiooni, mis võeti vastu 17. juunil 1994,
- võttes arvesse ÜRO Arenguprogrammi (UNDP) arendatavaid riiklikke kestlikke toormeplatvorme,
- võttes arvesse 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti,
- võttes arvesse 1966. aasta majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelist pakti,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat⁵,
- võttes arvesse 1969. aasta Ameerika inimõiguste konventsiooni,
- võttes arvesse 1987. aasta inimõiguste ja rahvaste õiguste Aafrika hartat,
- võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) 1989. aasta konventsiooni nr 169 põlis- ja hõimurahvaste kohta,
- võttes arvesse ÜRO 2007. aasta põlisrahvaste õiguste deklaratsiooni,
- võttes arvesse OECD/FAO suuniseid vastutustundlike põllumajanduslike tarneahelate kohta,
- võttes arvesse FAO aruannet maailma metsade seisundi kohta 2020. aastal „The State of the World’s Forests 2020“,
- võttes arvesse FAO väljaannet „The State of the World’s Forests 2018 – Forest Pathways to Sustainable Development“, FAO (2018),
- võttes arvesse FAO 2015. aasta ülemaailmse metsaressursside hindamise aruannet „Global Forest Resources Assessment 2015 – FRA 2015 Desk Reference“,

---

⁵ ELT C 364, 18.12.2000, lk 1.

- võttes arvesse 1973. aasta ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES),
- võttes arvesse 1992. aasta bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni ning selle 2000. aasta Cartagena bioohutuse protokoll ja 2010. aasta geneetilistele ressurssidele juurdepääsu ja nende kasutamisest saadava tulu õiglase ja erapooletu jaotamise Nagoya protokoll,
- võttes arvesse ÜRO valitsustevahelise bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva teaduslik-poliitilise foorumi 6. mai 2019. aasta üleilmset hindamisaruannet bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste kohta 2019. aastal,
- võttes arvesse ÜRO 2006. aasta vastutustundlike investeeringute põhimõtteid,
- võttes arvesse ÜRO Inimõiguste Nõukogu poolt 2011. aastal heakskiidetud äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid ning OECD 2011. aastal ajakohastatud suuniseid rahvusvahelistele ettevõtjatele,
- võttes arvesse ÜRO valitsustevahelise kliimamuutuste rühma 8. augusti 2019. aasta eriaruannet kliimamuutuste ja maa kohta,
- võttes arvesse ÜRO narkootikumide ja kuritegevuse büroo (UNODC) üleilmset kava võitluseks looduslike liikide ja metsade suhtes toimepandud kuritegude vastu,
- võttes arvesse keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooni, mille ÜRO Euroopa Majanduskomisjon võttis vastu 25. juunil 1998. aastal Århusis,
- võttes arvesse oma 17. juuni 2010. aasta resolutsiooni inimõiguste kaitsjaid toetava ELi poliitika kohta⁶,
- võttes arvesse oma 25. oktoobri 2016. aasta resolutsiooni juriidilise isiku vastutuse kohta inimõiguste raskete rikkumiste puhul kolmandates riikides⁷,
- võttes arvesse oma 4. aprilli 2017. aasta resolutsiooni palmiõli ja vihmametsade hävitamise kohta⁸,
- võttes arvesse oma 12. septembri 2017. aasta resolutsiooni rahvusvahelise kaubanduse ja ELi kaubanduspoliitika mõju kohta ülemaailmsetele väärtusahelatele⁹,
- võttes arvesse oma 3. juuli 2018. aasta resolutsiooni maailma põlisrahvaste õiguste rikkumise, sealhulgas maa hõivamise kohta¹⁰,

---

⁶ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2010)0226.

⁷ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0405.

⁸ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0098.

⁹ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0330.

¹⁰ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0279.

- võttes arvesse oma 11. septembri 2018. aasta resolutsiooni loodusvarade läbipaistva ja vastutustundliku majandamise ning metsade kohta arenguriikides¹¹,
- võttes arvesse oma 15. jaanuari 2020. aasta resolutsiooni Euroopa rohelise kokkuleppe kohta¹²,
- võttes arvesse oma 16. jaanuari 2020. aasta resolutsiooni bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärgu (COP15) kohta¹³,
- võttes arvesse oma 16. septembri 2020. aasta resolutsiooni ELi rolli kohta maailma metsade kaitsmisel ja taastamisel¹⁴,
- võttes arvesse 21. märtsi 2019. aasta „Metsatöötust“, millega paljud ametis olevad Euroopa Parlamendi liikmed tõotasid edendada poliitikat, millega kaitsta ja taastada metsi kogu maailmas ning tunnustada ja kindlustada metsarahvaste territooriume ja nende õigusi,
- võttes arvesse nõukogu 28. juuni 2018. aasta järeldusi metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahalduse ja puidukaubanduse kohta,
- võttes arvesse komisjoni 23. juuli 2019. aasta teatist „Ulatuslikumad ELi meetmed maailma metsade kaitseks ja taastamiseks“ (COM(2019)0352),
- võttes arvesse komisjoni 2018. aasta jaanuari teostatavusuuringut, milles käsitletakse võimalusi tõhustada ELi tegevust raadamise vastu võitlemisel,
- võttes arvesse komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatist „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019)0640),
- võttes arvesse komisjoni 20. mai 2020. aasta teatist „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030 – Toome looduse oma ellu tagasi“ (COM(2020)0380),
- võttes arvesse komisjoni 20. mai 2020. aasta teatist „Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks“ (COM(2020)0381),
- võttes arvesse 2018. aasta aprillis tehtud kodanikuühiskonna esindajate avaldust ELi rolli kohta metsade ja õiguste kaitsel,
- võttes arvesse kodukorra artikleid 47 ja 54,
- võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni, arengukomisjoni, tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni ning põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni arvamusi,

---

¹¹ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0333.

¹² Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0005.

¹³ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0015.

¹⁴ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0212.

- võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni raportit (A9-0179/2020),
- A. arvestades, et elurikkad metsad kui looduslikud süsiniku sidujad on asendamatud võitluses kliimamuutuste vastu kooskõlas Pariisi kokkuleppe eesmärkidega hoida ülemaailmse keskmise temperatuuri tõus tunduvalt allpool 2 °C võrreldes tööstusrevolutsioonieelse tasemega ning teha jõupingutusi, et piirata temperatuuri tõusu 1,5 °C-ni võrreldes tööstusrevolutsioonieelse tasemega, kuna kõige ajakohasemad teaduslikud andmed näitavad, et temperatuuri tõusu piiramine 1,5 kraadini vähendaks inimestele ja looduslikele ökosüsteemidele põhjustatavat kahju 2 kraadi stsenaariumiga võrreldes oluliselt määral¹⁵, samuti kliimamuutustega kohanemisel ja elurikkuse säilitamisel; arvestades, et mitte ainult raadatud alad, vaid ka inimtegevuse tagajärjel halvenenud seisundiga metsad võivad muutuda süsinikdioksiidi allikaks;
- B. arvestades, et metsad on koduks 80 %-le planeedi bioloogilistest liikidest ja katavad 30 % selle maapinnast¹⁶; arvestades, et metsad on mõnede planeedi tihedaimate, kõige haavatavamate ja mitmekesisemate ökosüsteemide jaoks eluliselt olulised orgaanilised taristud; arvestades, et raadamine on kõige tõsisem oht 85 %-le ohustatud või väljasuremisohus liikidest ning aastatel 1970–2012 on 58 % selgroogsetest loomadest raadamise tõttu maakera pinnalt juba kadunud¹⁷;
- C. arvestades, et metsad on elatus- ja sissetulekuallikaks ligikaudu 25 %-le maailma elanikkonnast¹⁸ ning nende hävitamisel on tõsised tagajärjed kõige haavatavamate inimeste, sealhulgas metsaökosüsteemidest tugevalt sõltuvate põlisrahvaste elatusvahenditele;
- D. arvestades, et maakasutuse muutusest, enamasti raadamise tõttu, tulenevad heited moodustavad ligikaudu 12 % kogu maailma kasvuhoonegaaside heitkogustest ning on suuruselt teine kliimamuutuste põhjus söe, nafta ja gaasi põletamise järel¹⁹;
- E. arvestades, et raadamine mõjutab eelkõige ürgmetsi; arvestades, et ürgmetsadel on suured süsinikuvarud ning neid iseloomustavad ainulaadsed ökoloogilised omadused ja elurikkuse tase ning seetõttu ei saa neid uuesti istutatud metsadega asendada; arvestades, et metsastamisel, viiduna läbi viisil, mis on kooskõlas kohalike ökosüsteemide kaitse ja tugevdamisega, võib olla oluline roll võitluses kliimamuutuste vastu;
- F. arvestades, et selleks, et aidata toime tulla elurikkuse vähenemise ja kliimakriisidega, on oluline, et metsi kaitstakse ja taastatakse nii, et maksimeerida nende suutlikkus talletada süsinikku ja kaitsta elurikkust; arvestades, et see toob mitmesugust kasu, sest soodustab

¹⁵ Aruanne „Global Warming of 1.5°C, an IPCC special report on the impacts of global warming of 1.5°C above pre-industrial levels and related global greenhouse gas emission pathways, in the context of strengthening the global response to the threat of climate change, sustainable development, and efforts to eradicate poverty.“

¹⁶ Teatis „Ulatuslikumad ELi meetmed maailma metsade kaitseks ja taastamiseks“, Euroopa Komisjon, 2019.

¹⁷ „Living planet 2016“, WWF, Zoological society of London, Stockholm Resilience Centre.

¹⁸ Teatis „Ulatuslikumad ELi meetmed maailma metsade kaitseks ja taastamiseks“, Euroopa Komisjon, 2019.

¹⁹ Smith, P. *et al.* (2014), „Agriculture, Forestry and Other Land Use (AFOLU)“. Avaldatud väljaandes „Climate Change 2014: Mitigation of Climate Change. Contribution of Working Group III to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change [Edenhofer, O. *et al.* (toimetajad)]. Cambridge University Press, Cambridge, Ühendkuningriik; New York, NY, USA.

olemasolevate metsade kasvamist maksimaalse süsiniku talletamise potentsiaalini, taastades samal ajal eelnevalt kahjustatud ökosüsteemid ja võimaldades orgaanilisel materjalil laguneda, ja kaitseb samuti elurikkust ning mulda, õhku, maad ja vett;

- G. arvestades, et üldsuse surve metsa mittetootlike funktsioonide täitmiseks kasvab kogu maailmas, mis on sageli teravas lahkkelis metsade seisundi halvenemisega;
- H. arvestades, et metsad pakuvad ühiskonnale olulisi ökosüsteemi teenuseid, nagu puhas õhk, veevoolu reguleerimine, CO₂ heite vähendamine, kaitse vee- ja tuuleerosiooni eest, loomade ja taimede elupaigad, kahjustatud maa taastamine, vastupanuvõime kliimamuutustele; ainuüksi veevoogude loomuliku reguleerimise väärtuseks metsades hinnatakse 1360–5235 USA dollarit (2007. aasta väärtus)²⁰ hektari kohta aastas ning raadamine mõjutab seda „loomulikku teenust“ tugevalt; arvestades, et metsadel ja elurikkusel on ka oma sisemine väärtus, mis ületab nende kasutusväärtust inimeste jaoks, sealhulgas süsinikuvaruna, mida ei saa rahas väljendada ega kvantifitseerida;
- I. arvestades, et metsadel on paljude inimeste ja rahvaste jaoks kultuuriline, sotsiaalne ja vaimne väärtus;
- J. arvestades, et kuigi metsaga kaetus on liidus viimastel aastakümnetel suurenenud (kuigi selle kvaliteet on langenud), on puudega kaetud ala vähenemine maailmas viimase 18 aasta jooksul pidevalt kiirenenud ning ainuüksi 2019. aastal hävitati 3,8 miljonit hektarit ürgseid vihmametsi²¹;
- K. arvestades, et maailma metsade raadamine, nende seisundi halvenemine ja nende maakasutuse muutmine suurendab ohtu põlisrahvastele ja kohalikele kogukondadele, kellele on vastuseks nende jõupingutustele kaitsta oma metsi, maad ja keskkonda osaks saanud inimõiguste rikkumised, rünnakud ja tapmised, ning et 2018. aastal tapeti igal nädalal keskmiselt üle kolme maa- ja keskkonnakaitsja, kusjuures ainuüksi Amazonase piirkonnas on viimasel kümnendil loodusvarade ja maakasutuse alastes konfliktides hukkunud üle 300 inimese²²;
- L. arvestades, et kliimamuutused, ülemaailmne elurikkuse kadumine ning looduslike ökosüsteemide, sealhulgas metsade hävitamine ja muutmine mõjutavad rängalt eluslooduse elupaiku ning suurendavad metsloomade, inimeste ja koduloomade kokkupuudet, mis suurendab looduslikelt liikidelt pärinevate epideemiade ja pandeemiade uute puhangute ohtu; arvestades, et ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon (FAO) kinnitab, et uute nakkushaiguste kasv langeb kokku troopiliste metsade raadamise kiirenemisega, mis on eelkõige seotud õlipalmide või sojaoa istutamisega²³; arvestades, et rohkem kui kaks kolmandikku uutest nakkushaigustest pärineb loomadelt, kellest valdav enamus on pärit metsikust loodusest; arvestades, et elurikkuse ja hästi toimivate ökosüsteemide kaitsmine ja taastamine on seega väga oluline, et suurendada meie vastupanuvõimet ning ennetada uute haiguste

²⁰ Cook, NASA Goddardi Kosmoseuringute Instituut, 2005.

²¹ „We Lost a Football Pitch of Primary Rainforest Every 6 Seconds in 2019“, Maailma Loodusvarade Instituut, võrgus, 2. juuni 2020.

²² „Rainforest Mafias: How Violence and Impunity Fuel Deforestation in Brazil’s Amazon“, Human Rights Watch, võrgus, 17. september 2019.

²³ Bruce A. Wilcox ja Brett Ellis, Nakkushaiguste ökoloogia keskus, Aasia ja Vaikse ookeani piirkonna troopikameditsiini ja nakkushaiguste instituut, Hawaii ülikool, Manoa, USA, 2006.

teket ja levikut;

- M. arvestades, et vesi on väärtuslik ressurss; arvestades, et veevarude kaitse õigusraamistiku puudumine või ebapiisav rakendamine muudab selle ressursi kasutamise kontrollimise võimatuks ning võimaldab liigset veevõtmist, reostust ja vee hõivamist; arvestades, et see kahjustab järgmise etapi ökosüsteeme ja kohalikke kogukondi; arvestades, et esineb vee hõivamise juhtumeid metsi ja ökosüsteeme ohustavate kaupade tootmise tõttu²⁴;
- N. arvestades, et metsaressursside ja taastuvate toorainete kestlik majandamine ning metsamaade kasutamine viisil ja määral, millega säilitatakse nende elurikkus, uuenemisvõime, elujõulisus ja nende potentsiaal täita praegu ja tulevikus asjakohaseid ökoloogilisi, majanduslikke ja sotsiaalseid funktsioone kohalikul, riiklikul ja ülemaailmsel tasandil ning millega ei kahjustata teisi ökosüsteeme, on oluline element üldises poliitilises lähenemisviisis raadamise peatamiseks nii liidu kui ka ülemaailmsel tasandil;
- O. arvestades, et hinnanguliselt on vähemalt 10 % ülemaailmsest raadamisest seotud liidu tarbimisega;
- P. arvestades, et oluline on edendada kestlikku toitumist, milleks tuleks suurendada tarbijate teadlikkust tarbimisharjumuste mõjust ja pakkuda teavet tervislikumate ja väiksema keskkonnajalajäljega toitumisviiside kohta;

Üldised märkused

1. rõhutab, et ligikaudu 80 % ülemaailmsest raadamisest on tingitud põllumajanduses kasutatava maa laiendamisest¹; rõhutab selles kontekstis, et komisjoni 2019. aasta juuli teatises ulatuslikumate ELi meetmete kohta maailma metsade kaitseks ja taastamiseks tunnistatakse, et liidu nõudlus selliste toodete järele nagu palmiõli, liha, soja, kakao, mais, puit ja kautšuk, sealhulgas töödeldud toodete või teenuste kujul, on tugev raadamise, metsade seisundi halvenemise, ökosüsteemide hävitamise ja sellega seonduvate inimõiguste rikkumiste ajend kogu maailmas ning põhjustab umbes 10 % kogu lõpptarbimisega seotud raadamisest maailmas²⁵; märgib lisaks, et muude kaupade, nagu puuvilla, kohvi, suhkruroo, rapsiseemnete ja mangroovimetsades kasvatatud krevettide tarbimine ELis aitab samuti kaasa ülemaailmsele raadamisele;
2. juhib tähelepanu, et ülemaailmne metsade säilitamine ja nende seisundi halvenemise ärahoidmine on mõned meie aja suurimatest kestlikkusealastest väljakutsetest ja ilma nendeta ei ole võimalik saavutada kestliku arengu tegevuskavas aastani 2030, Pariisi kokkuleppes ja Euroopa rohelises kokkuleppes seatud eesmärged; rõhutab, et praeguse poliitikaga ei ole paljudes maailma paigus võimalik metsade ja ökosüsteemide kestlikku kasutamist tagada;
3. märgib suurima murega, et aastatel 2014–2018 tõusis puudega kaetud ala vähenemise

---

²⁴ Nagu on teatanud näiteks keskkonnaõigluse atlases – <https://ejatlas.org/conflict/water-grabbing-and-agribusiness-in-the-south-coast-of-guatemala> – Guatemala puhul (suhkruroog, palmiõli ja banaanid).

²⁵ FAO, 2016, State of the World's Forests 2016. Forests and agriculture: land-use challenges and opportunities, Rooma, <http://www.fao.org/3/a-i5588e.pdf>.

määr 43 %, ulatudes keskmiselt 26,1 miljoni hektarini aastas, võrreldes 18,3 miljoni hektariga aastas ajavahemikul 2002–2013; on eriti mures ürgmetsade hävimise pärast, kuna kolmel viimasel aastal, mille kohta andmed on kättesaadavad (2016, 2017 ja 2018) on registreeritud selle sajandi kõrgeim metsade hävimise määr, kusjuures ainuüksi Brasiilia Amazonase metsade raadamise määr oli 2019. aasta juunis võrreldes 2018. aasta juuniga suurenenud 88 %; juhib tähelepanu sellele, et looduslike metsade hävitamine ja nende seisundi halvenemine ei toimu mitte ainult troopilistel aladel, vaid kogu maailmas, sealhulgas liidus ja selle vahetus naabruses;

4. peab kahetsusväärseks, et kogu maailma metsaala moodustab praegu vaid 68 % hinnangulisest industriaalühiskonna eelsest tasemest, aastatel 1990–2015 vähenes metsaga kaetus maa puhastamise ja puidutootmise tõttu 290 miljoni hektari võrra ning aastatel 2000–2013 vähenes puutumata metsade (rohkem kui 500 km² suurused maa-alad, kus satelliidid ei tuvasta inimtegevuse mõju) pindala 7 % võrra²⁶;
5. märgib samuti, et elupaikade muutmisel ja hävitamisel ning looduslike metsaalade kahanemisel on tõsised tagajärjed inimeste ja loomade tervisele kogu maailmas, samuti mõju elurikkusele, eelkõige seoses zoonooside sagenemisega (viimase 30 aasta jooksul 50 pandeemiat), millest viimatine on COVID-19 pandeemia;
6. märgib murega, et COVID-19 pandeemia traagilise puhangu järel kinnitavad teadusuuringud jätkuvalt murettekitavat seost zoonootiliste haiguste ning raadamise, kliimamuutuste ja elurikkuse kadumise vahel;
7. rõhutab, et ürgmetsad on asendamatud ning ürgmetsade kadumist ei saa kompenseerida uuel metsal põhineva lähenemisega; märgib, et raadamise ja metsade seisundi halvenemise peatamine koos olemasolevate metsade kaitse, kestliku taastamise, metsastamise ja taasmetsastamisega viisil, mis võimaldab maksimeerida nende süsiniku talletamise ja elurikkuse kaitsmise võime, võib pakkuda elatusvahendeid, suurendada kohalike kogukondade sissetulekut ja pakkuda majandusarengu võimalusi; rõhutab sellega seoses, kui oluline on edendada agroökoloogiat ja kestlikku põllumajandustootmist ülemaailmsel, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, vältida jätkusuutmatuid maakasutuse ja -majandamise tavasid, tulla toime looduslike häiringutega ja leevendada kliimamuutusi;
8. rõhutab, et suurte metsaalade olemasolu aitab vältida kontinentaalsete piirkondade kõrbestumist; teeb ettepaneku pöörata arengu- ja kaubanduspoliitikas suurt tähelepanu ka metsade kui niiskussallika kaitsele; rõhutab näiteks, et kuni 40 % kogu vihmast Etioopia mägi-aladel – mis on Niiluse peamine allikas – saadakse Kongo basseini metsadest ringlusse võetud niiskusest ning et raadamise peatamine piirkonnas on oluline ka kliimapõgenike kriisi seisukohast;
9. rõhutab tõsiasja, et raadamise põhjused ulatuvad kaugemale metsasektorist iseenesest ja on seotud paljude küsimustega, nagu maaomand, nõrk valitsemine ja õiguskaitse, põlisrahvaste õiguste kaitse, kliimamuutused, demokraatia, inimõigused ja poliitiline vabadus, kaupade tarbimise tasemed, suur sõltuvus sööda impordist, põllumajanduspoliitika ning sellise avaliku poliitika puudumine, millega edendatakse ja stimuleeritakse kestlikult ja seaduslikult hangitud ja toodetud kaupu; tuletab meelde, et

---

²⁶ IPBESi 2019. aasta aruanne.

metsaökosüsteemide kaitsmisel on keskne roll põlisrahvaste hulka kuuluvatel naistel ja naissoost põllumajandustootjatel; kutsub komisjoni üles suurendama jõupingutusi, et käsitleda raadamise probleemi tervikuna ühtse ja õiguslikult siduva poliitikaraamistiku kaudu, tagades samal ajal ökosüsteemide säilitamise; usub, et sooline võrdsuslikkus metsandusalases hariduses on metsade kestlikus majandamises ülioluline ning see peaks kajastuma liidu poliitikas;

10. märgib, et paljudes riikides on raadamine tingitud asjakohase poliitika (nt maakasutuse planeerimine) puudumisest, ebaselgetest omandisuhetest ja muudest maaõigustest, halvast valitsemistavast ja õiguskaitsest, ebaseaduslikust tegevusest ning ebapiisavatest investeeringutest kestlikku metsamajandamisse;
11. märgib, et Euroopa Parlament on alates 2015. aasta detsembrist vastu võtnud 40 vastuväidet geneetiliselt muundatud toidu ja sööda impordile, millest 11 puudutasid geneetiliselt muundatud soja importi; tuletab meelde, et üks põhjuseid selle impordi vastu seista oli selle kasvatamisega seonduv raadamine sellistes riikides nagu Brasiilia ja Argentina, kus soja on selle pestitsiididega töötlemise eesmärgil peaaegu täielikult geneetiliselt muundatud; märgib, et hiljutises kogu liidu teadlaste poolt läbi viidud ja vastastikuse eksperdi hinnangu läbinud teadusuuringus leiti, et liidul on Brasiiliast soja importimise tõttu maailma suurim süsinikujalajalg – 13,8 % suurem kui sellisel impordil Hiina, kes on maailma suurim soja importija; märgib, et liidu suur süsinikujalajalg on tingitud tema tarbimisega seotud raadamisest tulenevate heitkoguste osakaalust²⁷; märgib ühtlasi, et komisjoni arvamuse kohaselt on soja olnud ajalooliselt liidu suurim üleilmse raadamise ja sellega seotud heitkoguste põhjustaja – selle arvele langeb ligi pool kogu liidu impordiga seotud raadamisest²⁸;
12. juhib tähelepanu sellele, kuidas geneetiliselt muundatud organismide tootmine on raadamise peamine tõukejõud, eelkõige Brasiilias ja Argentinas, ning usub, et geneetiliselt muundatud organismide import liitu tuleks lõpetada; tuletab meelde, et liha tarbimine, isegi liidusiseselt, aitab kaasa raadamisele väljaspool liitu, suurendades nõudlust odava geneetiliselt muundatud loomasööda järele, eelkõige geneetiliselt muundatud sojaoa impordi järele;
13. märgib, et algselt toidu ja sööda tootmiseks kasutatud karjamaade ja põllumajandusmaa muutmine biomasskütuste tootmise maaks (maakasutuse kaudne muutus) võib samuti metsadele negatiivset mõju avaldada;

Vabatahtlik kolmandate poolte sertifitseerimine ja märgised

14. väljendab heameelt seoses ettevõtjate kasvava teadlikkusega ülemaailmse raadamise, metsade seisundi halvenemise ja ökosüsteemide hävitamise probleemist, vajadusest võtta korporatiivseid meetmeid ja vastavaid kohustusi ning üha suurematest nõudmistest

²⁷ Escobar, N., Tizado, E. J., zu Ermgassen, E. K., Löfgren, P., Börner, J. ja Godar, J. (2020), „Spatially-explicit footprints of agricultural commodities: Mapping carbon emissions embodied in Brazil's soy exports“, *Global Environmental Change*, 62, 102067, <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959378019308623>.

²⁸ Komisjoni tehniline aruanne 2013-063 „The impact of EU consumption on deforestation: Comprehensive analysis of the impact of EU consumption on deforestation“ (ELi tarbimise mõju raadamisele: põhjalik analüüs ELi tarbimise mõju kohta raadamisele). Euroopa Komisjoni keskkonna peadirektoraadi rahastatud uuring, mille viisid läbi VITO, IIASA, HIVA ja IUCN NL, <http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf>, lk 23–24.

läbipaistvate, järjepidevate, ühtsete, usaldusväärsete ja jõustatavate nõuete järele kestlike tarneahelate jaoks, sealhulgas nõudluse vähenemisest metsi ohustavate kaupade järele; märgib, et mõned ettevõtjad on omaks võtnud 2014. aasta New Yorgi deklaratsiooni metsade kohta ja võtnud meetmeid raadamise vastu võitlemiseks, kuid kahjuks ei ole need sageli piisavalt ambitsioonikad, hõlmavad ainult osa tarneahelast ning ei ole kavandatud tegelemiseks mitme omavahel seotud raadamise põhjustajaga²⁹, mistõttu nad ei vasta oma kestlikkusalastele väidetele ega väljakuulutatud kohustustele; rõhutab seda silmas pidades, et ettevõtete vabatahtlikud raadamisvastased kohustused ei ole veel olnud ülemaailmse raadamise peatamiseks piisavad;

15. juhib tähelepanu sellele, et kolmandate poolte sertifitseerimissüsteemidel on olnud oluline roll ettevõtjate ja kodanikuühiskonna kokkuviiimisel, et kujundada ühine arusaam raadamise probleemist; märgib siiski, et kuigi vabatahtlikud kolmandate poolte sertifitseerimissüsteemid on aidanud kaasa heade tavade väljatöötamisele, ei suuda need süsteemid üksi ülemaailmset raadamist ja ökosüsteemide seisundi halvenemist peatada ja tagasi pöörata ning peaksid üksnes täiendama siduvaid meetmeid; märgib, et vabatahtlik kolmandate poolte sertifitseerimine võib olla abivahend raadamisega seotud riskide hindamisel ja maandamisel, kui see on kavandatud ja täielikult rakendatud, pidades silmas hästi defineeritud, mõõdetavaid ja ambitsioonikaid kestlikkuse kriteeriume, millel see põhineb, sertifitseerimis- ja akrediteerimisprotsessi usaldusväärset, sõltumatuid järelevalve- ja vastavusmehhanisme, tarneahela järelevalve võimalusi ning kindlaid nõudeid ürgmetsade ja muude looduslike metsade kaitsmiseks ja kestliku metsamajandamise edendamiseks;
16. märgib, et kolmandate poolte sertifitseerimine ja märgised üksi ei ole tulemuslikud metsi ja ökosüsteeme ohustavate kaupade ja toodete liidu siseturule sisenemise ärahoidmiseks; rõhutab seetõttu, et kolmandate poolte sertifitseerimine saab üksnes täiendada, kuid ei saa asendada ettevõtjate põhjalikke kohustuslikke hoolsuskohustuse menetlusi, mis tagavad ka nende sotsiaalse ja keskkonnaalase vastutuse kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklis 191 sätestatud põhimõttega „saastaja maksab“;
17. väljendab muret, et olemasolevate sertifitseerimissüsteemide ja märgiste rohkus tekitab tarbijates segadust ja vähendab nende võimalusi teha teadlikke valikuid; rõhutab sellega seoses, et tuleks kaaluda teabe esitamise kohustuse ühtlustamist;
18. rõhutab, et üksnes tarbijate valikust sõltuv poliitiline meede veeretab vastutuse raadamisvabade toodete ostmise eest põhjendamatult tarbijatele, mis ei ole piisavalt tulemuslik kestlikuma tootmise peavoolustamiseks; usub, et tarbijate teavitamine raadamisvabadest toodetest võib olla võimas vahend hoolsuskohustuse õigusraamistiku täiendamiseks ja selle teema nõudluse poolega tegelemiseks; nõuab tungivalt, et komisjon integreeriks raadamisega seotud kaalutlused veelgi tugevamalt ELi ökomärgisesse, keskkonnahoidlikesse riigihangetesse ja muudesse ringmajandusega seotud algatustesse niisuguste meetmete ja algatuste ulatusliku kogumi osana, mis tagavad raadamisvabad tarneahelad; palub komisjonil samuti lisada raadamise ja ökosüsteemide seisundi halvenemise ohu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis

---

²⁹ Viie aasta hindamisaruanne New Yorgi deklaratsiooni kohta „Protecting and restoring forests. A Story of Large Commitments yet Limited Progress“, september 2019, <https://forestdeclaration.org/images/uploads/resource/2019NYDFReport.pdf>.

2005/29/EÜ³⁰ esitatud keskkonnasäästlikkust käsitlevate väidete kriteeriumide hulka ning luua ELi eelneva heakskiitmise süsteemi keskkonnasäästlikkust käsitlevate väidete kasutamise lubamiseks;

19. märgib, et seni ei ole kehtestatud eeskirju, mis keelaksid lasta liidu turule tooteid, mis aitasid kaasa metsade hävitamisele; märgib, et isegi puit, mis on kooskõlas päritoluriigi õigusega seaduslikult üles töötatud, võib aidata kaasa raadamisele ja sellel on siiski vaba juurdepääs liidu turule; märgib, et seetõttu ei ole paljude metsi ja ökosüsteeme ohustavate kaupade tarbijatel liidus mingit tagatist, et need tooted ei aita kaasa raadamisele, ning et seetõttu põhjustavad tarbijad raadamist süütult, tahtmatult ja teadmatult;
20. märgib, et kriteeriumid selle kohta, mida kujutab endast raadamisvaba kaup, või sertifitseerimissüsteemide aluseks olevad tooted ei ole alati olnud piisavalt kõikehõlmavad, sest mõnikord hõlmavad need ainult toote teatavaid asjakohaseid koostisaineid, ainult toote olelusringi osi või kasutavad ebapiisavat määratlust „raadamisvaba“, mis võib viia selleni, et ettevõtjad hakkavad märgiseid ostma ja õnestavad sertifitseerimise üldist ambitsioonikust;

Hoolsuskohustusel põhinevad kohustuslikud reeglid

21. kiidab selles osas heaks terve rea ettevõtete üleskutsed kehtestada metsi ohustavate kaupade tarneahelates liidu reeglid kohustusliku hoolsuskohustuse kohta;
22. tuletab meelde oma 15. jaanuari 2020. aasta resolutsiooni Euroopa roheline kokkuleppe kohta ja oma taotlust, et komisjon esitaks viivitamata ettepaneku hoolsuskohustusel põhineva ELi õigusraamistiku kohta, et tagada liidu turule lastavate toodete kestlikud ja raadamisvabad tarneahelad, pöörates erilist tähelepanu imporditud raadamise peamiste põhjustega tegelemisele ja ergutades selle asemel impordi, mis ei põhjusta raadamist välismaal, võttes arvesse kaupade ekspordi majanduslikku tähtsust arenguriikide jaoks, eelkõige väikepõllumajandustootjate jaoks, ja võttes arvesse kõigi sidusrühmade, eelkõige VKEde tagasisidet;
23. tuletab meelde, et oma 2008. aasta teatise raadamise kohta seadis komisjon eesmärgi peatada hiljemalt 2030. aastaks metsapindala vähenemine maailmas ja vähendada 2020. aastaks troopiliste metsade raadamise koguulatust vähemalt 50 %; hoiatab, et teist eesmärki ei saavutata peaaegu kindlasti;
24. väljendab heameelt komisjoni kavatsuse üle võidelda ülemaailmse raadamise ja metsade seisundi halvenemise vastu, kuid nõuab ambitsioonikamat poliitilist lähenemisviisi; palub komisjonil esitada ettepaneku, millele on lisatud mõjuhindang, ELi õigusraamistiku loomiseks, mille aluseks on kohustusliku hoolsuskohustuse, aruandluse, avalikustamise ja kolmanda poole osalemise nõuded, samuti vastutus ja karistused kohustuste rikkumise korral kõigi selliste ettevõtjate puhul, kes lasevad

---

³⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2005. aasta direktiiv 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 84/450/EMÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 97/7/EÜ, 98/27/EÜ ja 2002/65/EÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2006/2004 (ebaausate kaubandustavade direktiiv) (ELT L 149, 11.6.2005, lk 22.)

esmakordselt liidu turule metsi ja ökosüsteeme ohustavaid kaupu ja nendest kaupadest saadud tooteid, ning juurdepääs õigusemõistmisele ja õiguskaitsevahenditele nende kohustuste täitmata jätmise tõttu kannatanute jaoks; märgib, et liidu turul kauplejatele tuleks kehtestada jälgitavuse kohustus, eelkõige seoses kaupade ja nendest saadud toodete päritolu kindlaksmääramisega nende liidu siseturule laskmise hetkel, et tagada kestlikud ja raadamisvabad väärtusahelad, nagu on sätestatud käesoleva resolutsiooni lisas; rõhutab, et sama õigusraamistikku tuleks kohaldada ka kõigi finantseerimisasutuste suhtes, millel on luba liidus tegutseda ja mis annavad raha ettevõtjatele, kes töötavad üles, koguvad, toodavad või töötlevad metsi ja ökosüsteeme ohustavaid kaupu ja nendest saadud tooteid või kauplevad nendega;

25. usub, et liit peab tagama üksnes selliste ülemaailmsete tarneahelate ja rahavoogude edendamise, mis on kestlikud ja raadamisvabad ning millega ei kaasne inimõiguste rikkumisi; on veendunud, et suuritel turgudel, nagu liidu turg, kehtestatud kohustuslikel kestlikkuseeskirjadel on potentsiaal muuta ülemaailmsed tootmistavad kestlikumateks;
26. juhib tähelepanu sellele, et kõnealuse ELi õigusraamistikuga hõlmatud, metsi ja ökosüsteeme ohustavate kaupade kindlaksmääramisel tuleks lähtuda objektiiivsetest, läbipaistvatest ja teaduspõhistest kaalutlustest, et sellised kaubad on seotud metsade ning suure süsinikuvaru ja elurikkusega ökosüsteemide hävitamise ja seisundi halvenemisega, samuti ohuga põlisrahvaste õigustele ja inimõigustele üldiselt;
27. rõhutab, et selline ELi õigusraamistik peaks tagama mitte üksnes metsi ja ökosüsteeme ohustavate kaupade ja nendest saadud toodete ülestöötamise, tootmise, kogumise ja töötlemise seaduslikkuse päritoluriigis, vaid ka nende ülestöötamise, tootmise, kogumise ja töötlemise kestlikkuse;
28. rõhutab, et mitmete uuringute³¹ kohaselt ei mõjuta raadamisega seotud toodete liidu siseturule sisenemise vältimise õigusraamistik liidus müüdavate ja käesoleva resolutsiooni lisas käsitletud kaupade mahtu ega hinda ning et ettevõtjate lisakulud nende õiguslike kohustuste täitmiseks on minimaalsed;
29. rõhutab valitsusväliste organisatsioonide, keskkonnaaktivistide, tööstusliitude ja rikkumisest teatajate panust võitluses raadamise, elurikkuse kadumise ja kasvuhoonegaaside heitkoguste suurenemisega päädiva ebaseadusliku metsaraie vastu;
30. märgib, et sellist ELi õigusraamistikku tuleks laiendada ka muudele suure süsinikuvaru ja elurikkusega ökosüsteemidele peale metsade, nagu mere- ja rannikuökosüsteemid, märgalad, turbaalad või savannid, et vältida surve ümbersuunamist nendele maastikele;
31. usub, et neid kohustusi tuleks kohaldada kõigi ettevõtjate suhtes, kes lasevad liidu turule metsi ja ökosüsteeme ohustavaid kaupu, olenemata nende suurusest või registreerimiskohast, kui hoolika hindamise tulemusel on leitud, et need on toimivad ja kohaldatavad kõigi turul tegutsejate, sealhulgas VKEde suhtes; tunnistades küll, et ettevõtja riskihinnangule järgnevad meetmed peavad olema proportsioonis kõnealuse kaubaga seotud riskide tasemega, usub siiski, et killustunud lõppturul on väiksemate ja suuremate ettevõtete kaasamine keskse tähtsusega, et tagada nii laiaulatuslik mõju kui ka tarbijate usaldus; rõhutab, et õigusraamistik ei tohi tekitada liigset koormust

---

³¹ <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959378014001046>.

väikestele ja keskmise suurusega tootjatele, sealhulgas väikepõllumajandustootjatele, ega takistada nende pääsu turgudele ja osalemist rahvusvahelises kaubanduses suutlikkuse puudumise tõttu; rõhutab seetõttu, et VKEde jaoks on vaja ELi tasandil koordineeritud toetusmehhanismi, et tagada nende arusaamine, valmisolek ja suutlikkus toota kooskõlas keskkonna- ja inimõigustealaste nõuetega;

32. usub, et kogu liitu hõlmavad kohustuslikud hoolsuskohustuse nõuded tooksid ettevõtjatele kasu võrdsete tingimuste loomise kaudu, kehtestades konkurentidele samad standardid, ning annaksid õiguskindluse, vastandina eri meetmete mosaiigile riiklikul tasandil;
33. tuletab meelde komisjoni õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraadi tellitud uuringut hoolsuskohustuse nõuete kohta tarneahelas, mille andmetel enamik vastanud ettevõtjatest nõustus, et kohustuslikul hoolsuskohustusel oleks positiivne mõju inimõigustele ja keskkonnale;
34. rõhutab, et digitaliseerimisel ja uutel tehnoloogiavahenditel on potentsiaal pakkuda ettevõtjatele enneolematuid lahendusi inimõigustealaste ja keskkonnamõjude kindlakstegemiseks, vältimiseks, leevendamiseks ja arvessevõtmiseks;
35. on veendunud, et metsi ohustavaid kaupu käsitlev tulevane õigusraamistik peaks tuginema FLEGTi tegevuskavast, ELi puidumäärusest, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2017/821³² (konfliktimineraalide määrus), Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist 2014/95/EL³³ (muud kui finantsaruandlust käsitlev direktiiv), ebaseaduslikku, teatamata ja reguleerimata (ETR) kalapüüki käsitlevatest õigusaktidest ja muudest tarneahelate reguleerimiseks tehtud liidu algatustest saadud kogemustele;
36. väljendab heameelt muud kui finantsaruandlust käsitleva direktiivi käimasoleva läbivaatamise üle ja kutsub komisjoni üles parandama muu kui finantsteabe avalikustamise kvaliteeti ja ulatust, eelkõige finantsasutuste keskkonnanäppide alase aruandluse osas, ning edendama metsaga seotud kaalutluste integreerimist ettevõtete sotsiaalsesse vastutusse;

ELi puidumäärus ja FLEGTi vabatahtlikud partnerluslepingud

37. on veendunud, et ELi puidumäärus, eriti selle hoolsuskohustuse nõuded, on hea mudel, mille põhjal töötada välja tulevane ELi õigusraamistik ELi põhjustatava ülemaailmse raadamise peatamiseks ja tagasipööramiseks, kuid et ELi puidumääruse puudulik rakendamine, hõlmatud puittoodete piiratud ulatus ja puudulik jõustamine tähendavad, et see ei vasta oma mõttele ega eesmärgile; on seetõttu arvamusel, et ELi puidumäärusest saab võtta õppust, et töötada tulevasele ELi õigusraamistikule ELi põhjustatava ülemaailmse raadamise peatamiseks ja tagasipööramiseks välja paremad rakendamise- ja jõustamiseeskirjad; tuletab meelde, et metsasaaduste ülestöötamise ja nendega kauplemise seaduslikkus on praegu hõlmatud ELi puidumäärusega, ning

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta määrus (EL) 2017/821, millega kehtestatakse konflikt- ja riskipiirkondadest pärit tina, tantaali, volframi ja nende maakide ning kulla liidu importijatele tarneahelaga seotud hoolsuskohustus (ELT L 130, 19.5.2017, lk 1).

³³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta direktiiv 2014/95/EL, millega muudetakse direktiivi 2013/34/EL seoses mitmekesisust käsitleva teabe ja muu kui finantsteabe avalikustamisega teatavate suurettevõtjate ja kontsernide poolt (ELT L 330, 15.11.2014, lk 1).

rõhutab seetõttu, et ELi tulevases õigusraamistikus tuleks vältida topeltreguleerimist ning metsasaaduste seaduslikku ja ebaseaduslikku ülestöötamist ja nendega kauplemist reguleerivad meetmed tuleks ühtlustada;

38. kutsub komisjoni üles hindama ELi puidumäärusega hõlmatud kaupade võimalikku lisamist ELi õigusraamistikku ELi põhjustatava ülemaailmse raadamise peatamiseks ja tagasipööramiseks käsitleva ettepaneku kohaldamisalasse, võttes arvesse eelseisvat ELi puidumääruse toimivuskontrolli ning tagades FLEGTi tegevuskava eesmärkide saavutamise; seda tehes peaks komisjon hindama ka võimalikku mõju kehtivatele vabatahtlikele partnerluslepingutele; liidu puitu tootvad partnerriigid peaksid olema selle kohustusega tihedalt seotud;
39. väljendab heameelt heade tulemuste üle ELi FLEGTi tegevuskava ja vabatahtlike partnerluslepingute raames kolmandate riikidega tehtavas koostöös ebaseadusliku raie pakkumise poolega seotud probleemi lahendamisel ning rõhutab, et seda tööd tuleks tõhustada, eriti seire ja kontrollide ning ka suutlikkuse suurendamise osas; rõhutab, et vabatahtlikud partnerluslepingud moodustavad väga mõjusa raamistiku heade partnerlussuhete loomiseks nende riikidega ning edendada tuleks uute vabatahtlike partnerluslepingute sõlmimist rohkemate partneritega; kutsub ELi üles suurendama FLEGTi rahastamist;
40. nõuab tungivalt, et komisjon tagaks ELi FLEGTi töökava 2018–2022 täieliku rakendamise;
41. peab kiiduväärseks komisjoni eelseisvat FLEGT-määruse ja ELi puidumääruse toimivuskontrolli kui võimalust tugevdada nende jõustamist ja parandada veelgi nende rakendamist ning laiendada nende kohaldamisala, et hõlmata näiteks trükitooted, puidust tooted ja konfliktipiirkondadest pärit puit ning tugevdada kodanikuühiskonna rolli;
42. kordab oma nõudmist, et puidu ja puittoodete importi tuleks liidu piiridel põhjalikumalt kontrollida, tagamaks, et imporditud tooted tõesti vastavad liitu sisenemiseks kehtestatud kriteeriumidele; kutsub üles rakendama õigeaegselt ja tulemuslikult liidu tolliseadustikku ja suurendama riiklike tolliasutuste suutlikkust, et tagada liidu tolliseadustiku parem ühtlustamine ja rakendamine; rõhutab, et komisjon peab tagama, et tollikontroll toimuks kogu liidus samade standardite kohaselt ning otsese ja ühtse tollikontrolli mehhanismi abil, mis on liikmesriikidega kooskõlastatud ja vastab täielikult subsidiaarsuse põhimõttele;
43. on arvamusel, et kaubanduspõhised partnerluslepingud metsi ja ökosüsteeme ohustavate kaupade peamiste tootjariikidega võiksid olla kasulikud, et võidelda raadamise pakkumise poolega seotud põhjustega, ning märgib, et FLEGTi vabatahtliku partnerluslepingu mudel on üks võimalus;
44. ettepanekuga tuleks tagada kõigi asjaomaste sidusrühmade jaoks õiguskindlus kõigi uute liidu tasandi meetmete ja raamistike osas, mis on seotud FLEGTi vabatahtlike partnerluslepingute praeguse kasutamise ja litsentsimisega, et kindlustada huvi investeerida liitu eksportimisse viisil, mis ei põhjusta raadamist; ergutab komisjoni sõlmima põllumajanduslike toorainete peamiste tootjariikidega kaubanduspõhiseid partnerluslepinguid, et võidelda raadamise pakkumispoolsete põhjustajatega;

Kaubandus ja rahvusvaheline koostöö

45. rõhutab, et ülemaailmse raadamise probleemiga tõhusamaks tegelemiseks tuleb kaubandus- ja investeerimispoliitika läbi vaadata ja luua ülemaailmselt võrdsed võimalused, samuti võtta arvesse seost kaubanduslepingute ning ülemaailmse elurikkuse ja metsa ökosüsteemi vahel;
46. kordab, et liidu kaubandus- ja investeerimispoliitika, sealhulgas vabakaubandusleping Mercosuriga, peaks hõlmama siduvaid ja jõustatavaid kestliku arengu peatükke, milles järgitakse täielikult rahvusvahelisi kohustusi, eriti Pariisi kokkulepet ja kestliku arengu tegevuskava aastani 2030, mis on kooskõlas Maaailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) reeglitega ja milles järgitakse inimõigusi; kutsub komisjoni üles tagama, et kõik tulevased kaubandus- ja investeerimislepingud sisaldaksid õiguslikult siduvaid ja jõustatavaid sätteid, sealhulgas ebaseadusliku raiega seotud ja korrupsioonivastaseid sätteid, et vältida raadamist ja metsade seisundi halvenemist ning ökosüsteemide hävitamist ja nende seisundi halvenemist;
47. soovib teatistes „Euroopa roheline kokkulepe“ rõhutatud põhimõtte „ära tekita kahju“ kontekstis komisjonil hinnata paremini ja regulaarselt olemasolevate kaubandus- ja investeerimislepingute mõju raadamisele, metsa ja ökosüsteemide seisundi halvenemisele, maa hõivamisele ja inimõigustele ning tagada, et kõikide vabakaubandus- ja investeerimislepingute kaubandust ja kestlikku arengut käsitlevad peatükid sisaldaksid nõudlikumaid siduvaid ja jõustatavaid sätteid metsa ja ökosüsteemide kaitse, elurikkuse, maa hõivamise lõpetamise ja kestliku metsanduse kohta;
48. juhib tähelepanu sellele, et hinnadumpingu vältimiseks ja puidu kestliku kasutamise tagamiseks, puidu dumpinguhindadel põhinevate kahepoolsete lepingute leviku tõkestamiseks ning täiendava metsaraie käivitamise vältimiseks tuleks kaaluda parandusmeetmeid, sealhulgas ühise puiduoksjoni süsteemi loomist, et võimaldada jälgida materjali päritolu ning võtta hinnas arvesse kliima, elurikkuse ja inimõigustega seotud küsimusi;
49. on seisukohal, et kaubandus ja rahvusvaheline koostöö on olulised vahendid kõrgemate kestlikkusstandardite kindlustamiseks, eriti metsadega seotud sektorite ja nendest tulenevate väärtusahelate osas; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tugevdama koostööd kolmandate riikidega tehnilise abi, teabevahetuse ja heade tavade vahetamise kaudu metsade säilitamise, kaitsmise ja kestliku kasutamise valdkonnas, pöörates erilist tähelepanu organiseeritud kuritegevuse ja raadamisega seotud kaupade vahelisele seosele, ning edendama ja hõlbustama teadus- ja akadeemilist koostööd kolmandate riikidega, samuti teadusprogramme, et edendada teadmisi ja innovatsiooni elurikkuse, ökoettevõtluse ja ringmajanduse valdkonnas; rõhutab, kui oluline on võtta arvesse meetmete mõju metsi ja ökosüsteeme ohustavate kaupade tootmisest sõltuvate vähim arenenud riikide tööhõivele ja majanduskasvule; kutsub liitu üles toetama kolmandate riikide valitsusi ja kodanikuühiskonda nende raadamisvastases töös ning tegema nendega koostööd, eriti GSP + kava kaudu; kutsub komisjoni üles hindama, kas tuleks välja töötada uus spetsiaalne kaubandusabi vahend, et hõlbustada kaubandust metsi ja ökosüsteeme ohustavate kaupade tootmisega seotud riskide leevendamise kontekstis;

50. palub komisjoni, et vastuvõetavad meetmed sisaldaksid raadamise terviklikku ja diferentseeritud käsitlust, võttes arvesse selle mitmekülgset ja seoseid nii kestlike ettevõtmiste loomise kui ka kuritegeliku majandustegevuse vastase võitlusega; kutsub sel eesmärgil üles algatama dialoogi kolmandate riikidega, et analüüsida igal üksikjuhul eraldi metsapindala vähenemise peamisi põhjusi ja rakendatavate meetmete asjakohasust;
51. rõhutab, et vabakaubanduslepingute riigihankeid käsitlevates sätetes tuleks võtta arvesse lepingute sõlmimise sotsiaalseid, keskkonnaalaseid ja vastutustundliku ettevõtluse alaseid kriteeriume;
52. toonitab, et liidu tasandi kohustuslikke nõudeid tuleb täiendada tihedama ja tugevdatud ülemaailmse koostöö, tugevdatud ülemaailmse keskkonnaalase juhtimise ja kolmandate riikidega tehtava koostööga tehnilise abi, teabevahetuse ja heade tavade vahetamise kaudu metsade säilitamise, kaitsmise ja kestliku kasutamise alal, tunnustades eriti erasektoris elluviidavaid kestlikkusega seotud algatusi; tõdeb, et vaja on suurendada jõupingutusi peamistel rahvusvahelistel foorumitel, sealhulgas WTOs ning Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioonis (OECD), et peatada raadamine ja metsade seisundi halvenemine ning taastada metsad ja vältida soovimatu raadamise märgistega tarneahelate ümbersuunamist teistesse maailma piirkondadesse;
53. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles ergutama kaubanduse ja rahvusvahelise koostöö kaudu vajalikke investeeringuid, et tugevdada metsandussektorites ja nende väärtusahelates kõrgemaid kestlikkusstandardeid, edendades ringluspõhist biomajandust, keskkonnahoidlikku turismi, taastuenergiat, arukat põllumajandust ja muid asjakohaseid valdkondi ning seda ka kolmandates riikides;
54. ettepanekuga tuleks tagada kõigi asjaomaste sidusrühmade jaoks õiguskindlus kõigi uute liidu tasandi meetmete ja raamistike osas, mis on seotud FLEGTi vabatahtlike partnerluslepingute praeguse kasutamise ja litsentsimisega, et kindlustada huvi investeerida liitu eksportimisse viisil, mis ei põhjusta raadamist; ergutab komisjoni sõlmima põllumajanduslike toorainete peamiste tootjariikidega kaubanduspõhiseid partnerluslepinguid, et võidelda raadamise pakkumispoolsete põhjustajatega;
55. märgib, kui oluline on tagada, et raadamine kaasatakse riigi tasandi poliitilistesse dialoogidesse, ning aidata partnerriikidel arendada ja rakendada metsanduse ja kestliku metsanduse riiklikke raamistikke; rõhutab, et kõnealustes riiklikes raamistikes tuleb võtta arvesse nii riigisiseseid vajadusi kui ka ülemaailmseid kohustusi; rõhutab vajadust rakendada mehhanisme, millega stimuleerida väikepõllumajandustootjaid säilitama ja parandama ökosüsteemi ning kestliku metsanduse ja põllumajanduse pakutavaid tooteid;
56. on arvamusel, et jõuline tegevus liidu siseturul peaks käima käsikäs jõulise tegevusega rahvusvahelisel tasandil; seepärast tuleks ELi välistegevuse riiklikesse soovituskavadesse lisada sätted, millega aidata kolmandate riikide ettevõtjatel ja väikepõllumajandustootjatel, kes teevad koostööd ettevõtjatega, kes lasevad metsi ja ökosüsteeme ohustavaid kaupu liidu siseturule, viia ellu tegevusi metsi ja ökosüsteeme kahjustamata;
57. on veendunud, et käesoleva resolutsiooni lisas esitatud määrus peaks olema ja võib olla

kavandatud nii, et see oleks kooskõlas WTO reeglitega, ning sellega peaksid kaasnema kaubanduspõhised partnerluslepingud peamiste põllumajanduslike toorainete tootjariikidega, et võidelda raadamise pakkumisega seotud põhjustega;

58. teeb ettepaneku, et komisjon peaks kolmandate riikidega riiklike soovituskavade üle läbirääkimisi pidades seadma prioriteediks sätted, millega aidata kolmandate riikide ettevõtjatel ja väikepõllumajandustootjatel, kes teevad koostööd ettevõtjatega, kes lasevad metsi ja ökosüsteeme ohustavaid kaupu liidu siseturule, viia ellu tegevusi, mis ei kahjusta metsi, ökosüsteeme ega inimõigusi;
59. juhib tähelepanu sellele, et raadamist käsitleva ELi õigusraamistiku tugevdamisel võib olla oluline mõju maa hindadele kolmandates riikides, ning spekulatsioonide vältimiseks ei tohiks tähtpäeva määrata pärast seda, kui komisjon on avaldanud käesoleva resolutsiooni lisas kirjeldatud ettepaneku;

Raadamine ja inimõigused

60. rõhutab, et õigusraamistiku muutmine teatavate alade kasutamise legaliseerimiseks ja omandiõiguste muutmine ei kõrvalda selle muutuse rakendamisest tulenevat negatiivset mõju inimõigustele ja keskkonnale; rõhutab seetõttu, et hoolsuskohustuse kriteeriumid peavad hõlmama muid elemente, mis lähevad tegevuse õiguspärasusest kaugemale;
61. märgib, et metsi ja ökosüsteeme ohustavate kaupade tootmine avaldab kohalikele kogukondadele negatiivset mõju mitte üksnes otsese raadamise, ökosüsteemi seisundi halvenemise ja maa hõivamise kaudu, vaid ka vee hõivamise kaudu, mis võib mõjutada metsi ja muid ökosüsteeme; juhib seetõttu tähelepanu, et õigusraamistik raadamise ja looduslike ökosüsteemide seisundi halvenemise peatamiseks peaks hõlmama metsi ja ökosüsteeme ohustavate kaupade tootmiseks kasutatavate veetarnete õiguspärasuse küsimust;
62. rõhutab, et kohalikud kogukonnad, põlisrahvad ning maa ja keskkonna kaitsjad on sageli ökosüsteemide säilitamise eest võitlemise eesliinil; märgib, et mõnedes piirkondades on maa ja ressursside kasutamist puudutavad konfliktid põlisrahvaste vastu suunatud vägivaldseks põhjuseks³⁴; väljendab muret, et metsade ja muude väärtuslike ökosüsteemide seisundi halvenemine ja nende hävitamine käivad sageli käsikäes inimõiguste rikkumistega või tulenevad neist; mõistab hukka igasuguse karistamise, ahistamise ja tagakiusamise osalemise eest tegevuses, mille eesmärk on kaitsta keskkonda; nõuab seetõttu tungivalt, et ELi tulevasse õigusraamistikku lisataks inimõiguste, eriti maaomandi-, maavaldus- ja töötajate õiguste kaitse, pöörates erilist tähelepanu põlisrahvaste ja kohalike kogukondade õigustele; kutsub komisjoni üles ergutama tootjariike viima õigusreformi läbi kõigi sidusrühmade, sealhulgas kodanikuühiskonna, põlisrahvaste ja kohalike kogukondade tulemuslikul ja sisulisel osalusel; kutsub liitu ja liikmesriike üles toetama järgmisel ÜRO Peaassambleel seda, et üleilmselt tunnustataks õigust tervislikule keskkonnale;
63. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles looma liidu tasandil kiirreageerimismehhanismi, et

---

³⁴ Brasiilia riigiprokuratuuri aruanne: <http://www.mpf.mp.br/pgr/noticias/pgr/conflitos-associados-a-terra-saoprincipal-causa-de-violencia-contraindigenas-e-comunidades-tradicionalisno-brasil-segundo-mpf>

toetada keskkonna- ja metsakaitsjaid liidus ja kogu maailmas;

64. rõhutab, et sellise õigusraamistiku osaks peab olema ettevõtjate põhjustatud inimõiguste- ja keskkonnaalase kahju ohvrite jaoks tulemusliku juurdepääsu tagamine õigusemõistmisele ja õiguskaitsevahenditele;
65. rõhutab, et lisaks raadamist põhjustavaid kaupu käsitleva ELi õigusraamistiku loomisele peab liit otsustavamalt käsitlema inimõiguste, keskkonnastutuse ja õigusriigi põhimõtte rakendamist horisontaalsete küsimustena asjaomaste riikide ja teiste peamiste importivate riikidega;
66. rõhutab, et selline õigusraamistik tuleb välja töötada kooskõlas liidu rahvusvaheliste kohustustega Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide ees ning seda tuleb arvesse võtta tulevase Cotonou-järgse lepingu eesmärkides;
67. tuletab meelde, kui oluline on austada ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid; toetab käimasolevaid läbirääkimisi eesmärgiga luua siduv ÜRO instrument, mis käsitleb rahvusvahelisi korporatsioone ja teisi äriettevõtteid seoses inimõigustega, ning rõhutab, kui oluline on, et liit osaleks proaktiivselt selles protsessis;

ELi meetmed ja poliitika sidusus

68. rõhutab, et metsi ja ökosüsteeme ohustavate kaupade liidus tarbimise mõju tuleb piisavalt käsitleda kõigis ELi elurikkuse strateegia aastani 2030, strateegia „Talust taldrikule“ ning ÜPP strateegiakavade määruse regulatiivsetes ja mitteregulatiivsetes järeltegevustes ja -meetmetes, sealhulgas liikmesriikide riiklikes strateegiakavades;
69. on veendunud, et tootmismeetodite ja toidutarbimise harjumuste kohene ja radikaalne muutmine on äärmiselt oluline; on veendunud, et seetõttu on vaja kehtestada tulemuslikud meetmed, mille eesmärk on suurendada toetust agroökoloogilistele tavadele ja vähendada toidu raiskamist kogu tarneahelas; märgib, kui oluline on kavandada tarbijatele suunatud teadlikkuse suurendamise meetmeid, et suurendada nende arusaamist tarbimisharjumuste mõjust metsadele, elurikkusele ja kliimale, toetades ja ergutades taimsetele toodetele keskenduvalid toiduvalikuid;
70. on seisukohal, et kolmandatest riikidest pärit impordi transpordi tekitatud süsiniku jalajälje minimeerimiseks ning kestliku kohaliku tootmise ja töökohtade loomise stimuleerimiseks peaks liit ergutama kestliku kohaliku päritoluga puidu, raietoodete või metsa biomassi kasutamist;
71. rõhutab vajadust vähendada sõltuvust metsi ja ökosüsteeme ohustavate kaupade impordist, propageerides kohalikult toodetud taimset valku, rohumaadel karjatamist, seaduslikku ja kestlikult hangitud sööta, eriti rakendades liidu valgustrateegiat;
72. toetab uute ÜPP strateegiakavade kohast lämmastikku siduvate ning liblikõieliste ja valgurikaste kultuuride edendamist muu hulgas viljavahelduse, tingimuslikkuse, ökokavade ja põllumajanduse keskkonnameetmete, uute sektoripõhiste sekkumiste ja tootmiskohustusega seotud toetuse kaudu, et suurendada liidu omavarustatust valgurikaste kultuuridega ja samal ajal aidata saavutada elurikkuse strateegia ja strateegia „Talust taldrikule“ eesmärgi; märgib ühtlasi, et loomakasvatustehnikate

sissetulek ja kasumlikkus tuleks viia kooskõlla tootmismahudega, mis on võimalikud loomade karjamaadel karjatamise või söödakultuuride omatoodangu puhul; nõuab, et rohkem uuritaks ja edendataks uuenduslikke tootmissüsteeme ja -viise, mis võimaldavad vähendada väliseid sisendeid ja kulusid (näiteks sellised söödapõhised karjatamisviisid nagu vahelduv karjatamine), isegi juhul, kui nende tootmismahud võivad olla väiksemad;

73. rõhutab, kui tähtis on arendada kestlikku biomajandust, mille puhul omandavad suure majandusliku väärtuse kestlikult toodetud tooted;
74. rõhutab, et liidu bioenergiapoliitika peaks vastama rangetele sotsiaalsetele ja keskkonnaalastele kriteeriumidele;
75. rõhutab, et pakettis „Puhas energia kõikidele eurooplastele“ sätestatud eesmärkide saavutamiseks kasutatavad meetodid ei tohi põhjustada raadamist ega metsade seisundi halvenemist mujal maailmas; kutsub seetõttu komisjoni üles vaatama 2021. aastaks läbi komisjoni delegeeritud määrusele (EL) 2019/807³⁵ lisatud aruande asjakohased aspektid ning vajaduse korral muutma kõnealust määrust põhjendamatu viivitusega ja igal juhul enne 2023. aastat, tuginedes teaduslikele teadmistele ja järgides ettevaatuspõhimõtet; palub komisjonil uuesti hinnata sojakasvatuse andmeid ja lõpetada järk-järgult maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga biokütuste tootmine nii kiiresti kui võimalik ja hiljemalt 2030. aastaks;
76. on seisukohal, et biokütuste ulatusliku kasutamise liidus peavad kaasnema piisavad kestlikkuse kriteeriumid, et vältida maakasutuse otsesest ja kaudset muutust, sealhulgas raadamist; märgib lisaks, et praegused kriteeriumid ei võta piisavalt arvesse biokütuste tootmisel kasutatud fossiilseid tooraineid; nõuab seetõttu läbivaadatud taastuvenergia direktiivi käimasoleva rakendamise käigus selle mõju, sealhulgas bioenergia kestlikkuskriteeriumide tulemuslikkuse jälgimist ja hindamist; juhib tähelepanu tooraine kohalike tarneahelate tähtsusele pikaajalise kestlikkuse saavutamisel;

Teabevahetus ja teadlikkuse suurendamine

77. rõhutab, kui oluline on tagada liidus raadamisvabadest tarneahelatest pärit toodete tarbimine ja süstemaatiliselt hinnata selliste toodete tarbimise mõju liidus; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles töötama välja teabe- ja teadlikkuse suurendamise kampaaniaid imporditud kaupade ja toodete ning nende mõju kohta maailma metsadele ja suure elurikkusega ökosüsteemidele, samuti raadamise ja ökosüsteemide hävitamise sotsiaal-majanduslike tagajärgede ning metsaga seotud kuritegude kohta liidus ja kolmandates riikides;
78. juhib tähelepanu sellele, et komisjon peaks kaaluma võimalust teha ettepanek ürgmetsade arvamiseks UNESCO maailmapärandi hulka, et aidata neid kaitsta raadamise eest ning suurendada võimalust üldsuse tähelepanu juhtimiseks nende

---

³⁵ Komisjoni 13. märtsi 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/807, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 selliste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga lähteainete kindlaksmääramise osas, mille tootmise ala on märkimisväärselt laienenud suure süsinikuvaruga maale, ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimise osas (ELT L 133, 21.5.2019, lk 1).

kaitsmise vajadusele; kui see ei ole teostatav, tuleks hinnata muid õiguslikke võimalusi nende eesmärkide saavutamiseks;

Mõisted, metsaandmed ja seire

79. märgib, et mõiste „mets“ praegune määratlus, selle liigitus ning mitmed muud raadamise ja kestliku metsamajandamisega seotud mõisted ja põhimõtted, mille on vastu võtnud asjaomased organid, näiteks ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon, on puhtalt tehnilised ega erista piisavalt looduslikke metsi ja metsaistandusi, kus metsa majanduslik funktsioon kaalub üles selle muud funktsioonid, ning rõhutab, et see võib lõppkokkuvõttes kaasa tuua maailma metsade pindala ja seisundit käsitlevate andmete moonutamise; kutsub asjaomaseid sidusrühmi üles ühtlustama terminoloogia kasutamist vastavalt resolutsiooni projekti lisas esitatud sõnastusele ning rõhutab sellise selgituse tähtsust seotud vahendite tulemusliku kasutamise jaoks;
80. rõhutab, et eelkõige tuleb teha raadamisega seotud kaupade tootmise ja nendega kauplemise sõltumatut järelevalvet; palub komisjonil tõhustada nendes küsimustes tehtavaid jõupingutusi programmi „Euroopa horisont“ raames ja toetada sõltumatut järelevalvet tootjariikides ning nendevahelist parimate tavade ja kogemuste vahetamist, et parandada kasutusel olevaid meetodeid ja teabe detailsust;
81. rõhutab olemuslikku vajadust parandada mehhanisme, mis aitaksid kindlaks teha siseturule lastava puitmaterjali allikat või päritolu;
82. märgib, et liitu siseneva impordi tolliandmete parem kättesaadavus suurendaks üleilmse väärtusahela läbipaistvust ja vastutust; kutsub komisjoni üles looma liidus tollipartnerlust, laiendades samal ajal tolliandmetega seonduvaid nõudeid, eelkõige nähes kohustuslike tolliandmetena ette viite eksportijale ja tootjale, suurendades seeläbi ülemaailmsete väärtusahelate läbipaistvust ja jälgitavust;83. märgib, et tõhusaks rakendamiseks peab olema kindel selliste andmete kättesaadavus ja täpsus, mida kasutatakse selle hindamiseks, millal on toimunud maa raadamine/kasutuse muutus;
84. kutsub liitu üles arendama selliseid uurimis- ja seireprogramme nagu Maa seire Euroopa programm Copernicus ja muud põhitarbeainete tarneahela seireprogrammid, et oleks võimalik tuvastada tooted, mille tootmisetapp põhjustas raadamist või keskkonnaseisundi halvenemist, ja anda nende kohta varajane hoiatus;
85. palub komisjonil uurida Copernicuse satelliidisüsteemi tõhusamat kasutamist metsaseireks ning metsatulekahjude ja metsakahjustuste ennetamiseks, sealhulgas tulekahjude, metsakahjustuste, raadamise ja ökosüsteemi muutumise põhjuste seireks ja kindlakstegemiseks, kõikide liikmesriikide asjakohaste ametiasutuste juurdepääsu hõlbustamiseks ning VKEdele ja idufirmadele avatud andmete otseallika tagamiseks;
86. väljendab heameelt metsavaatluskeskuse loomise üle eesmärgiga koguda andmeid ja teavet metsade hävitamise kohta nii Euroopas kui ka kogu maailmas ning nõuab, et vaatluskeskus looks mehhanismi metsakaitsjate kaitsmiseks;
87. kutsub üles looma varajase hoiatamise mehhanisme, et teavitada avaliku sektori asutusi, ettevõtteid, sealhulgas kolmandate poolte süsteeme, ja tarbijaid kaupadest, mis on pärit ökosüsteemide ümberkujundamise ning metsade ja savannide seisundi halvenemise

ohuga piirkondadest ja piirkondadest, kus on rikutud inimõigusi, ning aitama neid probleeme lahendada tihedama dialoogi ja andmevahetuse kaudu asjaomaste kolmandate riikidega;

88. kutsub komisjoni üles looma Euroopa andmebaasi, millesse kogutaks liidu ja kolmandate riikide käimasolevad ja varasemad projektid ning liikmesriikide ja kolmandate riikide kahepoolsed projektid, et hinnata nende mõju maailma metsadele; rõhutab, et oluline on kaasata nende projektide rakendamisse kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused;

Metsamajandus, teadusuuringud ja innovatsioon

89. rõhutab vajadust võtta arvesse metsandussektori ja muude sektorite vahelisi seoseid, samuti digitaliseerimise ning teadusuuringutesse ja innovatsiooni investeerimise tähtsust, et seirata raadamist;
90. märgib, et otseselt metsandussektoris töötab liidus vähemalt 500 000 inimest³⁶ ning kogu maailmas 13 miljonit inimest³⁷ ning et need töökohad asuvad peamiselt maapiirkondades;
91. märgib, et liidu tasandil jätab mõne liikmesriigi poliitika mulje metsade ja nende majandamise killustatud ja ebaühtlasest raamistikust, mistõttu vajavad nad kestlikkuse edendamiseks paremat koordineerimist;
92. nõuab, et valitsused, ettevõtjad, tootjad ja kodanikuühiskond teeksid tihedalt koostööd, et toetada poliitiliste ja õiguslike raamtingimuste kaudu erasektori projekte;
93. toonitab teadusuuringute ja innovatsiooni esmatähtsat rolli, et suurendada kestliku metsamajandamise ja metsandussektori panust metsade raadamise probleemi ja kliimamuutuste vastu võitlemisse;
94. nõuab kahjustavate sündmuste korral vastastikuse abi osutamist teadusuuringute ja vahetuse kaudu, et leida geograafilistele tingimustele kohandatud meetmed, mis suudavad kaitsta ulatuslike tulekahjude eest või takistada kahjurite levikut;
95. väljendab heameelt meetmete üle, mille eesmärk on kohandada metsaistandusi kliimamuutustega; väljendab heameelt, et paljudes riikides on juba soovitatud ja viiakse ellu vastupidavate kohalike puuliikide arvu suurendamist tervetes ja elurikastes metsades;
96. rõhutab, kui oluline on õpetada liidus ja kolmandates riikides metsa, istanduste ja agrometsanduse kestlikku majandamist (sh ühtne taimestik); on seisukohal, et need on olulised tegurid elurikkuse ning agrometsandusega tegelevate põllumajandustootjate ja metsakogukondade sissetuleku tagamisel;
97. rõhutab hariduse ning kvalifitseeritud ja hea väljaõppega tööjõu tähtsust kestliku metsamajandamise edukal rakendamisel; palub seetõttu komisjonil ja liikmesriikidel

---

³⁶ Eurostati metsamajanduse andmebaas <https://ec.europa.eu/eurostat/web/forestry/data/database>

³⁷ <http://www.fao.org/rural-employment/agricultural-sub-sectors/forestry/en>

rakendada meetmeid ja kasutada olemasolevaid partnerlusi, et edendada selles valdkonnas parimate tavade vahetamist;

98. nõuab, et tugevdataks ülemaailmset koostööd, et jagada paremini teadmisi ja kogemusi, kuidas multifunktsionaalseid metsi kestlikumalt majandada;
99. kutsub seetõttu ELi üles arendama metsade kaitseks rahvusvahelisi liite kolmandate riikidega, järgides usaldusväärset poliitikat, mille eesmärk on metsade raadamise lõpetamine, integreeritud maaplaneerimine, maaomandi läbipaistvus ja metsa põllumajandusmaaks muutmise vältimine; nõuab seetõttu, et üleilmsete metsakaitsekokkulepete raames tagataks rahvusvaheline rahastamine tihedas koostöös Euroopa riikide valitsuste ja rahvusvaheliste osalejatega;
100. nõuab, et töötataks välja kogu maailma metsade kestlikku tulevikku käsitlev lähenemisviis, mis ühendaks nii majanduslikud kui ka keskkondlikud huvid, kuna paljude riikide jaoks on metsad oluliseks ressursiks, millest nad ei ole nõus vabatahtlikult loobuma;
101. nõuab liidusisest terviklikumat lähenemisviisi, kus liit pakuks kohalikele omavalitsustele metsastamise ja kestlike majandamisviiside jaoks otsetoetust; nõuab eeskätt liidu jõulisemat rolli kohalike ja piirkondlike omavalitsuste abistamisel kehtivate metsakaitse õigusnormide jõustamisel;
102. nõuab tugevat rahalist toetust ja stimuleerimisprogramme meetmete jaoks, mis on mõeldud halvenenud seisundis ja põllumajandustegevuseks sobimatu maa metsastamiseks;

Rahastamine

103. kutsub komisjoni üles võtma vastu kliima- ja keskkonnakindla mitmeaastase finantsraamistiku, pöörates erilist tähelepanu mõjule, mida võivad avaldada välistegevuse fondid, aidates kaasa metsade raadamisele ja ökosüsteemide seisundi halvenemisele, ning teatavad teadus- ja arendustegevuse fondid; nõuab mitmeaastase finantsraamistiku ja kõigi ELi eelarvete kontrollimist rohelise kokkuleppe alusel;
104. on veendunud, et ELi keskkonnahoidliku riigihanke kriteeriumid peaksid hõlmama ka raadamist ja hoolsuskohustuse ettepaneku järgimist; riigihankeid käsitleva direktiivi 2014/24/EL³⁸ läbivaatamisel tuleks lepingu sõlmimise kriteeriumidesse lisada hoolsuskohustuse järgimine;
105. nõuab tungivalt, et kõik liidu institutsioonid ja ametid näitaksid eeskuju, muutes oma käitumist, hankeid ja raamlepinguid nii, et need kasutaksid üksnes raadamisvabasid tooteid;
106. kutsub komisjoni eelkõige üles tegema Maailma Kaubandusorganisatsiooni riigihankelepingu ning direktiivi 2014/24/EL raames algatusi, et keelata selliste

---

³⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65).

imporditud toodete riiklik ostmine, mille tulemuseks on metsade raadamine;

107. kutsub liitu üles pakkuma asjakohast toetust olemasolevate kaitsealade kaitsmiseks ning uute ja asjakohaselt valitud kaitsealade loomiseks, eelkõige riikides, mis on suured puidutootjad;
108. kutsub liitu üles seadma partnerriikidele rahalise abi andmise tingimuseks kestlikku metsamajandamist toetavate siduvate kontseptuaalsete vahendite toimiva süsteemi kasutuselevõtmise (nt metsamajandamiskavad); rõhutab, et need toimivad ainult siis, kui on ette valmistatud piisava asjatundlikkusega, ning kutsub liitu üles kehtestama ja jõustama selged eeskirjad nende järgimiseks;
109. nõuab, et metsandussektoril oleks tulevases naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendis oluline koht ning et kasutataks ära välisinvesteeringute kava ja piirkondlike segarahastamisvahendite kogu potentsiaal, et võimendada erasektori rahaliste vahendite kasutamist kestliku metsamajandamise edendamiseks; nõuab, et uute standardite ja sertifitseerimissüsteemide kasutuselevõtmise asemel tõhustataks juba olemasolevaid standardeid ja sertifitseerimissüsteeme, ning rõhutab, et sellised standardid ja sertifitseerimissüsteemid peavad olema kooskõlas WTO reeglitega;
110. rõhutab vajadust tagada metsast sõltuvate kogukondade ja põlisrahvaste tavapärase maavaldusõiguste tegelik tunnustamine ja austamine sotsiaalse õigluse küsimusena kooskõlas ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) maa-, kalavarude ja metsavalduse vastutustundliku haldamise vabatahtlike suunistega riikliku toiduga kindlustatuse kontekstis, põlisrahvaste õiguste ÜRO deklaratsiooniga ja ILO konventsiooniga nr 169; kutsub komisjoni üles toetama maa-, kalavarude ja metsavalduse vastutustundliku haldamise vabatahtlike suuniste levitamist, kasutamist ja rakendamist ülemaailmsel, piirkondlikul ja riigi tasandil, samuti välisinvesteeringute kava raames;
111. kutsub üles süvendama ELi ja AKV riikide koostööd, et tegeleda raadamise ja kõrbestumise süveneva probleemiga AKV riikides, töötades selleks välja tegevuskavad, mille eesmärk on parandada metsade majandamist ja kaitset ning luua seiresüsteemid; kutsub liitu üles tagama, et raadamine kaasataks poliitilisse dialoogi riikide tasandil, ning aitama partnerriikidel välja töötada ja rakendada riiklikke raamistikke metsade ja kestlike tarneahelate kohta, toetades samal ajal partnerriike riiklikult kindlaksmääratud panuste tõhusal rakendamisel vastavalt Pariisi kokkuleppele;

*

* *

112. nõuab, et komisjon esitaks Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 114 lõike 3 ja artikli 191 alusel ettepaneku ELi õigusraamistiku kohta ELi põhjustatava ülemaailmse raadamise peatamiseks ja tagasipööramiseks, järgides käesoleva ettepaneku lisa sätestatud soovitusi;
113. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon ja lisa toodud soovitused komisjonile ja nõukogule.

RESOLUTSIOONI ETTEPANEKU LISA:

SOOVITUSED TAOTLETAVA ETTEPANEKU SISU KOHTA

1. *Eesmärk*

Määruse ettepanek (edaspidi „ettepanek“) peaks looma aluse selliste loodusvarade nagu looduspõhiste, elurikkuse ja looduslike ökosüsteemide kõrgetasemelise kaitse tagamiseks ning aitama tugevdada nende kestliku majandamise raamistikku, vältimaks nende seisundi halvenemist ja ümberkujundamist, tagades et liidu turg ja tarbimisharjumused ei avaldaks neile kahjulikku mõju. Ettepanek peaks hõlmama ka inimõiguste kaitset ning põlisrahvaste ja kohalike kogukondade selliste ametlike ja tavapärase õiguste kaitset, mis neil on maade, territooriumide ja ressursside suhtes, mida mõjutab loodusvarade ülestöötamine, kogumine ja toodete tootmine.

See peaks tagama läbipaistvuse ja kindluse järgneva suhtes:

- a) ettepanekuga hõlmatud kaubad ja nendest saadud tooted, mida turustatakse liidu siseturul,
- b) kõigi liidu siseturul aktiivsete ettevõtjate tarnetavad ja nende rahastamine,
- c) nende ettevõtjate tootmistavad (see hõlmab ka veevõttu), kes töötavad üles, koguvad, tarnivad ja töötlevad käesoleva määrusega hõlmatud metsi ja ökosüsteeme ohustavaid kaupu või toodavad neist saadud tooteid liidu siseturul, samuti nende ettevõtjate rahastajate tavad.

See peaks aitama täita liidu ja selle liikmesriikide võetud rahvusvahelisi keskkonna- ja inimõigustealaseid kohustusi, nagu Pariisi kokkulepe, kestliku arengu eesmärgid ja inimõigustega seotud kohustused, mis on sätestatud rahvusvahelistes inimõigustealastes lepingutes, ning kehtestama õiguslikult siduvad kestlikkuse kriteeriumid inimõiguste jaoks ning looduspõhiste ja looduslike ökosüsteemide kaitsmiseks nende ümberkujundamise ja seisundi halvenemise eest, nagu on sätestatud ettepanekus. Ettepanek peaks olema riskipõhine, proportsionaalne ja jõustatav.

2. *Kohaldamisala*

Ettepanekut tuleks kohaldada kõigi ettevõtjate suhtes, olenemata nende õiguslikust vormist, suurusest või väärtusahelate keerukusest, st kõigi füüsiliste või juriidiliste isikute suhtes (välja arvatud mittekommertslikud tarbijad), kes lasevad ettepanekuga hõlmatud kaubad ja nendest saadud tooted esimest korda liidu siseturule või rahastavad seda tegevust teostavaid ettevõtjaid. Seda peaks kohaldama nii liidu kui ka liiduväliste ettevõtjate suhtes. Ettevõtjad, kes ei asu liidus, peaksid ülesannete täitmiseks määrama volitatud esindaja (kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2019/1020¹).

Kõigil ettevõtjatel peaks olema õigus lasta metsi ja ökosüsteeme ohustavaid kaupu ning nendest saadud tooteid seaduslikult liidu turule ainult siis, kui nad suudavad käesoleva lisa jaotises 4

---

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1020 turujärelevalve ja toodete vastavuse kohta ning millega muudetakse direktiivi 2004/42/EÜ ja määruseid (EÜ) nr 765/2008 ja (EL) nr 305/2011 (ELT L 169, 25.6.2019, lk 1).

osutatud sätete kohaselt tõendada, et nende enda tegevuses ja kõigi ärisuhete piires, mis neil on kogu väärtusahela äripartnerite ja üksustega (st transpordiettevõtjad, tarnijad, kauplejad, frantsiisi- ja litsentsivõtjad, ühissettevõtted, investorid, kliendid, töövõtjad, äritarbijad, konsultandid, finants-, juriidilised ja muud nõustajad), on oht pea olematu, et liidu turule lastud tooted:

- pärinevad maalt, mis on saadud loodusmetsade või muude looduslike ökosüsteemide ümberkujundamise teel,
- pärinevad loodusmetsadest või looduslikest ökosüsteemidest, mille seisund on halvenemas, ning
- on toodetud või seotud inimõiguste rikkumisega.

Finantsasutustel, kes osutavad finants-, investeerimis-, kindlustus- või muid teenuseid ettevõtjatele, kes osalevad kaupade tarneahelas, lasub ka hoolsuskohustus tagada, et tarneahela ettevõtjad täidavad käesolevas ettepanekus sätestatud kohustusi.

Ettepanek peaks hõlmama kõiki kaupu, mida seostatakse kõige sagedamini raadamise, loodusmetsade seisundi halvenemise ning looduslike ökosüsteemide ümberkujundamise ja seisundi halvenemisega, mis on tingitud inimtegevusest. Nende kaupade loetelu tuleks koostada sõltumatu eksperdi hinnangu alusel, võttes arvesse ettevaatusprintsipi, ja esitada käesoleva ettepaneku lisas ning sellesse peaksid kuuluma vähemalt palmiõli, soja, liha, nahk, kakao, kohv, kautšuk ja mais ning kõik nendest kaupadest saadud vahe- või lõpptooted ning tooted, mis neid kaupu sisaldavad. Kui saadud tooted sisaldavad sisendit rohkem kui ühest ettepanekuga hõlmatud kaubast, tuleks hoolsuskohustust kohaldada iga sellise kauba suhtes. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 995/2010² (edaspidi „ELi puidumäärus“) hõlmatud kaubad tuleks kolme aasta jooksul alates ettepaneku jõustumise kuupäevast integreerida ettepaneku kohaldamisalasse, pärast seda, kui komisjon on sõltumatu eksperdi hinnangu põhjal viinud läbi oma hindamise, võttes arvesse ettevaatusprintsipi.

Komisjon peaks sõltumatu eksperdi hinnangu alusel ja ettevaatusprintsipi arvestades õigeaegselt vastu võtma delegeeritud õigusaktid, et vaadata läbi ja täiendada nende kaupade ja neist saadud toodete loetelu, mida ettepanek hõlmab, kui ilmneb tõendeid nende ülestöötamise, kogumise või tootmise kahjuliku mõju kohta loodusmetsadele, looduslikele ökosüsteemidele või inimõigustele ning põlisrahvaste ja kohalike kogukondade ametlikele ja tavapärasele õigustele maade, territooriumide ja ressursside suhtes. Komisjon peaks esilekerkivate riskide kindlakstegemisel etendama valvsat ja ennetavat rolli ning aktiivselt konsulteerima erinevate sidusrühmadega, kellel on asjakohased kogemused, et koostada kaupade nimekiri, mis kajastab asjaomaste sektorite inimõiguste ja keskkonnariskide alaste teadmiste taset.

Ettepanekut tuleks kohaldada ka kõigi liidus tegevusluba omavate finantseerimisasutuste suhtes, kes osutavad rahastamis-, investeerimis-, kindlustus- või muid teenuseid ettevõtjatele, kes töötavad üles, koguvad, toodavad, töötlevad või müüvad metsi ja ökosüsteeme ohustavaid kaupu ja nendest saadud tooteid või kauplevad nendega, tagamaks, et need finantseerimisasutused ise ja nende tarneahela ettevõtjad austavad ettepanekus sätestatud keskkonna- ja inimõigustega seotud kohustusi.

---

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 995/2010, milles sätestatakse puitu ja puittooteid turule laskvate ettevõtjate kohustused (EMPs kohaldatav tekst) (ELT L 295, 12.11.2010, lk 23).

Ettepanekut tuleks kohaldada kaupleja suhtes, st mis tahes füüsilise või juriidilise isiku suhtes, kes äritegevuse käigus müüb või ostab liidu siseturul tegutsevatelt ettevõtjatelt ettepanekuga hõlmatud kaupu või nendest saadud tooteid, mis on juba liidu siseturule lastud. Liidu siseturul tegutsevatel ettevõtjatel ei tohiks olla lubatud teha kauplejatega koostööd, välja arvatud juhul, kui kauplejad suudavad:

- tuvastada ettevõtjad või kauplejad, kes on tarninud määrusega hõlmatud kaubad ja nendest saadud tooted; ning
- tuvastada vajaduse korral ettevõtjad, kellele nad on ettepanekuga hõlmatud kaupu ja nendest saadud tooteid tarninud; ning
- tagada oma toodete jälgitavuse, et oleks võimalik kindlaks teha nende päritolu, kui need lastakse liidu siseturule.

3. Üldised kohustused

3.1. Raadamine ja looduslike ökosüsteemide ümberkujundamine

Ettepanekuga hõlmatud kaubad ja nendest saadud tooted, mis lastakse liidu turule, ei tohiks põhjustada raadamist ega looduslike ökosüsteemide ümberkujundamist ega olla saadud kummagi sellise tegevuse tagajärjel.

Seepärast ei tohiks metsi ja ökosüsteeme ohustavaid kaupu, mis on liidu turule lastud toorme kujul või nendest kaupadest saadud või neid sisaldavate toodetena, üles töötada, koguda ega toota maalt, millel oli jaotises 3.3 „Mõisted“ esitatud määratluse kohaselt loodusmetsa või loodusliku ökosüsteemi staatus mingil minevikus (kuid mitte hiljem kui 2015. aastal) kehtestatud lõppkuupäeval, mis on teaduspõhine, põhjendatud, praktikas rakendatav ja kooskõlas ELi rahvusvaheliste kohustustega, kuid mis on pärast seda kaotanud selle staatuse raadamise või ümberkujundamise tagajärjel.

3.2. Loodusmetsade ja looduslike ökosüsteemide seisundi halvenemine

Ettepanekuga hõlmatud kaubad ja nendest saadud tooted, mis lastakse liidu turule, ei tohiks põhjustada inimtegevusest tulenevat loodusmetsade või looduslike ökosüsteemide seisundi halvenemist ega olla saadud nende tulemusena.

Seepärast ei tohiks metsi ja ökosüsteeme ohustavaid kaupu, mis on liidu turule lastud toorme kujul või nendest kaupadest saadud või neid sisaldavate toodetena, üles töötada, koguda ega toota maalt, millel mingil kindlaksmääratud lõppkuupäeval oli jaotises 3.3 esitatud määratluse kohaselt loodusmetsa või loodusliku ökosüsteemi staatus. See lõppkuupäev peab olema minevikus, kuid mitte hiljem kui 2015. aastal, ning olema teaduspõhine, põhjendatud, praktikas rakendatav ja kooskõlas liidu rahvusvaheliste kohustustega. Liidu turule peaks olema seaduslikult võimalik lasta ainult kaupa, mis on töötatud üles, kogutud või toodetud kooskõlas kaitse-eesmärkidega ning kui see ei toonud kaasa ökosüsteemi funktsioonide kadumist ega halvenemist maal ega külgneval maal, kus see üles töötati, koguti või toodeti.

3.3. Mõisted

Komisjoni seadusandlik ettepanek peaks sisaldama määratlusi selle kohta, mis on „mets“, mis on „loodusmets“, millel on isegi inimtegevuse olemasolul palju või enamik asjaomase ala algupärase metsa omadusi, mis on „raadamine“, „metsa seisundi halvenemine“, „looduslik ökosüsteem“, „ökosüsteemide seisundi halvenemine“ ja „ökosüsteemide ümberkujundamine“ ning mis on „kestlik majandamine“. Need määratlused peaksid põhinema objektiivsetel ja teaduslikel kaalutlustel ning võtma arvesse asjakohaseid rahvusvahelise õiguse ja rahvusvaheliste organisatsioonide allikaid, samuti muid algatusi, milles nähakse ette sobivaid määratlusi, nagu ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon, Euroopa Keskkonnaamet, aruandekohustuse raamalgatus või suure süsinikuvaru lähenemisviis.

Määratlused peaksid lähtuma järgmistest põhimõtetest:

- need peaksid võimaldama saavutada kõrgeimal tasemel keskkonnakaitse, eelkõige metsade ja muude looduslike ökosüsteemide puhul, ning olema kooskõlas liidu rahvusvaheliste ja siseriiklike kohustustega metsade, elurikkuse ja kliimakaitse valdkonnas,
- need peaksid toetama liidu eesmärki kaitsta loodusmetsi ja looduslikke ökosüsteeme, sealhulgas eelkõige ürgmetsi ja looduslikult uuenenud metsi, ning vältida nende asendamist inimtegevusest tulenevate metsade ja ökosüsteemidega, näiteks puuistandustega,
- need peaksid olema piisavalt laiaulatuslikud, et kaitsta teisi looduslikke ökosüsteeme, mis metsadena on olulised elurikkuse säilitamiseks või Pariisi kokkulepetes sätestatud kliimaeesmärkide saavutamiseks,
- nad peaksid püüdma tagada, et maailma metsade kaitseks võetavate liidu meetmete heakskiitmine ei viiks selleni, et ümberkujundamise ja seisundi halvenemise probleemid kanduvad üle teistesse looduslikesse ökosüsteemidesse, mis on elurikkuse, kliima ja inimõiguste kaitse seisukohast sama olulised kui loodusmetsad.

3.4. Inimõiguste rikkumine

Metsi ja ökosüsteeme ohustavaid kaupu, mis on liidu turule lastud toorme kujul või nendest kaupadest saadud või neid sisaldavate toodetena, ei tohiks üles töötada, koguda ega toota maalt, mis on omandaud või mida kasutatakse, rikkudes siseriiklikes õigusaktides sätestatud inimõigusi või vähemalt ELi põhiõiguste hartas või rahvusvahelistes lepingutes sätestatud õigusi, näiteks põlisrahvaste ja kohalike kogukondade õigusi, sealhulgas maaomandiõigusi ja menetlusõigust anda või jätta andmata oma vabatahtlik eelnev ja teadlik nõusolek, nagu on sätestatud näiteks ÜRO põlisrahvaste küsimuste alalise foorumi ning ÜRO ja piirkondlike lepinguorganite poolt, õigust veele, õigust keskkonnakaitsele ja säästvatele arengule, õigust kaitsta inimõigusi ja keskkonda ilma mis tahes tagakiusamise ja ahistamiseta, töötaja õigusi, mis on sätestatud ILO põhikonventsioonides, ja muid rahvusvaheliselt tunnustatud maakasutuse, juurdepääsu või omandiga seotud inimõigusi ning inimõigust tervislikule keskkonnale, nagu on määratletud inimõiguste ja keskkonna raampõhimõtetes ning ÜRO inimõiguste ja keskkonna eriraportööri määratletud standardites ja heades tavades.

Erilist tähelepanu tuleks pöörata lapstööjõu kasutamisele, võttes eesmärgiks see kaotada.

Hõlmatud kaupade ülestöötamise, kogumise või tootmise kõigis etappides tuleks austada kohalikke kogukondi ja põlisrahvaste kogukonda ja maaomandiga seotud õigusi oma kõigis vormides, olgu need siis avalikud, eraõiguslikud, kogukondlikud, kollektiivsed, põlisrahvaste, naiste või tavaõigused. Tuleks kindlaks määrata ja austada põlisrahvaste ning kohalike

kogukondade ametlikke ja tavadel põhinevaid õigusi maadele, territooriumidele ja ressursidele ning nende suutlikkust kaitsta neid õigusi ilma survemeetmeteta. Need õigused hõlmavad õigusi maade, territooriumide ja ressurside omamiseks, valdamiseks, kasutamiseks ja haldamiseks.

Ettepanekuga hõlmatud kaupu ei tohiks hankida maalt, mille omandamine ja kasutamine kahjustab kogukonna ja maaomandiga seotud õigusi. Eelkõige ei tohiks liidu turule lastud kaubad olla üles töötatud, kogutud või toodetud põlisrahvaste ja kohalike kogukondade maadelt, ei sellistelt, mis kuuluvad neile ametlikult ega ka sellistelt, mis kuuluvad neile tavapärase omandiõiguse alusel, ilma nende vaba, eelneva ja teadliku nõusolekuta.

4. Kohustus tuvastada, ennetada ja leevendada kahju väärtusahelas

4.1. Hoosuskohustus

Ettevõtjad peaksid võtma kõik vajalikud meetmed, et vastavalt ettepanekus sätestatule austada inimõigusi, looduse ja looduslike ökosüsteeme ning tagada nende kaitse kogu nende väärtusahela ulatuses. See peaks hõlmama kõiki ettevõtte ärisuhteid äripartnerite ja üksustega kogu väärtusahelas (nt tarnijad, kauplused, frantsiisi- ja litsentsivõtjad, ühissettevõtted, investorid, kliendid, töövõtjad, äritarbijad, konsultandid, transpordiettevõtjad, finants-, juriidilised ja muud nõustajad) ning mis tahes muu riikliku või mitteriikliku üksusega, mis on otseselt seotud tema äritegevuse, toodete või teenustega.

Seejuures peaksid ettevõtjad kasutama hoosuskohustuse osas riskipõhist käsitlust, kus hoosuskohustuse laad ja ulatus vastavad kahjuliku mõju tüübile ja riskitasemele. Suurema riskiga alade suhtes tuleks kohaldada tõhustatud hoosuskohustust.

Piisavalt ja tõhusalt tuleks võtta järgmisi meetmeid:

a) Kogu väärtusahela kindlakstegemine

Ettevõtjad peaksid kindlaks tegema, kas kogu nende väärtusahelas olevad kaubad ja tooted vastavad ettepaneku kestlikkuse ja inimõiguste kriteeriumidele, hankides ja hinnates teavet täpse(te) maa-ala(de) kohta, kust need kaubad pärinevad. Lisaks keskkonnakriteeriumidele peab hangitud teave võimaldama ettevõtjal järeldada, et neil, kes kasutavad maad metsi ja ökosüsteeme ohustavate kaupade tootmiseks, on õigus seda teha ja nad on saanud nendel maa-aladel õigusi omavate isikutelt eelneva vaba ja teadliku nõusoleku ning et nad ei riku ega ole rikkunud käesolevas ettepanekus osutatud inimõigusi.

Eelkõige peavad ettevõtjad omama ja tegema kättesaadavaks teabe järgneva kohta:

- i) kaupade täpne ülestöötamis-, kogumis- või tootmisala või -alad; kariloomade, veiseliha ja naha puhul peab ettevõtjatel olema võimalik saada teavet erinevate karjamaade kohta, kus kariloomi on karjatatud, või kui kariloomi kasvatatakse söödaga, siis kasutatud sööda päritolu kohta;
- ii) ülestöötamis-, kogumis- või tootmisala praegune ökoloogiline seisund;
- iii) ala ökoloogiline seisund käesolevas ettepanekus osutatud lõppkuupäeval;
- iv) maa õiguslik seisund (omand/maaomand, sealhulgas põlisrahvaste ja kohalike

kogukondade ametlikud ja tavapärased õigused maale, territooriumidele ja ressurssidele) ning tõendid eelneva vaba ja teadliku nõusoleku kohta;

v) kõnealuse kauba tarneahela elemendid, et saada teavet selle kohta, kui tõenäoline on ristsaastumine tundmatu päritoluga toodetega või toodetega, mis pärinevad raadatud aladelt või aladelt, kus loodumetsa, metsade ja ökosüsteemide ümberkujundamine ja kahjustumine aset leidis, ning selle kohta, kus, kes ja millistel tingimustel kaubad on üles töötanud, ümber kujundanud või töödeldud, et teha kindlaks, kas käesolevast ettepanekust tulenevad inimõigustealased kohustused on täidetud.

Ettevõtjatel peaks olema juurdepääs kogu teabele, mis on seotud liidu siseturule sisenevate toodete päritoluga, tulenevalt nende kaupade GPS-koordinaatide süstemaatilisest deklareerimisest pärast ettepaneku jõustumist, nagu on sätestatud käesoleva lisa jaotises 4.1.

b) Ettepanekus sätestatud kriteeriumide alusel väärtusahelas tegelike ja potentsiaalsete metsade ja ökosüsteemidega seotud riskide tuvastamine ja hindamine

Kui ettevõtja alustab uut tegevust või kaasab uusi äripartnereid, peaks ta kindlaks tegema uues tarne- ja investeerimisahelas osalejad ning hindama nende põhimõtteid ja tavasid, samuti nende ülestöötamise, tootmise, kogumise ja töötlemisega seotud tegevuskohti. Olemasoleva tegevuse osas tuleks kindlaks teha ja hinnata jätkuvat kahjulikku mõju ja kahju, samuti võimalikke riske. Riskianalüüs tuleks teha pigem riskide kohta, mis tulenevad ettevõtja tegevusest või mõjust asjaomastele loodumetsadele ja looduslikele ökosüsteemidele, põlisrahvastele, kohalikele kogukondadele ja üksikisikutele, mitte niivõrd äriühingu aktsionäride materiaalse riski kohta. Kui ettevõtjal on suur hulk tarnijaid, tuleks määratleda üldised valdkonnad, kus kahjuliku mõju oht on kõige märkimisväärsim, ja selle riskihinnangu põhjal eelistada tarnijaid hoolsuskohustuse põhjal.

c) Riskide ennetamine ja nende maandamine pea olematu tasemeni

Välja arvatud juhul, kui punktis b osutatud riskide kindlakstegemise ja hindamise menetluste käigus kindlaks tehtud risk on pea olematu, mistõttu ei ole ettevõtjal mingit põhjust olla mures, et kaubad ja tooted ei pruugi vastata käesolevas raamistikus sätestatud kriteeriumidele, peaksid ettevõtjad võtma kasutusele riskide vähendamise menetlused. Need menetlused peaksid koosnema asjakohaste ja proportsionaalsete meetmete kogumist, millega vähendatakse tõhusalt ja tõendatavalt kõik kindlakstehitud riskid pea olematuks, nt tarnijatega sõlmitud lepingute muutmine, tarnijate toetamine kasutatavate tavade muutmisel, ostu- ja investeerimistavade muutmine, selleks et hõlmatud kaubad ja tooted saaks seaduslikult siseturule lasta.

d) Keskkonna- ja inimõiguste rikkumiste lõpetamine

Kui ettevõtjad jõuavad pärast punktides a, b ja c osutatud nõuete põhjalikku järgimist järeldusele, et tegevus või selle osa soodustab või võib põhjustada või soodustada kahjulikku mõju inimõigustele, loodumetsadele või looduslikele ökosüsteemidele, nii nagu on sätestatud ettepanekus, mida ei ole võimalik ära hoida või leevendada, peaksid nad lõpetama kogu oma tegevuse või selle tegevuse osad.

e) Hoolsuskohustuse süsteemi ja selle rakendamise tõhususe jälgimine ja pidev parandamine

Ettevõtjad peaksid korrapäraselt kontrollima, kas nende hoolsuskohustuse süsteem sobib

kahjuennetamiseks, ning tagama, et kaubad ja tooted vastavad raamistikule, ning mittevastavuse korral seda kohandama või töötama välja muud meetmed. Hoolsuskohustuse süsteemi hindamine peaks põhinema kvalitatiiivsetel ja kvantitatiivsetel näitajatel, sisemisel ja välisel tagasisidel ning selgetel aruandlusprotsessidel.

f) Kolmandate poolte sertifitseerimissüsteemid

Kolmandate poolte sertifitseerimissüsteemid võivad täiendada ja tagada toodete päritolu kindlakstegemist ning hoolsuskohustuse süsteemide riskide hindamise ja leevendamise komponente, tingimusel et need süsteemid on oma kestlikkuse kriteeriumide ulatuse ja vastupidavuse poolest piisavad selleks, et kaitsta loodumetsi ja looduslikke ökosüsteeme ümberkujundamise ja seisundi halvenemise eest, nagu on sätestatud ettepanekus, ja et nad suudavad jälgida tarneahelaid, ning tingimusel, et nad vastavad nõuetekohasele läbipaistvuse, erapooletuse ja usaldusväärsuse tasemele. Komisjon peaks delegeeritud õigusaktiga kehtestama miinimumkriteeriumid ja suunised ettevõtjatele kolmandate poolte sertifitseerimissüsteemide usaldusväärsuse ja töökindluse hindamiseks. Need miinimumkriteeriumid peaksid eeskätt tagama sõltumatus oma tööstusharust, sotsiaalsete ja keskkonnahuvide kaasamise standardite kehtestamisse, sõltumatu kolmanda poole auditeerimise, auditeerimisaruannete avalikustamise, läbipaistvuse kõigis etappides ja avatuse. Sertifitseerimissüsteemid peaksid andma sertifikaate ainult toodetele, mille sisu on 100 % sertifitseeritud. Ettevõtjad võivad oma hoolsuskohustuse süsteemides kasutada ainult nendele kriteeriumidele vastavaid sertifitseerimissüsteeme. Kolmanda poole sertifitseerimine ei tohiks kahjustada ettevõtja vastutuse põhimõtet.

g) Vabatahtlike partnerluslepingute roll

Liit võib metsi ja ökosüsteeme ohustavaid kaupu tootvate riikidega (partnerriikidega) pidada läbirääkimisi vabatahtlike partnerluslepingute üle, mis loovad pooltele õiguslikult siduva kohustuse rakendada litsentsimissüsteemi ja reguleerida nende kaupadega kauplemist vastavalt neid tootva riigi siseriiklikule õigusele ning ettepanekus sätestatud keskkonna- ja inimõiguste kriteeriumidele. Ettepaneku kohaldamisalasse kuuluvaid, metsi ja ökosüsteeme ohustavaid kaupu, mis on pärit vabatahtliku partnerluslepinguga partnerriigist, tuleks ettepaneku eesmärgi kohaselt käsitleda pea olematu riskiga kaupadena, niivõrd kui rakendatakse partnerluslepingut. Sellised lepingud peaksid põhinema mitut sidusrühma hõlmavatel riiklikel dialoogidel, milles osalevad tulemuslikult ja sisuliselt kõik sidusrühmad, sealhulgas kodanikuühiskond, põlisrahvad ja kohalikud kogukonnad.

4.2. Konsulteerimiskohustus

Ettevõtjad peaksid:

- a) nõuetekohaselt, õigel ajal ja otse konsulteerima mõjutatud ja potentsiaalselt mõjutatud sidusrühmadega;
- b) võtma hoolsuskohustuse meetmete määratlemisel ja rakendamisel kohaselt arvesse sidusrühmade seisukohti;
- c) tagama, et hoolsuskohustuse meetmete määratlemisse ja rakendamisse oleksid kaasatud esindavad ametiühingud ja töötajate esindajad;
- d) looma varajase hoiatamise mehhanismi, mis annab töötajatele ja huvitatud pooltele, kel on põhjendatud kahtlused, võimaluse teavitada ettevõtjat mis tahes ohust kahjustada

loodusmetsi, looduslikke ökosüsteeme ja inimõigusi kogu väärtusahelas; ettevõtja peaks seda teavet oma hoolsuskohustuse protsessides arvesse võtma;

e) võtma nõuetekohaselt arvesse põlisrahvaste ja kohalike kogukondade teadmisi ning kohalike kogukondade, põlisrahvaste, maa ja keskkonnakaitsjate väljendatud riske ja muresid.

4.3. Läbipaistvus- ja aruandluskohustus

Ettevõtjad peaksid igal aastal esitama pädevale asutusele ning üldsusele kättesaadaval ja asjakohasel viisil aruande oma hoolsuskohustuse täitmise ja konsulteerimisprotsesside, tuvastatud riskide, riskianalüüsi, riskide maandamise ja heastamise menetluste ning nende rakendamise ja tulemuste kohta, koormamata seejuures ebaproportsionaalselt VKESid.

Komisjon peaks vastu võtma delegeritud õigusaktid, et sätestada aruannete vorm ja nende osad. Eelkõige peaksid ettevõtjad muu hulgas andma aru süsteemi kohta, mida nad kasutavad ja kuidas nad kohaldavad seda kõnealuste kaupade, tuvastatud riskide ja mõjude suhtes; meetmete kohta, mis on võetud olemasolevate kuritarvituste lõpetamiseks ja heastamiseks ning kuritarvitamise ohu ennetamiseks ja maandamiseks, samuti nende tulemuste kohta; selliste meetmete rakendamise ja tõhususe jälgimise meetmete ning tulemuste kohta, varajase hoiatamise mehhanismi kaudu saadud hoiatuste kohta, selle kohta, kuidas ettevõtja neid hoolsuskohustuse protsessides arvesse võttis, ning kõigi tütarettevõtjate, alltöövõtjate ja tarnijate, toodete ja nende koguse ja päritolu kohta. Täielike ja õigeaegsete aruannete avaldamata jätmist tuleks karistada ja see peaks tooma kaasa toodete liidu siseturule laskmise loa peatamise.

4.4. Dokumenteerimiskohustus

Ettevõtjad peaksid pidama kirjalikku arvestust kõigi hoolsuskohustuse meetmete ja nende tulemuste üle ning tegema need pädevatele asutustele nõudmise korral kättesaadavaks.

4.5. Komisjoni suunised

Komisjon peaks välja töötama suunised ja juhised, et hõlbustada ettepanekus sisalduvate õiguslike kohustuste täitmist, eelkõige selleks, et selgitada ootusi seoses hoolsuskohustuse täitmisega konkreetsetes olukordades, sektorites või seoses teatavat liiki ettevõtjatega. Seda tehes peaks komisjon tuginema olemasolevates keskkonnajuhtimissüsteemides leiduvatele headele tavadele ja neid laiendama.

Ettevõtjate abistamiseks nende hoolsuskohustuste täitmisel peaks komisjon avaldama piirkondlikke *hotspot*-analüüse, milles käsitletakse metsi ja ökosüsteeme ohustavaid kaupu.

5. Kontroll, järelevalve, jõustamine, sanktsioonid ja õiguskaitse kättesaadavus

5.1. Riiklik jõustamine

Liikmesriigid peaksid kooskõlas oma riikliku õiguse ja tavadega tagama jaotises 4 viidatud kohustuste jõustamise järgmiselt:

a) nägema ette proportsionaalsed, tõhusad ja hoiatavad karistused ja sanktsioonid sätestatud kohustuste täitmata jätmise eest või juhul, kui nende kohustuste täitmata jätmine põhjustab loodushäirede või looduslikele ökosüsteemide kahjustamise või inimõiguste

rikkumiste ohtu, on nendega seotud või süvendab neid; karistused ja sanktsioonid peaksid hõlmama:

i) rahatrahve, mis on proportsionaalsed looduspõhiste loodusmetsadele, looduslikele ökosüsteemidele või inimõigustele tekitatud kahjuga, nagu on sätestatud ettepanekus, looduspõhiste loodusmetsa ja loodusliku ökosüsteemi ning inimõiguste taastamise maksumusega ning rikkumisest mõjutatud kogukondadele tuleneva majandusliku kahjuga;

ii) asjaomaste hõlmatud kaupade ja neist saadud toodete püsivat arestimist;

iii) toodete liidu siseturule laskmise loa viivitamatut peatamist;

iv) riigihankemenetlustest kõrvalejätmist;

v. kõige raskemate rikkumiste korral kriminaalkaristusi üksikisikutele ja võimaluse korral juriidilistele isikutele;

b) määrama pädevad riiklikud uurimis- ja jõustamisasutused (edaspidi „pädevad asutused“); need pädevad asutused peaksid jälgima, et ettevõtjad täidaksid tulemuslikult ettepanekus sätestatud kohustusi; selleks peaksid pädevad asutused viima läbi ametlikke kontrole vastavalt kavale, mis võib hõlmata ettevõtjate valdustes tehtavaid kontrole ja kohapealseid auditeid, ning neil peaks olema võimalik võtta vastu ajutisi korraldusi ning lisaks sellele, ilma et see piiraks sanktsioonide kohaldamist, peaks neil olema õigus nõuda ettevõtjatelt parandusmeetmete võtmist; samuti peaksid pädevad asutused viima läbi õigeaegseid ja põhjalikke kontrole, kui neil on asjakohast teavet, sealhulgas kolmandate isikute põhjendatud kahtlusi, ning käsitlema oma tegevusega seotud teavet kooskõlas direktiiviga 2003/4/EÜ keskkonnateabele avaliku juurdepääsu kohta;

c) tagama, et üldsusel on õigus kohtu- või haldusasutustes eeskirjade mittetäitmist vaidlustada, ning see peaks hõlmama kõiki isikuid või rühmi, kelle õigusi, kohustusi või huve ettevõtja täielik või osaline kohustuste täitmata jätmise otseselt või kaudselt mõjutab, sealhulgas töötajaid, kliente, tarbijaid ja lõppkasutajaid, ametiühinguid, riikidevahelisi ametiühinguliite, kohalikke kogukondi, riiklikke või kohalikke ametiasutusi või institutsioone, ajakirjanikke, valitsusväliseid organisatsioone ja kohalikke kodanikuühiskonna organisatsioone.

Komisjon peaks võtma vastu delegeeritud õigusaktid, et kehtestada liikmesriikide pädevatele asutustele kohaldatavad õiguslikult siduvad normid ja suunised, et tagada ettepaneku tõhus ja ühtne rakendamine ja jõustamine kogu liidus, eriti järgneva suhtes:

– ettepaneku kohaldamisalasse kuuluvate ettevõtjate kandmine avalikku registrisse ning avalikustamine;

– riikide pädevate asutuste tehtava vastavuskontrolli kvaliteedi ja kvantiteedi standardite kehtestamine;

– lisasuunised vastavuskontrolli tegemiseks, näiteks riikide pädevatele asutustele mõeldud juhised, milles täpsustatakse kontrollide kriteeriume toodete riskitaseme paremaks analüüsimiseks ja hindamiseks, ning piisav dokumentatsioon kasutatavate hoolduskohustuste süsteemide kohta;

- suunised kolmandate isikute kahtluste kohta, et kehtestada kogu liitu hõlmavad kriteeriumid hindamaks, kas kahtlused on käsitlemiseks piisavalt olulised ja põhjendatud, ning töötada välja selged menetlusstandardid, et riiklikud pädevad asutused saaksid kolmandate isikute väljendatud kahtlustele õigeaegselt, erapooletult, tulemuslikult ja läbipaistvalt reageerida;
- liidu tasandi kriteeriumid, mis aitavad täpsustada, millal tuleks ettevõtjale edastada teade parandusmeetmete või karistuse kohta või millal kohaldada muid karistusi; ning
- pädevate asutuste kohustused anda avalikult aru kontrolli- ja täitetoimingute, avastatud rikkumiste ja olulistele kahtlustele reageerimise kohta.

5.2. Tsiviilvastutus ja õiguskaitsevahendite kättesaadavus

a) Tsiviilvastutus

Ettevõtjad peaksid:

- i) vastutama ettepanekus sätestatu kohaselt ühiselt ja solidaarselt inimõigustele või loodusemetsadele ja looduslikele ökosüsteemidele tekitatud kahju eest, mille kontrollitavad või majanduslikult sõltuvad üksused on põhjustanud, mida nad on süvendanud, millele nad on kaasa aidanud või millega nad on seotud;
- ii) vastutama ettepanekus sätestatu kohaselt inimõigustele või loodusemetsadele ja looduslikele ökosüsteemidele tekitatud kahju eest, mis on ärisuhte kaudu otseselt seotud nende toodete, teenuste või tegevusega, välja arvatud juhul, kui nad suudavad tõestada, et tegutsesid vajaliku hoolsusega ja võtsid asjaolusid arvestades kõik mõistlikud meetmed, mis oleksid võinud kahju ära hoida; ettevõtjad võivad seetõttu vastutusest vabaneda, kui nad suudavad tõestada, et olid vajaliku hoolsusega teinud kõik, et kahjuoht tuvastada ja kahju ära hoida.

b) Tõendite avaldamine

Kui hageja on esitanud mõistlikult kättesaadavad faktid ja tõendid, millest piisab hagi toetuseks, peaks kostja tõendama järgmist:

- i) tema suhte olemus kahju tekitanud üksustega;
- ii) kas ta tegutses vajaliku hoolsusega ja võttis kõik mõistlikud meetmed kahju tekkimise ärahoidmiseks.

c) Õiguskaitsevahendite kättesaadavus

Kahju kannatanud pooltel peaks olema õigus kättesaadavatele ja tõhusatele õiguskaitsevahenditele, et taotleda õiguskaitset ettevõtjate vastu, kes põhjustavad või süvendavad nende õiguste kahjustamist, on sellega seotud või aitavad sellele kaasa. Mitteriiklikud kaebuste lahendamise mehhanismid peaksid täiendama kohtuliku heastamise mehhanisme, et parandada vastutust ja õiguskaitsevahendite kättesaadavust.

6. Lõppsätted

6.1. Kaitse taseme säilitamine

Ettepaneku rakendamine ei tohiks mingil juhul anda alust põlisrahvaste ja kohalike kogukondade maa, territooriumide ja ressursside või keskkonnaga seotud ametlike ja tavapärase õiguste kaitse üldise taseme vähendamise õigustamiseks. Eelkõige ei tohiks see mõjutada muid olemasolevaid allhanke- või tarneahelaga seotud vastutuse raamistikke.

6.2. Soodsamad sätted

Mis puudutab metsi ja ökosüsteeme ohustavate kaupade tarneahelas inimõiguste kaitset ja keskkonnastandardeid, võivad liikmesriigid kehtestada või säilitada sätted, mis on selles ettepanekus sätestatust rangemad.

SELETUSKIRI

Taust ja kontekst

Igal aastal hävitatakse kokku 13 miljonit hektarit metsa¹ ning pea kõik see toimub troopilistes metsades (96 %). Metsade raadamise peamiseks põhjuseks (80 %) on põllumajandusmaa laiendamine². Kolm kaupa (soja, veiseliha ja palmiõli) põhjustavad ligi 80 % ülemaailmsest raadamisest³. Muud kaubad, nagu kakao ja kohv, mõjutavad metsa globaalses ulatuses suhteliselt vähe. Kuid kuna nende tootmine on olulisel määral koondunud vähestesse riikidesse, on nende jalajälg ja negatiivne mõju nendel aladel väga suur⁴. Liit impordib ja tarbib 7–10 % ülemaailmselt tarbitavatest põllukultuuride ja loomakasvatuse saadustest, mis on seotud raadamisega päritoluriikides⁵. Liit on ka üks suurimaid metsa ohustavate kaupade, nagu palmiõli (17 %), soja (15 %), kautšuk (25 %), veiseliha (41 %), mais (30 %), kakao (80 %) ja kohv (60 %), globaalseid importijaid⁶.

Kui rääkida kliimamuutustest, siis põhjustab ülemaailmne raadamine umbes 12 % kogu kasvuhoonegaaside heitest⁷. Raadamine tähendab ka elurikkuse kadumist, mida ei saa taastada uue metsa istutamisega. Raadamise majanduslike ja sotsiaalsete tagajärgede puhul on oluline märkida, et metsaressurssidest sõltub 1,6 miljardit inimest⁸. Riikides, kus õigusriik on nõrk, ei austata sageli maaomandiga seotud õigusi, nii et põliselanikel kaob juurdepääs metsaressurssidele, mis on kohaliku majanduse jaoks keskse tähtsusega.

Kestliku arengu eesmärkide, Pariisi kokkuleppe ja seitsmenda keskkonnaalase tegevuskavaga on liit erinevatel tasanditel võtnud kohustuse kaitsta nii Euroopa kui ka maailma metsi ning aidata kaasa kestlikule maakasutusele, maakasutuse muutmisele ja metsandusele.

Liit on raadamisega seotud impordi probleemi lahendamiseks juba kehtestanud mõned regulatiivsed meetmed. Muu hulgas puudutab see 2003. aasta metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahalduse ja puidukaubanduse (FLEGT) tegevuskava, nõukogu 2005. aasta

---

¹ Euroopa Komisjon, [ELi teaduskeskus, metsandus](#) (veebisait).

² [FAO 2016](#)

³ Sealsamas.

⁴ <https://resource.trade.earth/stories/cocoa-trade-climate-change-and-deforestation#section-183>

⁵ Euroopa Komisjon, [Keskkond, uuringud ELi palmiõli ja raadamise vastu võitlemiseks võetavate meetmete kohta](#) (veebisait).

⁶ Sealsamas.

⁷ Smith, P. et al. (2014): „Agriculture, Forestry and Other Land Use (AFOLU)“ (põllumajandus, metsandus ja muu maakasutus). Avaldatud väljaandes „Climate Change 2014: Mitigation of Climate Change. Contribution of Working Group III to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change“ (Kliimamuutused 2014: kliimamuutuse leevendamine. III töörühma kaastöö valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viiendale hindamisaruandele) [Edenhofer, O. jt. (toimetajad)]. Cambridge University Press, Cambridge, Ühendkuningriik ja New York, NY, USA.

⁸ [FAO](#)

määrust (EÜ) nr 2173/2005⁹, määrust (EL) nr 995/2010¹⁰ (ELi puidumäärus), direktiivi (EL) 2018/2001¹¹, koos direktiiviga (EL) 2015/1513¹², ja direktiivi (EL) 2015/1513. Siiski on erinevates analüüsid hinnatud nende tõhusust ja kohaldamisala ning jõutud järeldusele, et need ei ole ülemaailmse raadamise peatamiseks ja tagasipööramiseks piisavad^{13, 14}.

Puudub siiski ühtne ELi õigusraamistik, mis käsitleks otseselt metsa ohustavatest kaupadest saadud toiduaineid või söödatooteid, mis mõjutavad ülemaailmset raadamist. Liit ei saavutanud seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammi eesmärki vähendada 2020. aastaks troopiliste metsade raadamist. Selle taustal, võttes arvesse komisjoni algatatud uuringute ja konsultatsioonide hiljutisi tulemusi ning selle teemaga seotud teadustulemusi, on vaja liidu regulatiivset sekkumist.

23. juulil 2019. aastal võttis komisjon vastu ELi teatise ulatuslikumate ELi meetmete kohta maailma metsade kaitseks ja taastamiseks¹⁵. Uus komisjon on selgelt kinnitanud, et plaanib liidu tasandil võtta ülemaailmse raadamise vastu seadusandlikke meetmeid. Seda kinnitati volinikukandidaatide kuulamistel Euroopa Parlamendis¹⁶.

Euroopa Parlament on regulaarselt kutsunud komisjoni üles tugevdama liidu tegevust ülemaailmse raadamise vastu^{17, 18}. Täpsemalt kutsus Euroopa Parlament oma 16. jaanuari 2020. aasta resolutsioonis (bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärgu (COP15) kohta) komisjoni üles tegema ettepanekuid, et kehtestada ELi turul raadamisvabade toodete jaoks hoolsuskohustusel põhinevaid õigusakte.¹⁹

Raportöör soovib komisjonil esitada esmakordselt seadusandliku ettepaneku liidu turule lastavate, metsi ja ökosüsteeme ohustavate kaupade kohustusliku hoolsuskohustuse kohta.

Raportöör usub, et ELi puidumäärus võib olla hea mudel, millele tugineda, kuigi selle teatavaid aspekte tuleb parandada. Parandused peaksid hõlmama liidu turule lastavate

---

⁹ Nõukogu 20. detsembri 2005. aasta määrus (EÜ) nr 2173/2005 FLEGT-litsentsimissüsteemi kehtestamise kohta puidu impordi suhtes Euroopa Ühendusse (*ELT L 347, 30.12.2005, lk 1*).

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 995/2010, milles sätestatakse puitu ja puittooteid turule laskvate ettevõtjate kohustused (EMPs kohaldatav tekst) (*ELT L 295, 12.11.2010, lk 23*).

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (*ELT L 328, 21.12.2018, lk 82*).

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. septembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/1513, millega muudetakse direktiivi 98/70/EÜ bensiini ja diislikütuse kvaliteedi kohta ning direktiivi 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (*ELT L 239, 15.9.2015, lk 1*).

¹³ Euroopa Komisjon, [Teostatavusuuring, milles käsitletakse võimalusi tõhustada ELi tegevust metsaraadamise vastu võitlemisel](#), COWI A/S, 2018, I osa.

¹⁴ Euroopa Komisjon, ELi teatis „Ulatuslikumad ELi meetmed maailma metsade kaitseks ja taastamiseks“, [COM/2019/352 final](#).

¹⁵ Sealsamas.

¹⁶ Euroopa Parlament, poliitikaosakonnad, majanduse juhtimise tugiüksus, [Volinikukandidaatide kuulamistel võetud kohustused – Von der Leyeni komisjon 2019–2024](#), PE 629.837 – november 2019.

¹⁷ Euroopa Parlamendi 11. septembri 2018. aasta resolutsioon loodusvarade läbipaistva ja vastutustundliku majandamise ning metsade kohta arenguriikides ([2018/2003\(INI\)](#)).

¹⁸ Euroopa Parlamendi 4. aprilli 2017. aasta resolutsioon palmiõli ja vihmametsade hävitamise kohta ([2016/2222\(INI\)](#)).

¹⁹ Euroopa Parlamendi 16. jaanuari 2020. aasta resolutsioon bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 15. istungjärgu (COP15) kohta ([2019/2824\(INI\)](#)).

kaupade suhtes kohaldatavaid nõudeid, mis lähevad kaugemale kaupade päritoluriigis hankimise seaduslikkusest, sisaldades kestlikkuse kriteeriume ja inimõiguste kaitset. Lisaks tuleks võtta õppust ELi puidumääruse rakendamise ja jõustamise puudustest. Seetõttu teeb raportöör ettepaneku lisada tulevase, metsa ohustavaid kaupu käsitleva määruse seadusandlikku ettepanekusse täiustatud rakendus- ja jõustamismehhanism.

Raportöör usub, et metsi ja ökosüsteeme ohustavaid kaupu ja nendest saadud tooteid liidu turule laskvate ettevõtjate jaoks on vajalik hoolsuskohustus, kuna majanduses osalejate jõupingutused ja vabatahtlikud kohustused, mille eesmärk on piirata metsi ja ökosüsteeme ohustavate kaupade mõju raadamisele, ning tarneahelaga seotud vabatahtlike meetmete rakendamine on seni olnud üsna piiratud ja üldiselt osutunud mitterahuldavaks²⁰. Uuringud on näidanud tungivat vajadust tõhustada riiklikku sekkumist²¹.

Ettevõtted ja ettevõtjate ühendused jagasid seda arvamust raportööriga mitmel kohtumisel. Nad eelistasid liidu hoolsuskohustust käsitlevat määrust metsa ohustavate kaupade jaoks, seda ka ärilistel põhjustel.

Neid üleskutseid kajastab komisjoni õigusküsimuste peadirektoraadi tellitud uuring hoolsuskohustuse nõuete kohta kogu tarneahelas²², mille andmetel vastas enamik ettevõtjaid ja muid sidusrühmi (68 %), et kehtivad vabatahtlike meetmete režiimid pole suutnud oluliselt muuta viisi, kuidas ettevõtted haldavad oma sotsiaalset, keskkonna- ja juhtimisalast mõju või kuidas nad ohvritele hüvitust pakuvad.

Uuringus leitakse, et kohustuslik hoolsuskohustus võimaldaks õiguste omajatele²³ olulist ennetavat kasu, kaitsevõimalusi ja paremat juurdepääsu õigusabile kahjulike keskkonnamõjude korral, mida aruandlusnõuded ei hõlma.

Uuringu kohaselt oleks kohustuslikul hoolsuskohustusel väga positiivne sotsiaalne, inimõiguste- ja keskkonnavalane mõju, samas kui vabatahtlikel suunistel ja aruandlusnõuetel ei ole inimestele ega planeedile tõenäoliselt märkimisväärset positiivset mõju.

Eesmärk

Seega soovib raportöör neil põhjustel tagada ettepanekuga loodusemetsade ja looduslike ökosüsteemide kõrgetasemelise kaitse ning inimõiguste kaitse, mida võivad mõjutada enamasti raadamise, ökosüsteemide hävitamise, metsade ja ökosüsteemide seisundi halvenemise ja inimõiguste rikkumisega seotud kaupade ülestöötamine, kogumine ja tootmine.

---

²⁰ <https://climatefocus.com/sites/default/files/20171106%20ISU%20Background%20Paper.pdf>

²¹ Lambin, E.F. jt (2018): „The role of supply-chain initiatives in reducing deforestation“ (Tarneahelaalgatuste osa raadamise vähendamises). Nature Climate Change 8, 109–116.

²² British Institute of International and Comparative Law jt (2020): „Study on due diligence requirements through the supply chain. Final report“ (Uuring hoolsuskohustuse nõuete kohta tarneahelas. Lõpparuanne).

²³ Inimõiguste ülddeklaratsiooni kohaselt on õiguste omajad kõik inimesed või sotsiaalsed rühmad, kellel on konkreetsed õigused kohustuste kandjate suhtes (riigid ja muud erasektoris osalejad), kellel on kohustus kaitsta ja/või austada nende õigusi ning keda saab võtta vastutusele nende rikkumise eest (<https://www.ohchr.org/Documents/Publications/FAQen.pdf>).

Raportööri arvates on vaja ettepanekuga hõlmata ka looduslikud ökosüsteemid, sest vastasel juhul tekiks surve muuta need alad põllumajandusmaaks, millel on kliimale ja elurikkusele sama laastav mõju. Lisaks peab ettepanek hõlmama inimõigusi, sest inimõiguste rikkumised põhjustavad metsade ja ökosüsteemide hävinemist ning on selle tagajärg. Metsast sõltuvate rahvaste maaomandiga seotud õiguste tagamine on metsadele ja ökosüsteemidele otseselt kasulik.

Kohaldamisala

Raportöör on seisukohal, et ettepanek peaks hõlmama igas suuruses ettevõtjaid, kuna vastasel korral kahjustaks regulatiivsete lünkade tekitamine määruse eesmärke. Samad põhjendused kehtivad ettevõtjate kogu väärtusahela hõlmamise suhtes. Määruse kohaldamine kõigi ettevõtjate suhtes oleks kooskõlas ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtetega, milles rõhutatakse, et kõigil ettevõtetel on kohustus järgida inimõigusi. Raportöör soovib rõhutada, et see kohustus on samamoodi kohaldatav ka keskkonna kaitsmise suhtes.

Lisaks peaks määrus hõlmama kõiki finantseerimisasutusi. Global Witnessi hiljutine uuring näitab, et aastatel 2013–2019 olid liidus asuvad finantseerimisasutused üheks peamiseks rahastamisallikaks ja nad toetasid 7 miljardi euroga kuut põllumajandusettevõtet, mis olid seotud metsade hävitamisega Amazonase, Kongo jõgikonna ja Paapua Uus-Guinea kliima jaoks kriitilise tähtsusega metsades.²⁴

Raportöör nõustub õigusküsimuste peadirektoraadi tellitud uuringu järeldustega, mille kohaselt tuleks kogu liitu hõlmavasse hoolsuskohustuse raamistikku lisada lai hulk ettevõtteid, sealhulgas VKEd ja finantseerimisasutused.²⁵

Samuti tundub loogiline, et ettepanekus käsitletud kaupade ja toodete jälgitavusega seotud kohustusi tuleks kohaldada ka kauplejate suhtes. Jälgitavus võimaldab igal ajal kindlaks teha asjaomase(d) ettevõtja(d), kes laseb (lasevad) määrusega hõlmatud kaubad turule, ja vastutab (vastutavad) seetõttu hoolsuskohustuse täitmise eest.

Oma 2019. aasta teatises „Ulatuslikumad ELi meetmed maailma metsade kaitseks ja taastamiseks“ jõudis komisjon järeldusele, et kui uurida kogu lõpptarbimises sisalduvat raadamist, moodustab liidu tarbimine umbes 10 % maailma kogutarbimisest. See on peamiselt tingitud selliste toodete impordist liitu nagu palmiõli, liha, soja, kakao, mais, puit, kautšuk, sealhulgas ka töödeldud toodete või teenuste kujul. Seetõttu peaksid need kaubad olema määrusega hõlmatud. Kavandatud meetmeid tuleks kohaldada ka kõigi toodete suhtes, mis sisaldavad kaupu algsel või töödeldud kujul, kas ainsa sisendina või koos muude sisenditega, et vältida selliste toodete nõudluse ergutamist ning hoolsuskohustuse täitmisest hoidumise riski. Raportöör märgib, et teaduslikud teadmised selle kohta, milline on teatavate kaupade impordi konkreetne mõju metsade, ökosüsteemide ja inimõiguste olukorrale, on alles kujunemisel. Seetõttu soovib raportöör, et määruse kohaldamisalasse võik delegeeritud õigusaktiga lisada veel kaupu.

---

²⁴ Global Witness (2020): „Why EU action to tackle deforestation should not let finance off the hook“ (Miks ELi raadamisvastased meetmed ei tohiks lasta finantsvaldkonnal puhtalt pääseda).

²⁵ British Institute of International and Comparative Law jt (2020): „Study on due diligence requirements through the supply chain. Final report“ (Uuring hoolsuskohustuse nõuete kohta tarneahelas. Lõpparuanne).

Üldised kohustused

Raportöör paneb ette, et ettepanekus käsitletud kaubad ei tohiks olla pärit aladelt, mida sai klassifitseerida loodusmetsa või loodusliku ökosüsteemina enne 1. jaanuari 2008, kuid mis on pärast seda kuupäeva kaotanud oma staatuse või mille seisund on pärast seda halvenenud.

1. jaanuari 2008 valimine määravaks kuupäevaks viiks ettepaneku vastavusse direktiivis (EL) 2018/2001 sätestatud kestlikkuse sätetega.

Loodusmetsade, looduslike ökosüsteemide, raadamise ning metsade ja ökosüsteemide seisundi halvenemise määratlemiseks soovib raportöör kasutada aruandlusraamistiku määratlusi ja direktiivi (EL) 2018/2001 käsitlust seoses maaga, kus on suure bioloogilise mitmekesisuse väärtusega ökosüsteemid ja suured süsinikuvarud. Raportöör usub, et need on tunnustatud mõisted, mille kohta on juba koostatud suuniseid, mille tõttu on neid lihtne kasutada. Lisaks eristab aruandlusraamistiku määratlus selgelt loodusmetsad puuistandikest ning käsitleb otseselt nii istandikele üleminekut kui ka ränka jätkuvat seisundi halvenemist.

Rakendamise hõlbustamiseks peaks komisjon delegeritud õigusaktidega võtma regulaarselt vastu ettepanekuga hõlmatud alade mittetäieliku loetelu.

Inimõiguste puhul peaksid ettevõtjad tagama, et nende tooted ei ole seotud selliste inimõiguste rikkumisega, mida kõige sagedamini seostatakse raadamise, ökosüsteemide hävitamise ning metsade ja ökosüsteemide seisundi halvenemisega. Need on maaomandiga seotud õigused, põlisrahvaste õigused, eelnevalt antud vaba ja teadlik nõusolek, nagu on sätestanud ÜRO põlisrahvaste alaline foorum, õigus veele, ILO põhikonventsioonides sätestatud töötaja õigused ja muud rahvusvaheliselt tunnustatud inimõigused, mis on seotud maakasutusega, sellele juurdepääsu või omandiõigusega.

Hoolsuskohustus

Tuginedes OECD hargmaseid ettevõtteid käsitlevatele suunistele ning OECD ja ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) suunistele vastutustundlike põllumajanduse tarneahela kohta, soovib raportöör kehtestada ettevõtjatele hoolsuskohustuse ning konsulteerimise, läbipaistvuse ja aruandluse ning dokumenteerimise kohustuse.

Hoolsuskohustuse puhul tuleks järgida riskipõhist käsitlust. Raportöör rõhutab, et riskipõhise käsitluse kasutamine ei tohiks ettevõtjatel takistada osaleda teatavates tegevustes või teha koostööd teatud äripartneritega, vaid peaks aitama neil suure riskiga olukordades juhtida tõhusalt kahjuliku mõjuga seotud riske.

Vastavuse tagamiseks ei sõlta hoolsuskohustuse rakendamine päritoluriigist, vaid kohustus lasub ettevõtjatel, kes soovivad liidus kaupu või nendest saadud tooteid turustada. Raportöör rõhutab olulist asjaolu, et erinevalt sellistest vahenditest nagu märgised ja sertifikaadid, ei sõlta hoolsuskohustus tarbijate eelistustest ja võib seega regulatiivsete eesmärkide saavutamisel olla väga tõhus.

Kavandatud meetmete kohaselt oleks seaduslik liidu turule laskmine võimalik ainult siis, kui ettevõtjad suudavad oma hoolsuskohustuse protsessi tulemusel tõendada, et iga tuvastatud riski on maandatud nii, et see muutub praktiliselt olematuks. Lisaks oleksid ettevõtjad jõustamise hõlbustamiseks kohustatud tagama oma tarneahela jälgitavuse ja läbipaistvuse ning andma aru oma hoolsuskohustuse täitmise kohta, eriti riskihindamise ja -maandamise vallas.

Raportöör soovib komisjonil töötada välja suunised, et ettevõtjaid nende kohustuste täitmisel toetada. Kogu liitu hõlmava läbipaistvuse ja aruandluse hea kvaliteedi ja samaväärsete standardite tagamiseks peaks komisjon nendes küsimustes vastu võtma delegeeritud õigusaktid.

Hoolsuskohustus: tuleks kehtestada kohustus, mille kohaselt peavad ettevõtjad täitma hoolsuskohustust kogu oma tarneahelas, et tuvastada, ennetada ja maandada keskkonnaalaseid, sotsiaalseid ja inimõigustega seotud riske ja mõjusid, et tagada liidu turule lastud kaupade vastavus kestlikkuse ja õiguslikele kriteeriumidele.

Sarnaselt määrusele (EÜ) nr 2173/2005 võiksid liit ning metsi ja ökosüsteeme ohustavaid kaupu tootvad riigid vabatahtliku partnerluslepingu üle läbi rääkida. Raportöör soovib siiski rõhutada, et kuigi vabatahtlike partnerluslepingute üle peetavad läbirääkimised võivad võtta aastaid, võib metsa ohustavate kaupade kohustusliku hoolsuskohustuse määrus jõustuda kiiremini ja olla ka eraldiseisev.

Ettevõtjatel peaks olema võimalus kasutada nende kohustuste täitmiseks teabe saamiseks kolmanda poole sertifitseerimissüsteeme. Raportöör rõhutab siiski, et kolmanda poole sertifitseerimissüsteemid ei saa asendada ettevõtjate hoolsuskohustust ega ettevõtjate vastutust. Pidades silmas kolmandate poolte potentsiaalselt oluliste süsteemide ja sertifitseerimise märkimisväärset mitmekesisust, peaksid ettevõtjad rangelt hindama ettepanekus määratletud metsa ja ökosüsteemi riskikriteeriume, enne kui nad otsustavad, kas süsteem võib tegelikult aidata kaasa ettepaneku eesmärkide saavutamisele. Raportöör juhib tähelepanu sellele, et on suuri erinevusi sertifitseerimissüsteemide kvaliteedis, mille tõhusus sõltub paljudest teguritest, sealhulgas ulatusest, läbipaistvuse tasemest ja kriteeriumide tugevusest²⁶, samuti auditite nõutavast sagedusest, nende kvaliteedist ja sõltumatusest. See erinevus piirab, mil määral saab neid järjekindlalt kasutada raadamise ennetamise vahendina²⁷. Lisaks metsade ja ökosüsteemide riskikriteeriumidele peaks ülalloodud hinnang sisaldama ka konkreetseid juhtimiskriteeriume, mis hõlmavad sõltumatust tööstusharust, sotsiaalsete ja keskkonnahuvide arvestamist standardite kehtestamisel, sõltumatut kolmanda poole auditeerimist, auditeerimisaruannete avalikustamist, läbipaistvust kõigis etappides ja avatust. Ettevõtjad võivad alles pärast sellist hindamist otsustada võtta vajaduse korral ja asjakohaselt arvesse kolmandate poolte süsteeme.

Konsulterimise kohustus: ettevõtjad peaksid oma hoolsuskohustuse meetmete määratlemisel ja rakendamisel konsulterima mõjutatud sidusrühmadega ning sisse seadma varajase hoiatamise mehhanismi, mis võimaldab kolmandatel pooltel ettevõtjat teavitada mis tahes

²⁶ Voigt, M. (toim.) (2019): „Sustainability Certification Schemes in the Agricultural and Natural Resource Sectors, Outcomes for Society and the Environment“ (Kestlikkuse sertifitseerimise kavand põllumajanduse ja loodusvarade sektorites; tulemused ühiskonna ja keskkonna jaoks) London ja New York: Routledge

²⁷ Smit, H. jt (2015): „[Implementing Deforestation-Free Supply Chains – Certification and Beyond](#)“ (Raadamisvabade tarneahelate loomine – sertifitseerimine ja muud aspektid).

kahju ohust kogu väärtusahelas. Kolmandad pooled omavad sageli kohapeal laialdasi teadmisi ja võivad aidata ettevõtjatel täita oma kohustust vältida kahju.

Läbipaistvuse ja aruandluse kohustus: ettevõtjad peaksid regulaarselt ja avalikult aru andma oma hoolsuskohustuse protsessidest, tegevustest ja tulemustest. Aruannete vorm ja osad tuleks määrata kindlaks delegeeritud õigusaktiga, et tagada ühtsus ja vältida valikulist rakendamist ettevõtjate aruandluspraktikas. Avalik aruandlus peaks võimaldama kolmandatel pooltel ettevõtjate tegevust kontrollida.

Dokumenteerimise kohustus: ettevõtjad peaksid pidama kirjalikku arvestust kõigi oma hoolsuskohustusega seotud meetmete üle, et uurida määruse võimalikke rikkumisi, kui hiljem ilmnevad süüdistused.

Kontroll, järelevalve, jõustamine ja õiguskaitse kättesaadavus

Hoolsuskohustuse põhimõte moodustab aluse, mille põhjal otsustab ettevõtja määrusega hõlmatud kaubad liidu turule lasta. Selliste kaupade liidu turule laskmise tagajärgi, olenemata suutmatusest täita ülalkirjeldatud kestlikkuse ja inimõiguste kriteeriume ja kohustusi, peaksid pädevad haldus- ja kohtuvõimud ning kahju kannatanud eraõiguslikud isikud pidama asjaomaste ettevõtjate õiguslikuks vastutuseks, mille suhtes kohaldatakse nii avalik-õiguslikku kui ka eraõiguslikku sundtäitmist.

Seetõttu peaksid liikmesriigid tagama, et pädevad asutused jälgivad, kuidas ettevõtjad täidavad määruses sätestatud kohustusi (hoolsuskohustus, konsulteerimine, aruandlus, dokumenteerimine).

Ettevõtjad tuleks oma kohustuste rikkumise eest kriminaalvastutusele võtta. Liikmesriigid peaksid sätestama proportsionaalsed, tõhusad ja hoiatavad karistused hoolsuskohustuse, konsulteerimise, aruandluse ja dokumenteerimise kohustuste täitmata jätmise eest ning juhul, kui määruse kohustuste mittetäitmine on põhjustanud keskkonnakahju või inimõiguste rikkumise.

Liidu tasandil tuleks riikide pädevate asutuste jaoks välja töötada standardid ja suunised, et tagada ettepaneku tõhus ja ühtne rakendamine ja jõustamine kogu liidus. Raportöör on seisukohal, et selles osas võib tugineda ELi puidumääruse kogemusele.^{28 29}

Kolmandatel pooltel peaks olema võimalus vaidlustada ettevõtjate poolt määruse kohustuste täitmata jätmise kohtu- või haldusasutustes. Kui hageja on esitanud mõistlikult kättesaadavad faktid ja tõendid, mis on hagi toetuseks piisavad, peaks tõendamiskohustus jääma ettevõtjatele.

Ettevõtjad peaksid olema ühiselt ja solidaarselt vastutavad inimõiguste ja keskkonna rikkumisest tuleneva kahju eest ning peaksid tagama heastamise, kui kahju on tekitatud

²⁸ Germanwatch (2019): „Lessons learnt aus der EU-Holzhandelsverordnung für die Umsetzung der EU-Konfliktmineralienverordnung“ (ELi puidumäärusest saadud õppetunnid ELi konfliktipiirkonnast pärit mineraalide määruse rakendamiseks).

²⁹ WWF (2019): „WWF Enforcement Review of the EU Timber Regulation (ETUR)“ (Maailma Looduse Fondi (WWF) ülevaade ELi puidumääruse täitmise kohta).

üksikisikutele või organisatsioonidele.

Ka õigusküsimuste peadirektoraadi uuring hoolsuskohustuse kohta, mille kohaselt 73 % vastanud sidusrühmadest eelistab vabatahtlikele suunistele kohustusliku hoolsuskohustuse nõudeid koos tsiviil- või kriminaalvastutusega ja/või trahvidega, toetab seda, et kohustusliku hoolsuskohustuse reeglid peavad sisaldama mingit liiki vastutust. Tööstusorganisatsioonide eelistused on siiski vastupidises järjekorras.

Finantsmõju

Ettepanekus sisalduvatel meetmetel puudub enamjaolt vahetu mõju ELi tegevuskuludele. Täiendavad kulud, mis tekivad liikmesriikidel sellise määruse rakendamise jälgimisest ja jõustamisest, sõltuvad rakendamisega seotud riiklikest valikutest, kuid neid saab minimeerida, kui võrd need kulud võivad kuuluda olemasolevate eelarvete, näiteks keskkonna- või tolliametite, kohtute ja kohtusüsteemide eelarve alla. Lisaks rõhutab raportöör, et avaliku sektori eelarvetele avalduva mõju juures tuleks võtta arvesse ettepaneku positiivset mõju keskkonnale ja inimõigustele.

Komisjoni õigusküsimuste peadirektoraadi tellitud, kogu tarneahelat hõlmava hoolsuskohustuse nõuete uuringu esialgsetest järeldustest nähtub, et kohustusliku hoolsuskohustuse täitmise kulu on ettevõtjate jaoks võrreldes ettevõtete tuludega suhteliselt väike. Mis puudutab täiendavaid korduvaid ettevõtte tasandil tehtavaid kulutusi protsendina ettevõtte tuludest, siis on need kulud VKEde puhul keskmiselt alla 0,14 % ja suurte ettevõtete puhul alla 0,009 %.³⁰

Lisaks viitavad õigusküsimuste peadirektoraadi uuringu tulemused esialgu sellele, et hoolsuskohustustega seotud kulud kompenseeriks kogu liitu hõlmav määrus, mis looks planeerimiskindlust, võrdsed võimalused ettevõtjatele kogu liidus ning mittevaidlustatava standardi tõttu suurema mõju.³¹

Kuigi õigusküsimuste peadirektoraadi uuringu järeldustes käsitletakse valdkonnaülese inimõiguste ja keskkonnaalase hoolsuskohustuse määruse kulud ja eeliseid, on raportöör seisukohal, et sarnaseid kulud ja eeliseid võib eeldada ka metsi ja ökosüsteeme ohustavate kaupadega seotud kohustusliku hoolsuskohustuse määruse puhul.

Tulevase Euroopa lisaväärtuse hinnanguga saadakse selle küsimuse kohta rohkem teavet.

Lõppsätted

Raportöör usub, et ettepanek peaks olema *de minimis*-meede ning liikmesriigid võivad kohaldada tarneahela suhtes rangemaid õigusakte.

---

³⁰ British Institute of International and Comparative Law et al. (2020), Study on due diligence requirements through the supply chain, PART I: SYNTHESIS REPORT (Uuring kogu tarneahela hoolsuskohustuse nõuete kohta. I osa: koondaruanne), lk 66.

³¹ Sealsamas.

9.9.2020

RAHVUSVAHELISE KAUBANDUSE KOMISJONI ARVAMUS

keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonile

soovitustega komisjonile ELi õigusraamistiku kohta ELi põhjustatava ülemaailmse raadamise peatamiseks ja tagasipööramiseks (2020/2006(INL))

Arvamuse koostaja: Karin Karlsbro

(Algatus – kodukorra artikkel 47)

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 57

ETTEPANEKUD

Rahvusvahelise kaubanduse komisjon palub vastutaval keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonil

– lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. märgib, et ülemaailmne metsade säilitamine ja nende seisundi halvenemise ärahoidmine on mõned meie aja suurimad kestlikkusealased väljakutsed ja ilma nendeta ei ole võimalik saavutada kestliku arengu tegevuskavas aastani 2030, Pariisi kokkuleppes ja Euroopa rohelises kokkuleppes seatud eesmärged; rõhutab, et praeguse poliitikaga ei ole paljudes maailma paigus võimalik metsade ja ökosüsteemide kestlikku kasutamist tagada; rõhutab sellega seoses, et selle ülemaailmse probleemi tõhusamaks lahendamiseks tuleb läbi vaadata kaubandus- ja investeerimispoliitika ja luua ülemaailmselt võrdsed võimalused, samuti võtta arvesse seost kaubanduslepingute ning ülemaailmse bioloogilise mitmekesisuse ja metsa ökosüsteemide vahel; arvab, et EL peab tagama üksnes selliste ülemaailmsete tarneahelate ja rahavoogude edendamise, mis on kestlikud ja raadamisvabad ning millega ei kaasne inimõiguste rikkumisi;
2. märgib murega, et traagilise COVID-19 pandeemia puhangu järel kinnitavad teadusuuringud jätkuvalt murettekitavat seost zoonootiliste haiguste ning raadamise, kliimamuutuste ja bioloogilise mitmekesisuse vähenemise vahel;
3. väljendab heameelt heade tulemuste üle ELi FLEGTi tegevuskava ja vabatahtliku partnerluse lepingute raames kolmandate riikidega tehtavas koostöös ebaseadusliku raie pakkumise poolega seotud probleemi lahendamisel ning rõhutab, et seda tööd tuleks tõhustada, eriti seire ja kontrollide ning ka suutlikkuse suurendamise osas; rõhutab, et

vabatahtliku partnerluse lepingud moodustavad väga tõhusa raamistiku heade partnerlussuhete loomiseks nende riikidega ning soodustada tuleks uute partnerluslepingute sõlmimist rohkemate partneritega; kutsub ELi üles suurendama FLEGTi rahastamist;

4. nõuab tungivalt, et komisjon tagaks ELi FLEGTi töökava 2018–2022 täieliku rakendamise;
5. peab kiiduväärseks ELi 23. juuli 2019. aasta teatist ulatuslikumate ELi meetmete kohta maailma metsade kaitseks ja taastamiseks; rõhutab, kui olulised on meetmed, millega tagatakse nõudluse vastavus seatud eesmärkidele, kuna EL on oluline metsi ja ökosüsteeme ohustavate kaupade importija, ning et ELil on kohustus teha sellise impordi negatiivse mõju vähendamiseks rohkem tööd;
6. tunnistas ELi puidumääruse olulisust ebaseaduslikult ülestöötatud puidu ELi turgudele sisenemise takistamisel; peab kiiduväärseks komisjoni eelseisvat FLEGT-määruse ja ELi puidumääruse toimivuskontrolli kui võimalust tugevdada nende jõustamist ja parandada veelgi nende rakendamist ning laiendada nende kohaldamisala, et hõlmata näiteks trükitooted, puidust tooted ja konfliktipiirkondadest pärit puit ning tugevdada kodanikuühiskonna rolli;
7. kordab oma nõudmist, et puidu ja puittoodete importi tuleks ELi piiridel põhjalikumalt kontrollida, tagamaks, et imporditud tooted tõesti vastavad ELi sisenemiseks kehtestatud nõuetele; kutsub üles rakendama õigeaegselt ja tulemuslikult liidu tolliseadustikku ja suurendama riiklike tolliasutuste suutlikkust, et tagada liidu tolliseadustiku parem ühtlustamine ja rakendamine; rõhutab, et komisjon peab tagama, et tollikontroll toimiks kogu ELis samade standardite kohaselt ning otsese ja ühtse tollikontrolli mehhanismi abil, mis on liikmesriikidega kooskõlastatud ja vastab täielikult subsidiaarsuse põhimõttele;
8. märgib, et põllumajanduse laienemise arvele langeb hinnanguliselt 80 % ülemaailmsest raadamisest ja selle juured peituvad nõudluses selliste metsi ja ökosüsteeme ohustavate kaupade järele nagu palmiõli, soja, liha, nahk, kakao, kohv, kautšuk ja mais; märgib, et kui mitte arvestada ELi puidumäärusega hõlmatud tooteid, puuduvad praegu kehtivad ELi õigusaktid, mis kohustaksid metsi ja ökosüsteeme ohustavaid kaupu ELi turule laskvaid ettevõtjaid järgima nõuetekohase hoolsuskohustuse menetlust, et leevendada raadamise ohtu; on arvamusel, et kaubanduspõhised partnerluslepingud metsi ja ökosüsteeme ohustavate kaupade peamiste tootjariikidega võiksid olla kasulikud, et võidelda raadamise pakkumise poolega seotud põhjustega, ning märgib, et FLEGTi vabatahtliku partnerluse lepingu mudel on üks võimalus;
9. on seisukohal, et kaubandus ja rahvusvaheline koostöö on olulised vahendid kõrgemate kestlikkusstandardite kindlustamiseks, eriti metsadega seotud sektorite ja nendest tulenevate väärtusahelate osas; kutsub komisjoni üles tugevdama koostööd kolmandate riikidega tehnilise abi, teabevahetuse ja heade tavade vahetamise kaudu metsade säilitamise, kaitsmise ja kestliku kasutamise valdkonnas, pöörates erilist tähelepanu organiseeritud kuritegevuse ja raadamisega seotud kaupade vahelisele seosele, ning edendama ja hõlbustama teadus- ja akadeemilist koostööd kolmandate riikidega, samuti teadusprogramme, et edendada teadmisi ja innovatsiooni bioloogilise mitmekesisuse, nn

ökoettevõtluse ja ringmajanduse valdkonnas; rõhutab, kui oluline on võtta arvesse meetmete mõju metsi ja ökosüsteeme ohustavate kaupade tootmisest sõltuvate vähim arenenud riikide tööhõivele ja majanduskasvule; kutsub ELi üles toetama kolmandate riikide valitsusi ja kodanikuühiskonda nende raadamise vastases töös ning tegema nendega koostööd, eriti kestlikku arengut ja head valitsemistava stimuleeriva erikorra (GSP +) kaudu; kutsub komisjoni üles hindama, kas tuleks välja töötada uus spetsiaalne kaubandusabi vahend, et hõlbustada kaubandust metsi ja ökosüsteeme ohustavate kaupade tootmisega seotud riskide leevendamise kontekstis;

10. soovitab, et kõik uued ja ajakohastatavad olemasolevad kaubandus- ja investeerimislepingud sisaldaksid ambitsioonikamaid metsade kestlikku majandamist ja säilitamist käsitlevaid kliima- ja keskkonnasätteid ning tõhustaksid nende sätete jõustamist, mis tooks kaasa metsade ja ökosüsteemide paremad tingimused, sealhulgas põlisrahvaste ja kohalike kogukondade õiguste kaitse, samuti ebaseadusliku metsaraiega seotud korrupsioonivastaseid sätteid ning kohustust tagada mitmepoolsete keskkonnalepingute, näiteks Pariisi kokkuleppe ja bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni tulemuslik rakendamine; kutsub komisjoni üles uurima impordi CO₂ jalajälje seire vahendeid;
11. märgib, et vaatamata ettevõtete tegelikele katsetele end ise reguleerida vabatahtlike hoolsuskohustuste kaudu on selge, et neist ei piisa, kuna keerukad, dünaamilised ja läbipaistmatud ülemaailmsed väärtusahelad on sageli seotud raadamisega; soovitab seetõttu töötada välja tõhusama ja julgema ELi siduva õigusraamistiku, mis käsitleks kogu liitu hõlmavat nõudluse poolt;
12. leiab, et seadusandlik ettepanek, millega kehtestatakse hoolsuskohustus ettevõtjate suhtes, kes lasevad siseturule metsi ja ökosüsteemi ohustavaid kaupu ja tooteid, peab tagama, et sellised kaubad ja tooted ei põhjusta raadamist, metsade seisundi halvenemist ning looduslike ökosüsteemide muutmist või nende olukorra halvenemist ega seonduvat inimõiguste rikkumist; samasugust hoolsuskohustust tuleks kohaldada ka finantssektori suhtes; hoolsuskohustus peaks kehtima kogu tarneahela ulatuses ja see peaks hõlmama OECD suuniseid sotsiaalse vastutuse ja inimõiguste kohta kaubanduses; rõhutab, et suurema tõhususe tagamiseks peaks selline õigusraamistik hõlmama loodusvarasid eksportivates riikides ka rikkumisest teatajatele kättesaadavat asjakohast õiguskaitset, õiguskaitsevahendeid ja tõhusat kaitset;
13. on veendunud, et kõik tulevased metsi ohustavaid kaupu käsitlevad ettepanekud peaksid tuginema FLEGTi tegevuskavast, ELi puidumäärusest, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2017/821¹ (konfliktimineraalide määrus), Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist 2014/95/EL², (muud kui finantsaruandlust käsitlev direktiiv), ebaseaduslikku, teatamata ja reguleerimata kalapüüki (ETR-kalapüük) käsitlevatest õigusaktidest ja muudest tarneahelate reguleerimise algatustest saadud kogemustele; palub ELil ergutada kestliku metsamajanduse vabatahtlikku sertifitseerimist, millega saab kontrollida kestlikkust ja mis on kooskõlas mis tahes kehtiva nõuetekohase hoolsuse süsteemiga;
14. palub komisjoni, et vastuvõetavad meetmed sisaldaksid raadamise terviklikku ja

---

¹ ELT L 130, 19.5.2017, lk 1.

² ELT L 330, 15.11.2014, lk 1.

diferentseeritud käsitlust, võttes arvesse selle mitmekülgset ja seoseid nii kestlike ettevõtmete loomise kui ka kuritegeliku majandustegevuse vastase võitlusega; kutsub sel eesmärgil üles algatama dialoogi kolmandate riikidega, et analüüsida igal üksikjuhul eraldi metsasuse hävinemise peamisi põhjusi ja rakendatavate meetmete asjakohasust;

15. rõhutab, kui oluline on koostada mõjuhinnang ja võtta arvesse selle tulemusi, et töötada välja eeskirjad, mille raames ei loobuta konkurentsivõimest, vaid suurendatakse seda, ja mis on toimivad ja kohaldatavad kõigi turul tegutsejate, sealhulgas VKEde suhtes; rõhutab, kui oluline on tagada, et selline raamistik oleks kooskõlas WTO eeskirjadega, st proportsionaalne ja mittediskrimineeriv, ning et see ei kujutaks endast meelevaldset või põhjendamatu diskrimineerimist ega rahvusvahelise kaubanduse varjatud piiramist; soovib tagada VKEdele piisav toetus ja üleminekuajad, et kohendada oma äritegevus uutele eeskirjadele;
  16. rõhutab tõsiasja, et raadamise põhjused ulatuvad kaugemale metsasektorist ja need on seotud paljude küsimustega, nagu maaomand, põlisrahvaste õiguste kaitse, põllumajanduspoliitika, kliimamuutused, demokraatia, inimõigused ja poliitiline vabadus; tuletab meelde, et metsaökosüsteemide kaitsmisel on eriti tähtis roll naissoost põllumajandustootjatel ja põlisrahvaste esindajatel; kutsub komisjoni üles suurendama jõupingutusi, et käsitleda raadamise probleemi tervikuna ühtse poliitikaraamistiku kaudu, tagades samal ajal ökosüsteemide säilimise; arvab, et sooline võrdõiguslikkus metsandusalases hariduses on metsade kestlikus majandamises ülioluline ning see peaks kajastuma ELi tegevuskavas;
  17. tuletab meelde, kui oluline on austada ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid; toetab käimasolevaid läbirääkimisi eesmärgiga luua siduv inimõigustealane ÜRO dokument rahvusvaheliste korporatsioonide ja muude äriettevõtete kohta ning rõhutab, kui oluline on, et EL osaleks proaktiivselt selles protsessis;
  18. rõhutab, et vabakaubanduslepingute avaliku sektori hankeid käsitlevates sätetes tuleks arvestada lepingute sotsiaalsete, keskkonnavalaste ja vastutustundliku äritegevuse kriteeriumidega;
  19. kinnitab, et liidu tasandi kohustuslikke nõudeid tuleb täiendada tihedama ja tugevdatud ülemaailmse koostöö, tugevdatud ülemaailmse keskkonnavalaste juhtimise ja koostööga kolmandate riikidega tehnilise abi, teabevahetuse ja heade tavade vahetamise kaudu metsade säilitamise, kaitsmise ja kestliku kasutamise alal, tunnustades eriti erasektoris elluviidavaid kestlikkusega seotud algatusi; tõdeb, et vaja on suurendada jõupingutusi peamistel rahvusvahelistel foorumil, sealhulgas Maailma Kaubandusorganisatsioonis (WTO) ning Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioonis (OECD), et peatada raadamine, metsade seisundi halvenemine ja taastada metsad ning vältida soovimatu raadamise märgistega tarneahelate ümbersuunamist teistesse maailma piirkondadesse;
  20. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles ergutama kaubandus- ja rahvusvahelise koostöö kaudu vajalikke investeeringuid, et tugevdada metsandussektorites ja nende väärtusahelates kõrgemaid kestlikkusstandardeid, edendades ringluspõhist biomajandust, keskkonnahoidlikku turismi, taastuvenergiat, arukat põllumajandust ja muid asjakohaseid valdkondi ning seda ka kolmandates riikides;
- lisada oma resolutsiooni ettepaneku lisasse järgmised soovitud:

Vabatahtliku partnerluse lepingud

1. ettepanekuga tuleks tagada kõigi asjaomaste sidusrühmade jaoks õiguskindlus kõikide uute, kogu ELi hõlmavate meetmete ja raamistike osas, mis on seotud FLEGTi vabatahtliku partnerluse lepingute praeguse kasutamise ja litsentsimisega, et kindlustada huvi investeerida ELi eksportimisse viisil, mis ei põhjusta raadamist; julgustab komisjoni sõlmima põllumajanduslike toorainete peamiste tootjariikidega kaubanduspõhiseid partnerluslepinguid, et võidelda raadamise pakkumispoolsete põhjustajatega.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	3.9.2020
Lõpphääletuse tulemus	+ : 38 - : 0 0 : 4
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Barry Andrews, Anna-Michelle Asimakopoulou, Tiziana Beghin, Geert Bourgeois, Saskia Bricmont, Udo Bullmann, Jordi Cañas, Daniel Caspary, Anna Cavazzini, Miroslav Číž, Arnaud Danjean, Paolo De Castro, Emmanouil Fragkos, Raphaël Glucksmann, Markéta Gregorová, Enikő Győri, Roman Haider, Heidi Hautala, Danuta Maria Hübner, Herve Juvin, Karin Karlsbro, Maximilian Krah, Danilo Oscar Lancini, Bernd Lange, Margarida Marques, Gabriel Mato, Emmanuel Maurel, Maxette Pirbakas, Carles Puigdemont i Casamajó, Samira Rafaela, Inma Rodríguez-Piñero, Massimiliano Salini, Helmut Scholz, Liesje Schreinemacher, Sven Simon, Dominik Tarczyński, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Jan Zahradil

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

38	+
GUE/NGL	Emmanuel Maurel, Helmut Scholz
ID	Roman Haider, Herve Juvin, Maximilian Krah, Danilo Oscar Lancini, Maxette Pirbakas
NI	Tiziana Beghin, Carles Puigdemont i Casamajó
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Daniel Caspary, Arnaud Danjean, Enikő Győri, Danuta Maria Hübner, Gabriel Mato, Massimiliano Salini, Sven Simon, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler
RENEW	Barry Andrews, Jordi Cañas, Karin Karlsbro, Samira Rafaela, Liesje Schreinemacher, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Udo Bullmann, Miroslav Číž, Paolo De Castro, Raphaël Glucksmann, Bernd Lange, Margarida Marques, Inma Rodríguez-Piñero, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt
VERTS/ALE	Saskia Bricmont, Anna Cavazzini, Markéta Gregorová, Heidi Hautala
0	-
4	0
ECR	Geert Bourgeois, Emmanouil Fragkos, Dominik Tarczyński, Jan Zahradil

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu

20.7.2020

ARENKUKOMISJONI ARVAMUS

keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonile

soovitustega komisjonile ELi õigusraamistiku kohta ELi põhjustatava ülemaailmse raadamise peatamiseks ja tagasipööramiseks (2020/2006(INL))

Arvamuse koostaja: Michèle Rivasi

(Algatus – kodukorra artikkel 47)

ETTEPANEKUD

Arengukomisjon palub vastutaval keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. rõhutab, et metsanduspoliitika kuulub peamiselt liikmesriikide pädevusse, kuid tunnistas, et paljud liidu poliitikavaldkonnad mõjutavad metsi; kutsub liitu üles võtma viivitamata vastu õigusakti, millega kehtestatakse ettevõtjatele kohustus järgida kogu tarneahela ulatuses hoolsuskohustust, tagamaks, et need liidu turule lastud kaubad, mis ohustavad metsi, on kestlikud ja raadamisvabad ega halvenda ei metsade ega bioloogiliselt mitmekesiste ökosüsteemide seisundit ning vastavad inimõiguslastele kohustustele kooskõlas rahvusvaheliste töö- ja keskkonnastandarditega ning muude rahvusvaheliste kohustustega, sealhulgas põlisrahvaste ja kohalike kogukondade õigustele, ning OECD hoolsuskohustuse suunistele vastutustundliku ettevõtluse kohta; rõhutab, et sellise õigusakti puhul tuleks järgida eri kaubarühmi hõlmavat lähenemisviisi ja seda kohaldada kõigi tarneahelas osalejate suhtes, sealhulgas finantsjuhtimises osalejatele nii tarneahela eelnevas kui ka järgnevas etapis, see peaks ohvritele tagama õiguskaitses kättesaadavuse ning sellega peaksid kaasnema usaldusväärne aruandlus-, avalikustamis- ja jõustamismehhanism ning tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused nõuete täitmata jätmise korral, ühtlasi peaks selline õigusakt põhinema kogemustel, mis on saadud kehtivate õigusaktide (nt konfliktimineraalide, metsaõiguse ning reguleerimata ja teatamata kalapüügiiga seotud õigusaktid) rakendamisel – kõik need õigusaktid hõlmavad hoolsuskohustuse nõudeid;
2. kutsub komisjoni üles edendama sellist õigusraamistikku rahvusvahelisel tasandil; rõhutab sellega seoses, kui oluline on valdkondadevaheline koordineerimine ja partnerluste rajamine tihedas koostöös tootja- ja tarbijariikidega, et võidelda terviklikult raadamise ja metsade seisundi halvenemise vastu, eelkõige peamistel rahvusvahelistel foorumitel, mis tähendab näiteks seda, et edendatakse ühist arusaama kestlikest ja

raadamisvabadest tarneahelatest ning läbipaistvatest väärtusahelatest, tuginedes usaldusväärsetele meetoditele, millest lähtuvad ka partnerriigid;

3. rõhutab samuti, et uue õigusraamistikuga ei tohiks kaasneda ebaaus konkurents ega liigne halduskoormus VKEdele, ning nõuab, et arengumaid toetataks uue kavandatava õigusraamistikuga kohanemisel, eelkõige seoses sissetulekute mitmekesistamisega; rõhutab, kui oluline on võtta kaasnevaid meetmeid, et kompenseerida VKEde võimalikku sissetulekute vähenemist ja toetada arenguriike uue õigusraamistikuga kohanemisel;
- 4 nõuab tungivalt, et liit oleks eeskujuks ja võtaks otsustavaid meetmeid, kuna ülemaailmne raadamine on viimastel aastatel jätkuvalt kasvanud, ehkki rahvusvahelised algatused on suurenenud; rõhutab, et erasektorist lähtuvate raadamisvabade algatuste levik soodustab poliitikameetmete sünergiaid; rõhutab siiski, et raadamisvabade toodete märgistamis- ja sertifitseerimissüsteemide kasutuselevõtmisest üksi ei piisa, eriti seoses kliima- ja bioloogilise mitmekesisuse kriisiga, ning vaja on täiendavaid suuniseid, et anda impulss tarneahelatega seotud algatuste kavandamiseks, rakendamiseks ja järelevalveks, et vähendada eraviisilist raadamist;
5. kutsub erasektorit üles täitma viivitamata raadamisvastase võitlusega seotud kohustused, tagades samal ajal täieliku läbipaistvuse kohustuste täitmisel; rõhutab sellega seoses vajadust karmistada sotsiaalsete ja keskkonnaalaste kriteeriumide vabatahtliku sertifitseerimise nõudeid, eelkõige edendades väiketootjate juurdepääsu sertifitseerimisele, hõlbustades sõltumatu auditi kasutamist, tõhustades apellatsioonimenetlusi ja nende läbipaistvust ning vaidluste lahendamist, võttes vastu kõrge kaitseväärtuse ja suure süsinikuvaru kriteeriumid, kindlustades ökosüsteemide ümberkujundamise, välistades turbaaladele istutamise ning tagades tavapäraste maavaldusõiguste austamise; kutsub komisjoni üles tegema tihedat koostööd erasektoriga parimate tavade vahetamisel ja andmete ühtlustamisel;
6. kutsub üldisemas plaanis komisjoni üles tõhustama norme ja sertifitseerimissüsteeme, mis aitavad kolmandates riikides tuvastada ja edendada raadamisvabu tooraineid; rõhutab, kui oluline on tugevdada koostööd tootjariikidega tehnilise abi ning teabe ja heade tavade vahetamise kaudu, samuti selgitada välja ühismeetmed, et anda impulss poliitilisteks arenguteks, mis põhinevad põhjalikel teadmistel raadamise ja metsade seisundi halvenemise mõju kohta, läbipaistvatel tarneahelatel ja tõhusatel järelevalvemehhanismidel;
7. nõuab, et metsandussektoril oleks tulevases naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendis oluline koht ning kasutataks ära välisinvesteeringute kava ja piirkondlike segarahastamisvahendite kogu potentsiaal, et koondada säästva metsamajandamise edendamiseks erasektori rahalisi vahendeid; nõuab, et uute standardite ja sertifitseerimissüsteemide kasutuselevõtmise asemel tõhustataks juba olemasolevaid standardeid ja sertifitseerimissüsteeme, ning rõhutab, et sellised standardid ja sertifitseerimissüsteemid peavad olema kooskõlas WTO eeskirjadega;
8. nõuab, et liit karmistaks standardeid, kehtestades ettevõtjatele kohustuse avalikustada metsi ohustavate kaupade tootmise ja töötlemisega seonduv teave, nõuab ühtlasi biomajanduse strateegia rakendamist; tunnustab, et metsatööstus on kasulik nii

majandusele, ühiskonnale kui ka keskkonnale, ning nõuab suuremat investeerimist teadusuuringutesse, innovatsiooni ja tehnoloogiaarendusse;

9. kiidab heaks komisjoni ettepaneku integreerida raadamisvastased sätted veelgi suuremas ulatuses ELi ökomärgisesse, keskkonnahoidlikesse riigihangetesse ja muudesse ringmajandusega seotud algatustesse; kutsub komisjoni üles esitama sellesuunalisi algatusi;
10. kutsub komisjoni eelkõige üles tegema Maailma Kaubandusorganisatsiooni riigihankelepingu ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/24¹ raames algatusi, et keelata selliste imporditud toodete riigihanked, mille tulemuseks on metsade hävitamine;
11. märgib, et liitu sisenevat importi käsitlevate tolliandmete parem kättesaadavus suurendaks ülemaailmse väärtusahela läbipaistvust ja vastutavust; kutsub komisjoni üles looma liidus tollipartnerlust, laiendades samal ajal tolliandmetega seonduvaid nõudeid, eelkõige nähes kohustuslike tolliandmetena ette viite eksportijale ja tootjale, suurendades seeläbi ülemaailmsete väärtusahelate läbipaistvust ja jälgitavust;
12. tuletab meelde, et liidu kasvav nõudlus puidu järele materjalide, energia ja biomajanduse tarbeks suurendab impordiga seotud raadamise, maa hõivamise, sundrände ja põlisrahvaste õiguste rikkumise ohtu; nõuab ebaseadusliku metsaraie lõpetamist ning puidu ja puittoodete jälgitavust kogu tarneahelas;
13. rõhutab vajadust tagada metsast sõltuvate kogukondade ja põlisrahvaste tavapärase maavalduõiguste tegelik tunnustamine ja austamine sotsiaalse õigluse küsimusena kooskõlas FAO maa-, kalavarude ja metsavaldu vastutustundliku haldamise vabatahtlike suunistega, põlisrahvaste õiguste ÜRO deklaratsiooniga ja ILO konventsiooniga nr 169; kutsub komisjoni üles toetama maa-, kalavarude ja metsavaldu vastutustundliku haldamise vabatahtlike suuniste levitamist, kasutamist ja rakendamist ülemaailmsel, piirkondlikul ja riigi tasandil, samuti välisinvesteeringute kava raames;
14. märgib, et küpsetele metsadele tuleks pöörata väärilist tähelepanu, kuna nad edendavad teadmistepagasit ja tervist, millest tulevasi põlvkondi ei tohiks ilma jätta; väljendab muret kliimamuutustest tingitud bioloogilise mitmekesisuse vähenemise pärast mitmel pool maailmas, eriti arengumaades, ning tuletab meelde, et bioloogilise mitmekesisuse vähenemise ennetamine peaks olema ka liidu prioriteet;
15. rõhutab, et liidu bioenergiapoliitika peaks vastama rangetele sotsiaalsetele ja keskkonnaalastele kriteeriumidele;
16. märgib, et bioloogilise mitmekesisuse kaitsmisele ja kliimamuutuste leevendamisele suunatud poliitika ei ole tingimata koherentsed; on eriti mures keskkonnamõju pärast, mida avaldab kasvav biomassi import, millega võivad kaasnedä kestmatud tavad, põhjustades raadamist välismaal, kui selle üle ei teostata nõuetekohast järelevalvet; nõuab eelkõige tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid võtaksid täieliku vastutuse mõju eest,

---

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65).

mida biokütuste ja biomassi suurem kasutamine avaldab metsade hävitamisele;

- 17 nõuab üldisemas plaanis, et hinnataks põhjalikult biomassi impordi suurenemise keskkonnamõju ning vaadataks läbi Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/28/EÜ², et viia see kooskõlla liidu rahvusvaheliste kohustustega, mis on seotud kestliku arengu tegevuskavaga 2030, Pariisi kokkuleppega ja bioloogilise mitmekesisuse konventsiooniga, mis hõlmab muu hulgas sotsiaalse kestlikkuse kriteeriumide vastuvõtmist, võttes seejuures arvesse maa hõivamise ohtu, kooskõlas rahvusvaheliste maavalodusõigustega, eelkõige ILO konventsiooniga nr 169, maa-, kalavarude ja metsavalduse vastutustundliku haldamise vabatahtlike suuniste ja maailma toiduga kindlustatuse komitee vastutustundlike investeeringute põhimõtetega;
18. kutsub liitu üles järgima poliitikavaldkondade arengusiduse põhimõtet, nagu on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 208, ning tagama kooskõla oma arengu-, välis-, kaubandus-, põllumajandus-, energia-, teadusuuringute ja innovatsioon ning kliima- ja bioloogilise mitmekesisuse poliitika vahel; nõuab eelkõige tungivalt, et liit investeeriks kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkidega rohkem programmidesse, millega edendatakse kliimamuutustele vastupanuvõimelisemaid, säästvamaid ja ekstensiivsemaid põllumajandustavasid, samuti jätkusuutlikku mitmekesistamist, agroökoloogiat ja agrometsandust, tagades suunamuutuse, mille kohaselt uue maa kasutuselevõtmiseks ei hävitata metsi;
19. kutsub liitu üles toetama partnerriike metsade säästva majandamise ja teaduslikel tõenditel põhinevate strateegiate väljatöötamisel, mis on oluline aspekt raadamise vähendamisel ja metsade seisundi halvenemise pidurdamisel; rõhutab seetõttu, kui oluline on küpse metsa kasvatamine kui tõhus lahendus kahe ülemaailmse kriisiga, nimelt kliimamuutuste ja bioloogilise mitmekesisuse vähenemisega tegelemiseks, samas peaksid metsastamine ja taasmetsastamine ühtaegu aitama taastada kahjustatud ökosüsteeme ja taastada mullastikku, et vältida erosiooni ja toitainete kadumist, ning suurendada metsaalasid, et saavutada kliimanetraalsus, nagu on märgitud kestliku arengu eesmärgis nr 15; kutsub ühtlasi liitu üles andma kolmandatele riikidele toetust, eesmärgiga saavutada üleminek mittepuidulistele taastuvatele energiaallikatele, vähendades sellega metsadele avalduvat survet, mis tuleneb puidu kasutamisest kütusena;
20. rõhutab, et liidu meetmete puhul tuleks keskenduda ka selliste seadusega kooskõlas olevate metsaraietoimingute mõju minimeerimisele, mis on lubatud seoses alternatiivse maakasutusega, eelkõige karjakasvatuse, kaevandamise ja puurimisega, mis koos intensiivse põllumajandusega on raadamise, ökosüsteemide seisundi halvenemise ja elupaikade hävitamise peamisi põhjustajaid;
21. juhib tähelepanu asjaolule, et ligikaudu 80 % ülemaailmsest raadamisest on tingitud põllumajandusmaa laiendamisest ning seda süvendab seaduslik ja ebaseaduslik metsaraie kütuse tootmiseks ja ekspordiks; rõhutab, et liidu põllumajandusmudel sõltub

---

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 140, 5.6.2009, lk 16).

valgurikka sööda suurtes kogustes impordist, kusjuures selliste söödakultuuride kasvatamine välismaal on sageli üks raadamise ja vihmametsade hävitamise tõukejõude;

22. nõuab söödaimpordi suhtes kestlikuskriteeriumide kehtestamist, et ergutada kolmandaid riike kasvatama valgurikkaid taimi säästval viisil, mis ei kahjusta ei keskkonda ega ühiskonda ega põhjusta massilist raadamist; kutsub liitu üles viimase abinõuna järkjärgult lõpetama soja impordi kolmandatest riikidest, kes ei pea selliste kestlikuskriteeriumide järgimist vajalikuks;
23. kordab, et liidu kaubanduspoliitika peaks olema kooskõlas liidu rahvusvaheliste keskkonnaalaste kohustustega ja aitama neid täita; rõhutab sellega seoses, et Pariisi kokkulepe peaks olema liidu kaubanduslepingute oluline osa; kutsub seetõttu komisjoni üles lisama kõikidesse liidu kaubandus- ja investeerimislepingutesse ambitsioonikad metsanduse ja bioloogilise mitmekesisusega seotud sätted, sealhulgas kindlad, sidusad ja jõustatavad kestlikuspeatükid, mis hõlmavad muu hulgas põllumajandustoorme kestlikkuse võrdlusaluseid, sätteid, millega tagatakse, et põlisrahvastelt ja kohalikelt kogukondadelt saadakse vabatahtlik, eelnev ja teadlik nõusolek, ning tunnustatakse metsast sõltuvate kogukondade ja põlisrahvaste maavalodusõigusi; rõhutab, et selliste sätete siduvuse ja jõustatavuse tagamiseks tuleks luua tõhus järelevalvemehhanism, mis võimaldab inimestel taotleda õiguskaitset, eelkõige tagades juurdepääsetavad kaebuste esitamise mehhanismid ja hindamissüsteemid vastutuse ja läbipaistvuse tagamiseks; kutsub komisjoni üles põhjalikult hindama kaubanduslepingute mõju raadamisele, kasutades selleks kestliku arengu aspektile keskenduvaid mõjuhinnanguid ja teisi asjakohaseid hindamisi, sealhulgas metsa ja looduslike ökosüsteemide seisundi ning inimõiguste olukorra kohta, tuginedes usaldusväärsetele andmetele ja hindamismeetoditele;
24. kutsub üles ELi ja AKV riikide koostööd süvendama, et tegeleda raadamise ja kõrbestumise süveneva probleemiga AKV riikides, töötades selleks välja tegevuskavad, mille eesmärk on parandada metsade majandamist ja kaitset ning luua seiresüsteemid; kutsub liitu üles tagama, et raadamine kaasataks riigi tasandi poliitilisse dialoogi, ning aitama partnerriikidel välja töötada ja rakendada riiklikke raamistikke metsade ja kestlike tarneahelate kohta, toetades samal ajal partnerriike riiklikult kindlaksmääratud panuste tõhusal rakendamisel vastavalt Pariisi kokkuleppele;
25. nõuab tungivalt, et komisjon tugevdaks koostööd tootja- ja tarbijariikidega ning ettevõtjate ja kodanikuühiskonnaga, töötades välja suunised, sealhulgas teatavatel kindlatel kriteeriumidel põhineva hindamise, et näidata raadamisvabade kaupade kindlakstegemisele ja edendamisele suunatud eri standardite ja kavade usaldusväärset ja töökindlust;
26. rõhutab, et kliimamuutused, raadamine, elupaikade hävitamine ja bioloogilise mitmekesisuse vähenemine suurendavad märkimisväärselt zoonootiliste haiguste loomadelt inimestele ülekandumise ohtu, nagu juhtus COVID-19 puhul;
27. on veendunud, et tarbijate teadlikkuse tõstmine tarbimise keskkonnamõjust soodustab käitumisharjumuste muutumist ning kestlike ja raadamisvabade toodete valimist.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	16.7.2020
Lõpphääletuse tulemus	+: 22 -: 2 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Anna-Michelle Asimakopoulou, Hildegard Bentele, Dominique Bilde, Udo Bullmann, Catherine Chabaud, Antoni Comín i Oliveres, Ryszard Czarnecki, Gianna Gancia, Charles Goerens, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Pierfrancesco Majorino, Erik Marquardt, Janina Ochojska, Jan-Christoph Oetjen, Michèle Rivasi, Christian Sagartz, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo, Chrysoula Zacharopoulou, Bernhard Zimniok
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Maria Noichl, Patrizia Toia

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

22	+
EPP	Anna-Michelle Asimakopoulou, Hildegard Bentele, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Janina Ochojska, Christian Sagartz, Tomas Tobé
S&D	Udo Bullmann, Mónica Silvana González, Pierfrancesco Majorino, Maria Noichl, Patrizia Toia
RENEW	Catherine Chabaud, Charles Goerens, Jan-Christoph Oetjen, Chrysoula Zacharopoulou
ID	Dominique Bilde
GREENS	Pierrette Herzberger-Fofana, Erik Marquardt, Michèle Rivasi
GUE/NGL	Miguel Urbán Crespo
NI	Antoni Comín i Oliveres

2	-
ID	Gianna Gancia, Bernhard Zimniok

1	0
ECR	mille on esitanud Ryszard Czarnecki

Kasutatud tähised:

+ : poolt

– : vastu

0 : erapooletu

3.6.2020

TÖÖSTUSE, TEADUSUURINGUTE JA ENERGEETIKAKOMISJONI ARVAMUS

keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonile

soovitustega komisjonile ELi õigusraamistiku kohta ELi põhjustatava ülemaailmse raadamise peatamiseks ja tagasipööramiseks (2020/2006(INL))

Arvamuse koostaja: Mauri Pekkarinen

(Algatus – kodukorra artikkel 47)

ETTEPANEKUD

Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon palub vastutaval keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonil:

- lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:
  - A. arvestades, et ülemaailmse raadamise vastu saab võidelda metsade väärtuse tunnustamise, meie tarbimisharjumuste mõju leevendamise ning metsade majandusliku väärtuse ja maaomandiga seotud õiguste kindlustamisega; arvestades, et samal ajal on äärmiselt oluline kaitsta ürgmetsi ja stimuleerida sekundaarmetsade taastamist;
  - B. arvestades, et terved ning kestlikult majandatud ja kasutatud metsad aitavad oluliselt kaasa ülemaailmsete kohustuste ja liidu poliitiliste eesmärkide täitmisele;
  - C. arvestades, et kliimaalane kasu ning muud metsade ja metsandussektori pakutavad ökosüsteemi teenused on otsustava tähtsusega, et täita liidu rahvusvahelisi kohustusi, nagu ÜRO kestliku arengu eesmärgid ning Kyoto protokoll, Pariisi kokkuleppe ja muude rahvusvaheliste õigusaktide kohased kohustused;
  - D. arvestades, et metsade kestlik majandamine võib märkimisväärselt mõjutada metsade raadamise ennetamist ning avaldab positiivset mõju metsade tervisele ja mitmekesisusele;
  - E. arvestades, et maakasutuse kaudne muutumine võib toimuda siis, kui varem toidu või sööda tootmiseks kasutatud maad hakatakse kasutama biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste tootmiseks, mis võib viia põllumajandusmaa laiendamiseni suure süsinikuvaruga aladele ning süvendab seeläbi ülemaailmset metsade hävitamist;
  - F. arvestades, et raadamist ja ökosüsteemi ümberkujundamist võib teatavates maailma osades seostada inimõiguste, sealhulgas põlisrahvaste ja kohalike kogukondade õiguste rikkumistega;

- G. arvestades, et parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioonis Euroopa rohelise kokkuleppe kohta¹ palus parlament komisjonil esitada viivitamata hoolsuskohustusel põhineva ELi seadusandliku ettepaneku, et tagada ELi turule lastavate toodete kestlikud ja raadamisvabad tarneahelad;
- H. arvestades, et puittooraine ja -tooted peaksid pärinema ainult sellistest metsadest, mis on üles töötatud kooskõlas säästva metsamajanduse põhimõtetega, mis on välja töötatud selliste rahvusvaheliste metsaprotsesside nagu ÜRO kestliku arengu eesmärgid (eelkõige eesmärk 15) ja „Euroopa metsad“ raames, mis hõlmavad keskkonna-, sotsiaalseid ja majanduslikke eesmärke;
- I. arvestades, et on vaja edendada ELi puidumääruse² rakendamist, et hoida ära ebaseaduslikult hangitud puidu sisenemist siseturule;
1. rõhutab metsade mitmeotstarbelist rolli ühiskonnas ja nende pakutavate ökosüsteemiteenuste mitmekesisust, pidades muu hulgas silmas teenuseid, mis on seotud toorainetega varustamise, taastuenergia ja hapniku tootmise, süsiniku sidumise, õhukvaliteedi, veevarude säilitamise ja puhastamise ning erosioonitõrjega;
  2. märgib, et kuna kestlik metsamajandamine võimaldab kasutada metsa väärtust pikema aja jooksul, võimaldab säästva metsamajandamise majanduslik stiimul metsavara vähemalt kahekordistada, kuna ülestõõtamine toimub aeglasemalt kui kasv ja metsa maht suureneb seega jätkuvalt;
  3. tuletab meelde, et liit käsitleb raadamise ohtu ELi puidumääruse, komisjoni 21. mai 2003. aasta teatise „Metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahaldus ja puidukaubandus – ELi tegevuskava ettepanek“, tootjariikides mitut sidusrühma hõlmavaid protsesse edendavate vabatahtlike partnerluslepingute ning taastuenergia direktiivi³ abil, mis sisaldavad mitut eeskirja ja mida võiks kasutada väärtusliku alusena, et viia raadamise ja ebaseadusliku metsaraie oht miinimumini; märgib, et taastuenergia direktiiviga laiendatakse liidu kestlikkuse kriteeriumide täitmise kohustust biokütustelt kõigile bioenergia lõppkasutuse viisidele, sealhulgas küttele/jahutusele ja elektrile, kuid kuna see hõlmab üksnes bioenergia tootmiseks kasutatavat toorainet, ei ole praegu võimalik tagada, et raadamisega või ökosüsteemide ümberkorraldamisega seotud kaupade mitteenergeetiline kasutamine biokütusena ei ole lubatud;
  4. rõhutab, kui tähtis on arendada kestlikku biomajandust, mille puhul omandavad suure majandusliku väärtuse kestlikult toodetud tooted;
  5. tuletab meelde, et taastuenergia direktiiv piirab selliste toidu- ja söödakultuuride panust liidu taastuenergia eesmärgi saavutamisse, mida peetakse kultuurideks, mille puhul on maakasutuse kaudse muutuse suur risk ja mille lähteainete tootmise ala on märkimisväärselt laienenud suure süsinikuvaruga maale; märgib, et selliste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga biokütuste osakaal viiakse 2030. aastaks nulli; peab seda

¹ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)005.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 995/2010, milles sätestatakse puitu ja puittooteid turule laskvate ettevõtjate kohustused (ELT L 295, 12.11.2010, lk 23).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 328, 21.12.2018, lk 82).

sätet äärmiselt oluliseks, kuna sellega piiratakse liidu taastuenergia poliitika negatiivset ja soovimatut mõju üleilmsele raadamisele;

6. märgib, et teatavatel tingimustel saab üldiselt maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga kütusteks peetavate kütuste maakasutuse kaudse muutuse mõju vältida; väljendab heameelt, et komisjon, olles taastuenergia direktiivi alusel saanud kaasseadusandjatelt volituse, on kehtestanud kriteeriumid, mille alusel on võimalik kindlaks määrata ja sertifitseerida maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütused, vedelad biokütused ja biomasskütused; märgib, et selliselt sertifitseeritud biokütustele ei kehti piirangud ega maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga biokütustele kehtestatud järkjärgulise vähendamise eesmärk;
7. rõhutab, et eelkõige tuleb teha raadamisega seotud toorainete tootmise ja kauplemise sõltumatut järelevalvet; palub komisjonil tõhustada nendes küsimustes tehtavaid jõupingutusi programmi „Euroopa horisont“ raames ja toetada sõltumatut järelevalvet tootjariikides ning nendevahelist parimate tavade ja omandatud kogemuste vahetamist, et parandada kasutusel olevaid meetodeid ja teabe detailsust;
8. toonitab teadusuuringute ja innovatsiooni esmatähtsat rolli, et suurendada säästva metsamajandamise ja metsandussektori panust metsade hävitamise probleemi ja kliimamuutuse vastu võitlemisel;
9. rõhutab hariduse ning kvalifitseeritud ja hea väljaõppega tööjõu tähtsust säästva metsamajandamise edukal rakendamisel; palub seetõttu komisjonil ja liikmesriikidel rakendada meetmeid ja kasutada olemasolevaid partnerlusi, et edendada selles valdkonnas parimate tavade vahetamist;
10. rõhutab vajadust võtta arvesse metsandussektori ja muude sektorite vahelisi seoseid, samuti digitaliseerimise ning teadusuuringutesse ja innovatsiooni investeerimise tähtsust, et seirata raadamist;
11. rõhutab valitsusväliste organisatsioonide, keskkonnaaktivistide, tööstusliitude ja rikkumisest teatajate panust võitluses raadamise, elurikkuse kadumise ja kasvuhoonegaaside heite suurenemisega päädiva ebaseadusliku metsaraide vastu;
12. juhib tähelepanu liidu metsapõhise tööstuse positiivsele rollile ülemaailmsete säästva metsamajandamise standardite edendamisel; on veendunud, et liidu metsandussektori tootmisharud, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad ning mikroettevõtjad peaksid etendama olulist rolli partnerriikidega peetavas dialoogis selle üle, kuidas terves väärtusahelas kestlikkust suurendada; märgib, et umbes 80 % ulatuses on üleilmse raadamise põhjustajaks põllumajandus, mistõttu on veendunud, et normide ja sertifitseerimiskavade väljatöötamisel tuleks silmas pidada just seda sektorit;
13. rõhutab vajadust uute normide ja sertifitseerimiskavade väljatöötamise asemel tõhustada juba olemasolevaid norme ja sertifitseerimiskavasid; märgib ühtlasi, et need normid ja sertifitseerimiskavad peavad olema kooskõlas Maailma Kaubandusorganisatsiooni eeskirjadega;
14. rõhutab, kui oluline on teha ELi metsade, metsandussektori ja selle väärtusahelate suhtes tõendus põhiseid otsuseid; tunnistab, et säästev ja aktiivne metsamajandamine on

tõhus viis metsade kahjustamise ja raadamise ärahoidmiseks ning bioloogilise mitmekesisuse säilitamiseks;

15. rõhutab, et tuleks välja töötada algatused väljaspool liitu esinevate probleemide lahendamiseks, keskendudes troopikale ja metsandussektorist väljapoole jäävatele teguritele, mille tulemuseks on jätkusuutmatud tavad metsades, raadamine ja metsade seisundi halvenemine;
  16. märgib, kui oluline on tagada, et raadamine kaasataks riigi tasandi poliitilistesse dialoogidesse, ning aidata partnerriikidel arendada ja rakendada metsanduse ja säästva metsanduse riiklikke raamistikke; rõhutab, et kõnealustes riiklikes raamistikes tuleks võtta arvesse nii riigisiseseid vajadusi kui ka ülemaailmseid kohustusi; rõhutab vajadust rakendada väikepõllumajandustootjate jaoks stimuleerimismehhanisme, et säilitada ja parandada ökosüsteemi ning säästva metsanduse ja põllumajanduse pakutavaid tooteid;
  17. rõhutab olulist vajadust parandada mehhanisme, mis aitaksid kindlaks teha siseturule lastava puitmaterjali allikat või päritolu;
  18. juhib tähelepanu asjaolule, et üksnes vabatahtlike meetmete ja kavadege ei suudeta metsade hävitamist ja metsade seisundi halvenemist peatada; peab sellega seoses võimalikuks vahendiks hoolsuskohustust käsitlevaid õigusakte, millega nähakse ette, et siseturule lastavatel metsa ohustavatel kaupadel on tarneahelad, mis ei tulene metsade hävitamisest ega muust tegevusest, millega rikutakse põlisrahvaste ja kohalike kogukondade, sealhulgas naiste keskkonna- ja inimõigusi, ega põhjusta metsade seisundi halvenemist ning looduslike ökosüsteemide muundamist või seisundi halvenemist kooskõlas rahvusvaheliste standardite ja kohustustega; kordab oma nõudmist, et komisjon esitaks sellega seoses liidu õigusraamistiku ettepaneku, mis põhineks hoolsuskohustusel ja mõjuhinnangul, keskendudes eelkõige VKEdele; rõhutab vajadust tagada, et uus õigusraamistik looks VKEdele võimalusi ega põhjustaks liigset halduskoormust;
- lisada oma resolutsiooni ettepaneku lissasse järgmised soovitusel:
19. palub komisjonil uurida Copernicuse satelliidisüsteemi tõhusamat kasutamist metsaseireks ning metsatulekahjude ja metsakahjustuste ennetamiseks, sealhulgas tulekahjude, metsakahjustuste, raadamise ja ökosüsteemi muutumise põhjuste seireks ja kindlakstegemiseks, kõikide liikmesriikide asjakohaste ametiasutuste juurdepääsu hõlbustamiseks ning VKEdele ja idufirmadele avatud andmete otseallika tagamiseks;
  20. kutsub komisjoni üles kaaluma varajase hoiatamise mehhanismi loomist, et teavitada tarbijaid, avaliku sektori asutusi ja ettevõtteid, kes hangivad tooraineid raadamise ohus olevatest piirkondadest.
  21. nõuab, et komisjon suurendaks koostööd nii avaliku kui ka erasektori kõigi sidusrühmadega, et tagada, et nad kohustuvad järgima metsa vastutustundliku majandamise põhimõtet, vastutustundlikke hanketavasid ja kestlikku tootmist;
  22. kutsub komisjoni üles suurendama koostöös liikmesriikidega jõupingutusi normide ja sertifitseerimissüsteemide tugevdamisel, mis aitavad raadamisvabu tooraineid tuvastada ja edendada;

23. kutsub komisjoni üles suurendama tarneahelate läbipaistvust, vähendama raadamise ohtu tööstusele ja tarbijatele ning võimaldama tööstusel ja tarbijatel anda omapoolne panus raadamisvabade tarneahelate loomisele;
24. innustab komisjoni tõhustama ELi tegevuskava FLEGT, pannes rõhku vabatahtlikele partnerluslepingutele kui olulistele kahepoolsetele kolmandate riikidega sõlmitavatele kaubanduslepingutele, ning integreerima tegevuskava uude ELi metsastrateegiasse, et ergutada kolmandaid riike raadamispoliitikast loobuma.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	28.5.2020						
Lõpphääletuse tulemus	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 100px;">+:</td> <td style="text-align: right;">48</td> </tr> <tr> <td>-:</td> <td style="text-align: right;">18</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">12</td> </tr> </table>	+:	48	-:	18	0:	12
+:	48						
-:	18						
0:	12						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	<p>François Alfonsi, Nicola Beer, François-Xavier Bellamy, Hildegard Bentele, Tom Berendsen, Vasile Blaga, Michael Bloss, Manuel Bompard, Paolo Borchia, Marc Botenga, Markus Buchheit, Klaus Buchner, Martin Buschmann, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Carlo Calenda, Andrea Caroppo, Maria da Graça Carvalho, Ignazio Corrao, Josianne Cutajar, Nicola Danti, Pilar del Castillo Vera, Martina Dlabajová, Christian Ehler, Valter Flego, Niels Fuglsang, Lina Gálvez Muñoz, Claudia Gamon, Jens Geier, Nicolás González Casares, Bart Groothuis, Christophe Grudler, András Gyürk, Henrike Hahn, Robert Hajšel, Ivo Hristov, Ivars Ijabs, Romana Jerković, Eva Kaili, Seán Kelly, Izabela-Helena Kloc, Łukasz Kohut, Zdzisław Krasnodębski, Andrius Kubilius, Miapetra Kumpula-Natri, Thierry Mariani, Marisa Matias, Eva Maydell, Georg Mayer, Joëlle Mélin, Iskra Mihaylova, Dan Nica, Angelika Niebler, Ville Niinistö, Aldo Patriciello, Mauri Pekkarinen, Mikuláš Peksa, Tsvetelina Penkova, Morten Petersen, Markus Pieper, Clara Ponsati Obiols, Sira Rego, Jérôme Rivière, Robert Roos, Sara Skyttedal, Maria Spyrali, Jessica Stegud, Beata Szydło, Grzegorz Tobiszowski, Patrizia Toia, Evžen Tošenovský, Marie Toussaint, Isabella Tovaglieri, Henna Virkkunen, Pernille Weiss, Carlos Zorrinho</p>						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Jutta Paulus, Edina Tóth						

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

48	+
PPE	François-Xavier Bellamy, Hildegard Bentele, Tom Berendsen, Vasile Blaga, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Maria Da Graça Carvalho, Pilar Del Castillo Vera, Christian Ehler, András Gyürk, Seán Kelly, Andrius Kubilius, Eva Maydell, Angelika Niebler, Aldo Patriciello, Markus Pieper, Sara Skyttedal, Maria Spyraiki, Edina Tóth, Henna Virkkunen, Pernille Weiss
Renew	Nicola Beer, Nicola Danti, Martina Dlabajová, Valter Flego, Claudia Gamon, Bart Groothuis, Christophe Grudler, Ivars Ijabs, Iskra Mihaylova, Mauri Pekkarinen, Morten Petersen
S&D	Carlo Calenda, Josianne Cutajar, Niels Fuglsang, Lina Gálvez Muñoz, Jens Geier, Nicolás González Casares, Robert Hajšel, Ivo Hristov, Romana Jerković, Eva Kaili, Łukasz Kohut, Miapetra Kumpula-Natri, Dan Nica, Tsvetelina Penkova, Patrizia Toia, Carlos Zorrinho

18	-
ECR	Robert Roos
GUE/NGL	Manuel Bompard, Marc Botenga, Marisa Matias, Sira Rego
ID	Thierry Mariani, Joëlle Mélin, Jérôme Rivière
NI	Martin Buschmann, Ignazio Corrao
Verts/ALE	François Alfonsi, Michael Bloss, Klaus Buchner, Henrike Hahn, Ville Niinistö, Jutta Paulus, Mikuláš Peksa, Marie Toussaint

12	0
ECR	Izabela-Helena Kloc, Zdzisław Krasnodębski, Jessica Stegrud, Beata Szydło, Grzegorz Tobiszowski, Evžen Tošenovský
ID	Paolo Borchia, Markus Buchheit, Andrea Caroppo, Georg Mayer, Isabella Tovaglieri
NI	Clara Ponsatí Obiols

Kasutatud tähised:

+ : poolt

– : vastu

0 : erapooletu

24.9.2020

PÕLLUMAJANDUSE JA MAAELU ARENGU KOMISJONI ARVAMUS

keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonile

soovitustega komisjonile ELi õigusraamistiku kohta ELi põhjustatava ülemaailmse raadamise peatamiseks ja tagasipööramiseks (2020/2006(INL))

Arvamuse koostaja: Martin Häusling

(Algatus – kodukorra artikkel 47)

ETTEPANEKUD

Põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon palub vastutaval keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. märgib, et liidus töötab sektoris otseselt vähemalt 500 000 inimest¹ ning kogu maailmas 13 miljonit inimest², ning et need tökohad asuvad peamiselt maapiirkondades;
2. märgib, et kliimamuutused ja tulekahjud panevad metsad kogu maailmas suure surve alla; tõstab esile asjaolu, et lisaks sellele, et metsad on eluliselt tähtsad elupaigad suurele, kuid kiiresti kahanevale arvule looma- ja taimeliikidele kogu maailmas, on nad ka olulised süsinikuvarud ja sidujad; märgib, et metsad kaitsevad mulda, reguleerivad hüdroloogilisi tsükleid ning sobivate tootmis- ja majandamistavade korral võivad metsad olla kestlikuks puiduallikaks; rõhutab seetõttu, et metsade säästev majandamine on metsade raadamise ja nende seisundi halvenemise peatamiseks keskse tähtsusega ning seetõttu tasub seda kolmandates riikides edendada;
3. märgib, et aastatel 1990–2015 vähenesid ülemaailmsed metsaalad 129 miljoni hektari võrra, peamiselt põllumajandusliku tootmise tõttu, ja kolmandik sellest toodangust läks ekspordiks; rõhutab, et soja, palmiõli ja kakao moodustavad 80 % liidu impordist raadatud piirkondadest; märgib, et kuigi maailmas jääb metsi vähemaks, siis Euroopa Liidus metsade, metsaistandike ja metsaalade pindala kasvab ning need hõlmavad üle 40% liidu territooriumist;
4. peab kahetsusväärseks, et ELi arvele tuleb 10 %³ ülemaailmsest raadamisest, eelkõige seetõttu, et liit sõltub impordist – palmiõli biokütusteks ja toiduaineteks, soja

¹ Eurostati metsamajanduse andmebaas <https://ec.europa.eu/eurostat/web/forestry/data/database>

² <http://www.fao.org/rural-employment/agricultural-sub-sectors/forestry/en>

³ <https://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf>

loomasöödaks, liha, kakao, mais, puit jne;

5. kutsub komisjoni üles lisama oma seadusandlikesse ettepanekutesse määratlused metsade raadamise ja ökosüsteemide seisundi halvenemise peatamise kohta, mis peaks eelkõige keskenduma metsade raadamise peamistele põhjustele, sealhulgas sellistele kaupadele nagu palmiõli, soja, liha, mais, kautšuk, kakao, samuti puidu kasutamisele paberi tootmiseks ja kütteks; rõhutab, et komisjon peaks seega pöörama erilist tähelepanu seotud inimõiguste rikkumistele ning põlisrahvaste ja kohalike kogukondade õigustele;
6. märgib samuti, et elupaikade muutmisel ja hävitamisel ning looduslike metsaalade kahanemisel on tõsised tagajärjed inimeste ja loomade tervisele kogu maailmas, samuti mõju bioloogilisele mitmekesisusele, eelkõige seoses zoonooside (viimase 30 aasta jooksul 50 pandeemiat) sagenemisega, millest viimatine on COVID-19 pandeemia;
7. märgib, et liidu tasandil peegeldab mõne liikmesriigi poliitika metsade ja nende majandamise killustatud ja eraldatud raamistikku, mistõttu on jätkusuutlikkuse edendamiseks vaja paremat koordineerimist;
8. väljendab heameelt ka liidu koordineeritud tegevuse üle ülemaailmse raadamise ning metsade kahjustamise ja ülekasutamise vastu ning kutsub liitu üles rakendama Pariisi kliimakokkuleppe, kestliku arengu eesmärkide ja bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni raames sätteid, mille eesmärk on kaitsta metsi ja loodusvarasid;
9. nõuab, et liit võtaks metsade kaitsmisel ning loodusvarade säästva kasutamise ja bioressursipõhise tootmise edendamisel rahvusvaheliselt tugeva juhtrolli; tunnistab, et see on vajalik ELi biomajanduse strateegia eesmärkide saavutamiseks, mis nõuab ka metsade raadamise peatamist, ning on samal ajal kooskõlas Euroopa roheline kokkuleppe ja ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegiaga;
10. nõuab paremat valitsemist ja usaldusväärseid institutsioone metsade jätkusuutlikuks kaitseks ja majandamiseks sellega, et töötatakse välja tõhusad kontrolli- ja karistusmehhanismid, sealhulgas korruptsiooni ja ebaseadusliku metsaraie vastu;
11. tunneb seetõttu heameelt komisjoni meetmete üle, mis käsitlevad bioloogilist mitmekesisust ja kliimat seoses metsadega, mis on üliolulised ülemaailmsed süsiniku sidujad ja bioloogilise mitmekesisuse hoidlad; kutsub komisjoni üles järgima liidu rahvusvahelisi kohustusi ning ülemaailmseid kliima- ja bioloogilise mitmekesisuse eesmarke ja kestliku arengu eesmarke ning reguleerima selliste toodete impordi liitu, mille tootmisega kaasneb suur metsade raadamise oht ja mis on toodetud raadatud aladel, sh põllumajandustooted, ning edendama seeläbi kestlikku toidutootmist ja -tarbimist;
12. nõuab, et võetaks vastu siduv liidu õigusakt, mis oleks sotsiaal-majanduslike struktuuride suhtes tundlik, kuid tagaks samal ajal, et liitu imporditavate ja liidus tarnitavate toodete tarneahelad ei hõlma raadamist ja ökosüsteemide seisundi halvenemist või ümberkujundamist ega inimõiguste rikkumist, ning et sealhulgas ei rikutaks ka selliste põlisrahvaste ja kohalike kogukondade õigusi, kes sõltuvad elatise hankimisel metsadest, sh naiste ning keskkonna- ja inimõiguste kaitsjate õigusi;

13. nõuab, et Euroopa roheline kokkuleppe raames seataks eesmärgiks kaotada metsade raadamine liidus hiljemalt 2030. aastaks; nõuab, et kõigi raadamist põhjustavate toodete toomine liitu müügiks siseturul oleks keelatud;
14. nõuab seetõttu, et liidu õigusaktidega kehtestataks hoolsuskohustus kõigile ettevõtjatele, sealhulgas rahastajatele, kes lasevad liidu turule metsa- ja ökosüsteemiriskiga kaupu või tuletisinstrumente, kuna nii saab kaitsta põlisrahvaste ja kohalike kogukondade traditsioonilisi omandiõigusi;
15. nõuab, et liidu õigusaktid hoolsuskohustuse kohta põhineksid tugeval ja tõhusal täitmise tagamise mehhanismil ning sisaldaks nõuete täitmata jätmise eest mõjusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi, kui see on asjakohane ja vajalik;
16. rõhutab, et palju toiduainete tarneahelas tegutsevad liidu ettevõtjad on VKEd, ning nõuab seetõttu VKEdele soodsat rakendamist, mis piiraks halduskoormuse vältimatu miinimumini; on seisukohal, et ettevõtetele tuleks kohaldada hoiatamise mehhanismi, et hoiatada ettevõtteid, kui nad impordivad aladelt, kus esineb raadamise oht;
17. nõuab, et valitsused, ettevõtjad, tootjad ja kodanikuühiskond teeksid tihedat koostööd, et toetada erasektori projekte poliitiliste ja õiguslike raamtingimuste kaudu;
18. nõuab vastastikuse abi osutamist kahjustavate sündmuste korral teadusuuringute ja vahetuse kaudu, et leida geograafilistele tingimustele kohandatud meetmed, mis võivad kaitsta ulatuslike tulekahjude eest või takistada kahjurite levikut;
19. rõhutab, et metsastamine võib anda olulise panuse metsade hävitamisest tulenevate probleemide lahendamisse, kuigi see saab neid ainult osaliselt kompenseerida; rõhutab tungivat vajadust kaitsta eelkõige ürgmetsi kogu maailmas, kuna metsastamine või uued istutatud metsad ei saa asendada või pakkuda sama bioloogilise mitmekesisuse taset, süsinikdioksiidi sidumist, mullakaitset ega muid ökosüsteemi teenuseid ja funktsioone kui ürgmetsad;
20. seepärast julgustab tungivalt viima ellu puude ja metsade istutamise ning taastutamise projekte, eelkõige kohalikke ja loodussõbralikke liike kasutades, võttes arvesse kliimamuutusi, eriti seal, kus ürgmets on hävitatud; märgib, et tõhus, säästev ja asjakohaselt majandatud metsastamine lisaks metsade kaitsele ja taastamisele võib aidata suurendada süsiniku sidumist, täiendada põllumajandust ja suurendada bioloogilist mitmekesisust, samas kui nende säästev majandamine võib vähendada metsatulekahjude ohtu ja ulatust; rõhutab ka veekoguäärsete metsade olulist rolli jõekallaste stabiliseerimisel, vähendades seeläbi üleujutusrisiki, parandades vee kvaliteeti, filtreerides äravoolu külgnvalt maalt ja reguleerides vee temperatuuri, tuues seega kasu bioloogilisele mitmekesisusele;
21. tunneb heameelt meetmete üle, mille eesmärk on kohandada metsaistandikke kliimamuutustega; väljendab heameelt, et paljudes riikides on juba soovitatud ja viiakse ellu vastupidavate kohalike puuliikide arvu suurendamist tervetes ja bioloogiliselt mitmekesistes metsades;
22. rõhutab agrometsanduse rolli, kus puud kasvavad põllumajanduskultuuridega samal maa-alal ning millega suurendatakse üldist tootlikkust, tekitatakse rohkem biomassi,

säilitatakse ja taastatakse pinnast, piiratakse metsatulekahjude levikut ning pakutakse väärtuslikke ökosüsteemi teenuseid; tuletab meelde, et metsad ja agrometsandus on üleilmse toiduga kindlustatuse jaoks olulise tähtsusega ning paljude väikepõllumajandustootjate ja kogukondade jaoks tähtsaim sissetulekuallikas; rõhutab, et metsakaitse ja metsa taastamine aitab kaasa inimeste elamistingimuste parandamisele maapiirkondades;

23. rõhutab, kui oluline on õpetada liidus ja kolmandates riikides metsa, istandike ja agrometsanduse säästvat majandamist (sh ühtne taimestik); on seisukohal, et need on olulised tegurid bioloogilise mitmekesisuse ning agrometsandusega tegelevate põllumajandustootjate ja metsakogukondade sissetuleku tagamisel;
24. märgib, et kuigi vabatahtlikest kavadest on kasu, et peatada ülemaailmne raadamine väljaspool liitu, ning need võivad aidata suunata avalikku arvamust metsade hävitamist soodustavate kaupade ja teenuste tarbimise vastu, ei ole vabatahtlikud meetmed üksi siiani peatanud ei raadamist ega ka liidu panust ülemaailmsesse raadamisse seoses raadamisohus kaupade ja teenuste liitu importimisega; usub, et üleilmse raadamise vastu võitlemiseks tuleks siduvad õigusaktid kombineerida mitteseadusandlike algatustega, näiteks koostööga kolmandate riikidega;
25. nõuab seetõttu, et loodaks raadamisvaba märgisega sertifitseerimissüsteem, mis suurendaks tarneahela läbipaistvust liidus ja võimaldaks reklaamida tooteid, mille tootmine ei ole seotud raadamise, tuginedes olemasolevatele lähenemisviisidele ja raadamisvaba tarneahela selgele määratlusele;
26. kutsub ELi üles edendama raadamisvabasid tarneahelaid ja paremat lisandväärtust, võttes arvesse inimõigusi, tööõigusi ja maakasutusõigust, ning toiduga kindlustatust ja õiglast tulu;
27. märgib, et valitsustel on vastutus metsade hävitamise ja ökosüsteemi ümberkujundamisega võitlemisel, mida ei saa välised sidusrühmad üksi teha; rõhutab seega liidu ja liikmesriikide kaasava partnerluse olulisust kolmandate riikidega, tugevdamaks maade kestlikku majandamist, säästvat põllumajandust ja head valitsemistava, eriti maa- ja metsaomandiga seotud õiguste mõttes;
28. nõuab, et tugevdataks ülemaailmset koostööd, et jagada paremini teadmisi ja kogemusi, kuidas multifunktsionaalseid metsi kestlikumalt majandada;
29. usub, et raadamise, metsade seisundi halvenemise ja maailma metsaga kaetuse kestliku suurendamise teemalise mitme sidusrühma ja liikmesriikide vahelise dialoogiplatvormi loomine võib sellist hoolsuskohustusel põhinevat õigusraamistikku oluliselt täiendada ja aidata kõigil sidusrühmadel nende küsimustega tegeleda; nõuab, et rahvusvahelised osalejad saaksid seda platvormi aktiivselt kasutada;
30. kutsub seetõttu ELi üles arendama metsade kaitseks rahvusvahelisi liite kolmandate riikidega, järgides usaldusväärset poliitikat, mille eesmärk on metsade raadamise kaotamine, integreeritud maaplaneerimine, maaomandi läbipaistvus ja metsa põllumajandusmaaks muutmise vältimine; nõuab seetõttu, et üleilmsete metsakaitsekokkulepete raames tagataks rahvusvaheline rahastamine tihedas koostöös Euroopa riikide valitsuste ja rahvusvaheliste osalejatega;

31. toetab regulaarset teabevahetust kolmandate riikidega, et edendada säästvalt majandatud metsast pärit puidu ja sellest saadud toodete tarbimist ning nendega kauplemist;
32. peab oluliseks jälgitavust ja läbipaistvust tagamaks, et siseturul saaks müüa ainult kehtlikult toodetud tooteid, mille kohta on teada, et nende tootmiseks ei ole toimunud raadamist, ökosüsteemi muundamist ja halvenemist ega inimõiguste rikkumisi; leiab, et täiendavaks, kuid oluline esimene samm võiks olla laialdaselt tunnustatud raadamisvaba märgisega sertifitseerimissüsteem liitu imporditavate põllumajandus- ja metsandustoodete jaoks; see suurendaks tarneahela läbipaistvust liidus, kajastades eelkõige nende kasvatamisest, töötlemisest ja transpordist tulenevat mõju keskkonnale ja inimõigustele; on seisukohal, et säästva puidutootmise kohustuslik märgistamine võib tagada teadlike tarbijavalikute tegemise ja edendada säästvate toodete tarbimist;
33. palub komisjonil hinnata ja avaldada, kui suur on puidusektori ja raadamisohus piirkondadest kaupu importivate kaubandusorganisatsioonide metsade hävitamise jalajälg, et suurendada rahvusvaheliste tarneahelate läbipaistvust ja arusaamist nendest ning soodustada kestlike puidu kasutusviiside rakendamist;
34. nõuab, et riigihanke-eeskirjadesse integreeritaks võimalike tarnijate hoolsuskohustus koos raadamisest saadud importtoodete ostmise keeluga; märgib, et selline kontrollisüsteem toob lisakasu pettuse, korrupsiooni ja kartellide vastases võitluses, raskendades samal ajal ebaseadusliku metsaraiega seotud logistilisi toiminguid;
35. juhib tähelepanu sellele, et hinnadumpingu vältimiseks ja puidu säästva kasutamise tagamiseks, dumpinguhindadel põhinevate kahepoolsete lepingute leviku tõkestamiseks ning täiendava metsaraie käivitamise vältimiseks tuleks kaaluda parandusmeetmeid, sealhulgas ühise puiduoksjoni süsteemi loomist, et võimaldada jälgida materjali päritolu ning võtta hinnas arvesse kliima, bioloogilise mitmekesisuse ja inimõigustega seotud küsimusi;
36. on seisukohal, et kolmandatest riikidest pärit impordi transpordi tekitatud süsiniku jalajälje minimeerimiseks ning jätkusuutliku kohaliku tootmise ja töökohtade loomise stimuleerimiseks peaks liit julgustama säästva kohaliku päritoluga puidu, raietoodete või metsa biomassi kasutamist;
37. nõuab, et töötataks välja kogu maailma metsade jätkusuutlikku tulevikku käsitlev lähenemisviis, mis ühendaks nii majanduslikud kui ka keskkondlikud huvid, kuna paljude riikide jaoks on puistu oluline ressurss ja nad ei ole nõus sellest vabatahtlikult loobuma;
38. rõhutab, et oluline on säästva toitumise edendamine, milleks tuleks suurendada tarbijate teadlikkust tarbimisharjumuste mõjust ja pakkuda teavet tervislikuma ja väiksema keskkonnamõjuga toitumise kohta;
39. tuletab meelde, et metsaraadamise tulemusena saadud põllumajandussaaduste massiline importimine liitu ei tohiks minna vastuollu inimõigustega ja raadamise lõpetamisega seotud liidu kohustustega; on seisukohal, et liidu eeskirjade järgimine koos kohustuste täitmata jätmisel rakenduvate kaitseklauslitega peaks olema kõigi liidu kaubanduslääbirääkimiste vajalik eeltingimus; nõuab kõigisse kaubanduslepingutesse (lisaks toiduohutuse ja loomade heaolu normidele) raadamist käsitlevate siduvate ja

jõustatavate keskkonna- ja sotsiaalõigusnormide lisamist, et kaitsta maailma metsi, looduslikke ökosüsteeme ja inimõigusi, eelkõige kogukondade omandiõigusi; palub komisjonil jätkata kehtivate vabakaubanduslepingute tähelepanelikku jälgimist ja jõustamist nende normide alusel;

40. kutsub komisjoni üles tegutsema vastavalt oma teatise „Roheline kokkulepe“ väljakuulutatud kahjustamisest hoidumise põhimõttele ning tegema kehtivate vabakaubanduslepingute ajakohastamiseks ettepanekuid tuvastatud kahjulike mõjude piiramiseks; nõuab, et kaubanduspartnerite suhtes kohaldataks siduvaid ja jõustatavaid sätteid ja stiimuleid, mis tagaksid, et ei impordita raadamise või inimõiguste rikkumise teel saadud tooteid; peab ülimalt kahetsusväärseks, et sellised sätted ei ole täielikult lisatud ELi ja Mercosuri vahelisse lepingumenetlusse, ning nõuab kaubanduslepingute ja käimasolevate läbirääkimiste põhjalikku täiendamist selliste sätetega;
41. järgnevalt nõuab, et vastavalt liidu kohustustele kliima, elurikkuse, raadamise lõpetamise ja inimõiguste valdkonnas tuleb alustada või taasalustada läbirääkimisi nende vabakaubanduslepingute üle, mis veel selliseid sätteid ei sisalda;
42. rõhutab, et edaspidi tuleks komisjoni mõjuhinnangutes süstemaatiliselt arvesse võtta kaubanduslepingute mõju metsadele ning kaubandusläbirääkimiste tingimuste ja läbirääkimisvõituste määratlemisel tuleks võtta arvesse eelhindamiste tulemusi; on seisukohal, et Pariisi kokkuleppe järgimine peaks olema siduv tingimus kõigis kolmandate riikidega sõlmitavates kaubanduslepingutes;
43. kutsub komisjoni üles tegema kindlaks põllumajandustootjatele mõeldud stimuleerimismehhanisme, et parandada jätkusuutlike põllumajandus- ja metsandustoodete pakkumist ning samal ajal säilitada ja tugevdada ökosüsteeme;
44. kutsub liitu üles vähendama sõltuvust metsi ja ökosüsteeme ohustava toorme impordist; märgib, et raadatud aladelt pärinevad sojatooted, mida liidus kasutatakse loomasöödana, põhjustavad suure osa üleilmsest metsaraadamisest ja sellega seotud heitkogustest ning nende arvele langeb ligi pool liidu impordiga seotud metsaraadamisest⁴;
45. kutsub lisaks komisjoni ja liikmesriike üles edendama kohapeal toodetud taimseid valkaineid, rohumaadel karjatamist ning seaduslikku ja kestlikult toodetud sööta, rakendades selleks liidu valgurikaste kultuuride kava, soodustades innovatsiooni ning jõustades poliitikat, mis viib liidu loomakasvatustoodangu vastavusse liidu kasutatavate maaressurssidega; soovib lisaks liidul ja liikmesriikidel hinnata oma kodumaise tootmise potentsiaali ja kavandada meetmeid, mille eesmärk on rahuldada igati liidu tarbimisvajadused ja aidata vähendada sõltuvust impordist;
46. toetab 2030. aastaks nende toormaterjalide kasutamise lõpetamist, mis soodustavad metsaraadamist biokütuste tootmiseks; märgib lisaks, et palmiõli kasutatakse reas valdkondades, sealhulgas toiduainetööstuses; väljendab muret tarbijate petmise pärast, näiteks palmiõli kasutamise pärast piimaasendajates;
47. palub seepärast, et komisjon edendaks vastutustundlikke põllumajandusliku toidu ja sööda tarbimise mustreid, mis vähendavad veelgi liidu keskkonnajalajälge ja sõltuvust

---

⁴ <http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf> lk 23–24.

tootmisega seotud metsaraadamisest;

48. rõhutab ka vajadust tugevdada ja toetada lühemaid tarneahelaid ning suurendada valgurikaste ja muude kultuuride kohapealset tootmist, et soodustada liidu ja selle partnerriikide sõltumatust toiduainetega varustamisel; soovib lisada need küsimused COVID-19 kriisist taastumise kavasse;
49. toetab uute ÜPP strateegiakavade kohaselt lämmastikku siduvate ning kaunvilja- ja valgurikaste kultuuride edendamist viljavahelduse, tingimuslikkuse, ökoskeemide, maaelu arengu põllumajandus- ja keskkonnameetmete, uute sektoripõhiste sekkumiste ja tootmiskohustusega seotud toetuse kaudu, et suurendada liidu omavarustatust valgurikaste kultuuridega ja samal ajal aidata saavutada bioloogilise mitmekesisuse ja strateegia „talust toidulauale“ eesmärgi; märgib ühtlasi, et loomakasvatusfarmide tulu ja tasuvus tuleks siduda tootmismahutusega, mis on võimalikud loomade karjamaal pidamise või söödakultuuride omatoodangu puhul; nõuab, et rohkem uuritaks ja edendataks uuenduslikke tootmissüsteeme ja -viise, mis võimaldavad vähendada kulusid ja sisseostetud tootmissisendeid (näiteks sellised söödapõhised karjatamisviisid nagu vahelduv karjatamine), ka juhul, kui nende toodangumahud võivad olla väiksemad;
50. märgib, et Euroopa Parlament on alates 2015. aasta detsembrist vastu võtnud 40 vastuväidet geneetiliselt muundatud toidu ja sööda impordile, millest 11 puudutasid geneetiliselt muundatud soja impordi; tuleb meelde, et üks põhjuseid selle impordi vastu seista oli maaharimisest põhjustatud metsaraadamine sellistes riikides nagu Brasiilia ja Argentina, kus soja on selle pestitsiididega töötlemise eesmärgil pea täielikult geneetiliselt muundatud; märgib, et hiljutises, Euroopa eri teadlaste poolt läbi viidud ja eksperthinnangu läbinud teadusuuringus leiti, et liidul on Brasiiliast imporditud soja tõttu maailma kõige suurem süsinikujalajalg – 13,8% suurem kui suurimal soja importijal Hiinal, kuna ELi puhul on metsaraadamisest tingitud heitkogused suuremad⁵; märgib ühtlasi, et komisjoni arvamuse kohaselt on soja olnud ajalooliselt suurim liidu-poolse üleilmse metsaraadamise ja sellega seotud heitkoguste põhjustaja – selle arvele langeb ligi pool kogu liidu impordiga seotud metsaraadamisest⁶;
51. kutsub üles looma sidusat poliitikaraamistikku, mis hõlmaks hiljuti avaldatud Euroopa roheline kokkuleppe „talust taldrikule“ ja bioloogilise mitmekesisuse strateegiaid, ELi biomajanduse strateegiat ning komisjoni 28. novembri 2018. aasta teatist „Puhas planeet kõigi jaoks – Euroopa pikaajaline strateegiline visioon jõukast, nüüdisaegsest, konkurentsivõimelisest ja kliimanetraalsest majandusest“, mis põhineb olemasolevatel süsteemidel, näiteks metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahalduse ja

⁵ Viide: Escobar, N., Tizado, E.J., zu Ermgassen, E.K., Löfgren, P., Börner, J., & Godar, J. (2020). Spatially-explicit footprints of agricultural commodities: Mapping carbon emissions embodied in Brazil's soy exports. (Põllumajanduslike toorainete ruumilised jalajäljed. Brasiilia sojaekspordist tingitud CO₂-heite kaardistamine.) *Global Environmental Change*, 62, 102067

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0959378019308623>)

⁶ Viide: Komisjoni tehniline aruanne 2013-063 „The impact of EU consumption on deforestation: Comprehensive analysis of the impact of EU consumption on deforestation“ (ELi tarbimise mõju metsade raadamisele. ELi tarbimisest metsaraadamisele tuleneva mõju terviklik analüüs). Euroopa Komisjoni ja keskkonna peadirektoraadi rahastatud uuring, mille viisid läbi VITO, IIASA, HIVA ja IUCN NL, <http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf>, lk 23–24.

- puidukaubanduse (FLEGT) tegevuskaval; nõuab seepärast, et FLEGTis tuleb tagada kõigi mõjutatud õiguste omajate, sealhulgas põlisrahvaste ja kohalike kogukondade ning eelkõige naiste ning keskkonna- ja inimõigusaktivistide osalemine;
52. nõuab metsi käsitlevate õigusaktide ning puidu ja puittoodete ekspordisätete rakendamist ja täiustamist, näiteks jõustatavate kestlikkuskriteeriumite abil;
  53. nõuab liidusisest terviklikumat lähenemisviisi, kus liit pakub kohalikele omavalitsustele metsastamise ja kestlike majandamisviiside jaoks otsetoetust; nõuab eelkõige liidu jõulisemat rolli kohalike ja piirkondlike omavalitsuste abistamisel kehtivate metsakaitse õigusnormide jõustamisel;
  54. nõuab liidu sise- ja välistegevuse järjepidevust ja sidusust; tuletab meelde Euroopa Keskkonnaameti aruannet⁷, milles märgitakse, et liit ei suuda ilmselt paljusid oma 2020. aastaks võetud keskkonnanäidiseid täita, ning rõhutatakse, et ka Euroopa metsad on surve all, muu hulgas kõrgete raiemäärade, saastamise, kliimamuutuste ja invasiivsete võõrliikide tõttu; nõuab seepärast kogu liidus puidumääruse ning Natura 2000 direktiivide jõulist rakendamist ja jõustamist ja selleks muu hulgas õigeaegselt rikkumismenetluste algatamist;
  55. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kooskõlas liidu uue metsa- ja bioloogilise mitmekesisuse strateegiaga edendama metsade kestlikku majandamist, mis tagaks, et ambitsioonikaid meetmeid metsade ja teiste looduslike ökosüsteemide kaitsmiseks ja taastamiseks rakendatakse nii liidu kui ka maailma metsade suhtes; on eelkõige veendunud vajaduses vähendada vaesusest tingitud puitbiomassi küttematerjalina kasutamist, sealhulgas puhaste alternatiivide toetamise kaudu;
  56. märgib, et liidus tarbitakse jätkusuutmatutes kogustes tooraineid, sealhulgas fossiilkütuseid, ning nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid võtaksid täielikult arvesse põllumajanduslikult toodetavate biokütuste mõju maakasutuse muutusele ja metsade hävitamisele kogu maailmas; rõhutab, et toorme kestlikku kasutamist liidus saaks oluliselt parandada bioloogilise ringmajanduse abil, ning vaja on meetmeid, et vähendada sõltuvust impordist, millega kaasneb metsade hävitamise oht; märgib, et ressursitõhus kasutushierarhia on eriti oluline metsade CO₂ sidumise ja bioloogilise mitmekesisuse funktsioonide kaitsmiseks; on seisukohal, et puidu laialdane põletamine kütteks ei ole kliimakaitse, CO₂ sidumise ja tõhusa ringmajandusliku ressursikasutuse seisukohalt õigustatud;
  57. on seisukohal, et kui tahetakse vältida otsest ja kaudset maakasutuse muutust, sealhulgas metsade hävitamist, peavad biokütuste ulatusliku kasutamise liidus kaasnema piisavad kestlikkuse kriteeriumid; märgib lisaks, et praeguste kriteeriumite puhul ei võeta piisavalt arvesse biokütuste tootmisel kasutatud fossiilset toorainet; nõuab seetõttu läbivaadatud taastuvenergia direktiivi käimasoleva rakendamise käigus selle mõju ning sealhulgas bioenergia säästlikkuskriteeriumite tulemuslikkuse jälgimist ja hindamist; juhib tähelepanu kohalike tarneahelate tähtsusele pikaajalise kestlikkuse saavutamisel;
  58. rõhutab, et metsade ja metsaistanduste pind liidus küll kasvab, kuid bioenergia koos

---

⁷ Euroopa Keskkonnaamet (2020). Euroopa keskkonna seisund ja väljavaated 2020. aastal.

puidu biokütusena kasutamise seab maailma metsad surve alla; märgib seetõttu vajadust säilitada kogu maailmas kindlaksmääratud looduskaitsealad; rõhutab, et liidu tarbimise täieliku kestlikkuse tagamiseks peaks liit edendama üksnes säästvalt majandatavaid metsi ja kestlikku maakasutust; kutsub komisjoni üles kriitiliselt hindama puitkütuste kestlikuks tootmiseks ja kasutamiseks võetavaid meetmeid, pidades muu hulgas silmas Euroopa Liidu suuremahulist puidugraanulite importi, ning püüdma vähendada selle impordi ohtlikkust kolmandate riikide metsadele;

59. toetab eesmärki loobuda 2030. aastaks metsade hävitamist soodustatavate biokütuste tootmiseks kasutatavatest toorainetest; seda silmas pidades palub komisjonil vaadata 2021. aastaks üle komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/807⁸ asjakohased aspektid ja muuta seda viivitamata teadusandmete põhjal ja põhjaliku mõjuhindangu põhjal ning vastavuses ettevaatuspõhimõttega, et tagada kõikide suure maakasutuse kaudse muutuse riskiga biokütuste, sealhulgas palmi- ja sojaõli kasutamise järkjärguline lõpetamine ning täita liidu kohustust peatada üleilmne bioloogilise mitmekesisuse kadumine ja pöörata see tõusule;
60. rõhutab, kui tähtis on siduda Euroopa roheline kokkuleppe poliitika metsaraadamist käivitavate stiimulitega, milleks tuleb käsitleda metsaraadamise keskkonna-, sotsiaalset ja inimõiguste avalduvat mõju, et kujundada pikaajaline nägemus kliimaneutraalsest majandusest;
61. rõhutab, kui oluline on satelliidiandmetel põhinev ühtne ja vaba vaatlussüsteem, mis suhtleb ja teeb koostööd rahvusvaheliste partnerite ja organitega, näiteks ÜROga, et jälgida ülemaailmselt raadamist, metsade seisundi halvenemist ja muutusi maailma metsakattes, mis võimaldaks liikmesriikidel ja teistel sidusrühmadel ja kodanikel reaalselt märgata raadamist ja elupaikade muutmist, eelkõige kaitsealadel, ning jälgida metsakatte seisundit;
62. soovib näiteks ulatuslikumalt kasutada Copernicuse satelliitsüsteemi, et jälgida üleilmselt (nii liidu piires kui ka väljaspool) metsapõlenguid, metsakahjustusi, maalihkeid ja mullaerosiooni ning metsade ja savannide ökosüsteemi/elupaikade ümberkujundamist; märgib, et seda tuleks teha paralleelselt teiste järelevalve vahenditega, et tuvastada seotud inimõiguste ja maavaldusõiguse rikkumisi ning rakendada õigeaegseid ja asjakohaseid meetmeid, sealhulgas tegeleda rikkumiste põhjustega;
63. kutsub üles looma varajase hoiatamise mehhanisme, et teavitada avaliku sektori asutusi, ettevõtteid, sealhulgas kolmandate isikute süsteeme, ja tarbijaid kaupadest, mis on pärit ökosüsteemide ümberkujundamise ning metsade ja savannide seisundi halvenemise ohuga piirkondadest ja piirkondadest, kus on rikutud inimõigusi, ning aitama neid probleeme lahendada tihedama dialoogi ja andmevahetuse kaudu asjaomaste kolmandate riikidega;

---

⁸ Komisjoni 13. märtsi 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/807, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2018/2001 selliste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga lähteainete kindlaksmääramise osas, mille tootmise ala on märkimisväärselt laienenud suure süsinikuvaruga maale, ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimise osas (ELT L 133, 21.5.2019, lk 1).

64. väljendab heameelt komisjoni strateegiat „talust taldrikule“ käsitlevas teatises tehtud ettepaneku üle luua metsade hävitamise seirekeskus; peab aga vajalikuks, et samaaegselt esitataks iga kahe aasta tagant Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruanne ülemaailmse metsaraadamise kohta, võttes aluseks ÜRO FAO maailma metsavarude hindamise aruande⁹ ja algatuse Global Forest Watch¹⁰ tootmetootmise seireandmed, et võtta liidu tasandil vajalikke meetmeid kolmandate riikidega tehtava koostöö tõhustamiseks ja kaubanduspiirangute kaitsmiseks;
65. tuletab meelde, et põllumajandustegevuse kestlik intensiivistamine ja plaanijärgne maakasutus ja maahaldus on paljude väikeste põllumajandustootjate jaoks hädavajalik;
66. nõuab tugevat rahalist toetust ja stimuleerimisprogramme meetmete jaoks, mis on mõeldud halvenenud seisundis ja põllumajandustegevuseks sobimatu maa metsastamiseks.

---

⁹ <http://www.fao.org/forest-resources-assessment/en/>

¹⁰ <https://www.wri.org/resources/maps/global-forest-watch-commodities>

**TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA
NÕUANDVAS KOMISJONIS**

Vastuvõtmise kuupäev	22.9.2020
Lõpphääletuse tulemus	+ : 38 - : 1 0 : 9
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoş Benea, Benoît Bîteau, Mara Bizzotto, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Angelo Ciocca, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Cristian Ghinea, Dino Giarrusso, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Chris MacManus, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno, Maxette Pirbakas, Eugenia Rodríguez Palop, Bronis Ropè, Bert-Jan Ruissen, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Veronika Vrecionová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Claude Gruffat, Christine Schneider, Michaela Šojdrová, Marc Tarabella

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

38	+
ECR	Mazaly Aguilar, Krzysztof Jurgiel, Veronika Vrecionová
GUE/NGL	Luke Ming Flanagan, Chris MacManus, Eugenia Rodríguez Palop
ID	Ivan David
NI	Dino Giarrusso
PPE	Álvaro Amaro, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Marlene Mortler, Christine Schneider, Annie Schreijer-Pierik, Juan Ignacio Zoido Álvarez, Michaela Šojdrová
RENEW	Asger Christensen, Jérémy Decerle, Cristian Ghinea, Martin Hlaváček, Ulrike Müller
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoş Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno, Marc Tarabella
VERTS/ALE	Benoît Biteau, Claude Gruffat, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Bronis Ropé

1	-
PPE	Simone Schmiedtbauer

9	0
ECR	Bert-Jan Ruissen
ID	Mara Bizzotto, Angelo Ciocca, Gilles Lebreton, Maxette Pirbakas
PPE	Herbert Dorfmann, Petri Sarvamaa
RENEW	Atidzhe Alieva-Veli, Elsi Katainen

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	1.10.2020						
Lõpphääletuse tulemus	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 10%;">+:</td> <td style="text-align: right;">45</td> </tr> <tr> <td>-:</td> <td style="text-align: right;">11</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">25</td> </tr> </table>	+:	45	-:	11	0:	25
+:	45						
-:	11						
0:	25						
Lõpphääletuse tulemus	<p>Nikos Androulakis, Bartosz Arłukowicz, Margrete Auken, Simona Baldassarre, Marek Paweł Balt, Traian Băsescu, Aurelia Beigneux, Monika Beňová, Sergio Berlato, Alexander Bernhuber, Malin Björk, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Nathalie Colin-Oesterlé, Miriam Dalli, Esther de Lange, Marco Dreosto, Bas Eickhout, Eleonora Evi, Agnès Evren, Fredrick Federley, Pietro Fiocchi, Catherine Griset, Jytte Guteland, Teuvo Hakkarainen, Martin Hojsík, Pär Holmgren, Jan Huitema, Yannick Jadot, Adam Jarubas, Petros Kokkalis, Athanasios Konstantinou, Ewa Kopacz, Joanna Kopcińska, Ryszard Antoni Legutko, Peter Liese, Sylvia Limmer, Javi López, César Luena, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Joëlle Mélin, Tilly Metz, Silvia Modig, Dolors Montserrat, Alessandra Moretti, Dan-Ștefan Motreanu, Ville Niinistö, Ljudmila Novak, Grace O’Sullivan, Jutta Paulus, Stanislav Polčák, Jessica Polfjärd, Luisa Regimenti, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Sándor Rónai, Rob Rooken, Silvia Sardone, Christine Schneider, Günther Sidl, Ivan Vilibor Sinčić, Linea Sjøgaard-Lidell, Nicolae Ștefănuță, Nils Torvalds, Edina Tóth, Véronique Trillet-Lenoir, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Mick Wallace, Pernille Weiss, Michal Wiezik, Tiemo Wölken, Anna Zalewska</p>						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Hildegard Bentele, Kateřina Konečná, Ulrike Müller						

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

45	+
EPP	Michal WIEZIK
S&D	Nikos ANDROULAKIS, Marek Paweł BALT, Monika BEŇOVÁ, Simona BONAFÈ, Delara BURKHARDT, Sara CERDAS, Mohammed CHAHIM, Tudor CIUHODARU, Miriam DALLI, Jytte GUTELAND, Javi LÓPEZ, César LUENA, Alessandra MORETTI, Sándor RÓNAI, Günther SIDL, Petar VITANOV, Tiemo WÖLKEN
RENEW	Pascal CANFIN, Fredrick FEDERLEY, Martin HOJSÍK, Jan HUITEMA, Ulrike MÜLLER, Frédérique RIES, María Soraya RODRÍGUEZ RAMOS, Nicolae ȘTEFĂNUȚĂ, Linea SØGAARD-LIDELL, Nils TORVALDS, Véronique TRILLET-LENOIR
GREENS/EFA	Margrete AUKEN, Bas EICKHOUT, Pär HOLMGREN, Yannick JADOT, Tilly METZ, Ville NIINISTÖ, Grace O'SULLIVAN, Jutta PAULUS
GUE/NGL	Malin BJÖRK, Petros KOKKALIS, Kateřina KONEČNÁ, Silvia MODIG, Mick WALLACE
NI	Eleonora EVI, Athanasios KONSTANTINOU, Ivan Vilibor SINČIĆ
11	-
EPP	Alexander BERNHUBER, Christine SCHNEIDER
ID	Teuvo HAKKARAINEN, Sylvia LIMMER
ECR	Sergio BERLATO, Pietro FIOCCHI, Joanna KOPCIŃSKA, Ryszard Antoni LEGUTKO, Rob ROOKEN, Alexandr VONDRA, Anna ZALEWSKA
25	0
EPP	Bartosz ARŁUKOWICZ, Traian BĂSESCU, Hildegard BENTELE, Nathalie COLIN-OESTERLÉ, Agnès EVREN, Adam JARUBAS, Ewa KOPACZ, Esther de LANGE, Peter LIESE, Fulvio MARTUSCIELLO, Liudas MAŽYLIS, Dolors MONTSERRAT, Dan-Ștefan MOTREANU, Ljudmila NOVAK, Stanislav POLČÁK, Jessica POLFJÄRD, Edina TÓTH, Pernille WEISS
ID	Simona BALDASSARRE, Aurelia BEIGNEUX, Marco DREOSTO, Catherine GRISET, Joëlle MÉLIN, Luisa REGIMENTI, Silvia SARDONE

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu